



od 3. listopada 2000. godine i na sjednici Doma naroda od 12. rujna 2000. godine.

Broj 01-566/2000

19. listopada 2000. godine

Sarajevo

Predsjednik

Federacije BiH

prof. dr. **Ejup Ganić**, v. r.

## ZAKON

### O VETERINARSTVU

#### I - TEMELJNE ODREDBE

##### Članak 1.

Ovim zakonom uređuje se zaštita zdravlja životinja, veterinarsko-zdravstvena preventiva u prometu i proizvodnji, veterinarska zaštita dobrobiti životinja, organizacija i provođenje veterinarske djelatnosti, naknade i troškovi, nadzor nad provođenjem zakona, kazne i druga pitanja od značaja za organizaciju i funkcioniranje veterinarstva na teritoriju Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija).

##### Članak 2.

U ovom zakonu u upotrebi su pojmovi sa sljedećim značenjem:

1. Životinje - kopitari (konji, magarci, mazge i mule), papkari (goveda, bivoli, ovce, koze i svinje), perad (kokoši, ćurke, guske, patke i druga domaća perad i pernata divljač), ukrasne i egzotične ptice i životinje, psi, mačke, kunići, pčele, dudov svilac, ribe, rakovi, žabe, puževi, drugi mekušci, školjke, ježevi, kornjače, pijavice, kalifornijske i druge gliste, divljač, zvijeri i laboratorijske životinje;
2. Životinje za klanje - kopitari, papkari, perad, kunići, te divljač iz uzgajališta čije meso je namijenjeno za ishranu ljudi;
3. Proizvodi životinjskog podrijetla - mesni i riblji proizvodi i proizvodi životinjskog podrijetla namijenjeni za ishranu ljudi i životinja, za farmaceutsku uporabu, za industrijsku uporabu ili uporabu u poljoprivredi:
  - a) proizvodi životinjskog podrijetla namijenjeni za ishranu ljudi su sastavni dijelovi životinjskog tijela u sirovom i prerađenom stanju namijenjeni za ishranu ljudi te mlijeko, jaja i proizvodi od mlijeka i jaja, med i proizvodi od meda;
  - b) meso ili bilo koji jestivi dio trupa životinje za klanje i jestivi nusproizvodi klanja;
  - c) proizvodi životinjskog podrijetla namijenjeni za ishranu životinja: mesno brašno, riblje brašno, koštano brašno, jetreno brašno, krvno brašno, brašno od perja i drugi proizvodi životinjskog podrijetla, kao i hrana za životinje koja u svom sastavu sadrži proizvode životinjskog podrijetla;
  - d) proizvodi životinjskog podrijetla namijenjeni industrijskoj upotrebi: sirova koža, krzno, vuna, dlaka, čekinje, perje, papci, kosti, rogovi, krv, crijeva i drugi proizvodi životinjskog podrijetla kada su namijenjeni industrijskoj upotrebi;
  - e) proizvodi životinjskog podrijetla namijenjeni farmaceutskoj uporabi: organi, žlijezde, životinjsko tkivo i tjelesne tekućine koji se koriste u pripremi farmaceutskih i dijagnostičkih proizvoda;
4. Konfiskat - proizvod životinjskog podrijetla koji je veterinarsko-zdravstvenim pregledom ocijenjen zdravstveno neispravnim;
5. Proizvod životinjskog podrijetla namijenjen utilizaciji - konfiskat, određeni nejestivi nusproizvodi klanja te valionički otpaci;
6. Otpadna životinjska materija - tekući i kruti izmet i stajnjak;
7. Uvjetno grlo - životinja ili skupina istovrsnih životinja težine 500 kilograma;
8. Klaonica - objekt koji je namijenjen za klanje životinja, sukladno odredbama ovoga zakona;
9. Rezidua - ostatak materija s farmakološkim djelovanjem, ostatak njihovih metabolita i drugih materija koje se

prenose na životinjske proizvode i mogu biti škodljive za ljudsko zdravlje;

10. Službeni uzorak - uzorak koji je uzet prema propisanom postupku tijekom inspekcije životinja i proizvoda životinjskog podrijetla, te provođenja mjera radi zaštite zdravlja ljudi i životinja, mjera za otkrivanje, sprječavanje i iskorjenjivanje zaraznih oboljenja;
11. Epizootiološko područje - Epizootiološka jedinica. (Epizootiološko područje je teritorij kantona, a epizootiološka jedinica je područje jedne općine, odnosno grada);
12. Držatelj životinje - svaka pravna ili fizička osoba, koja je kao vlasnik, korisnik ili čuvar, neposredno odgovorna za zdravlje i dobrobit životinje;
13. Zaštita zdravlja životinja - zaštita od zaraznih, parazitskih i drugih oboljenja utvrđenih ovim zakonom, suzbijanje oboljenja zajedničkih ljudima i životinjama (u daljnjem tekstu: zoonoze) i zaštita od drugih zaraznih, parazitskih i organskih oboljenja;
14. Utilizacija - dozvoljeni postupak neškodljivog iskorištenja lešina, konfiskata, određenih nejestivih nusproizvoda klanja, rasijecanja, obrade i prerade mesa, ribe, divljači, mlijeka, jaja, meda, preradom u proizvode namijenjene za ishranu životinja ili industrijsku upotrebu koja se obavlja u određenim objektima za utilizaciju;
15. Neškodljivo uklanjanje - propisani postupak neškodljivog uklanjanja lešina, konfiskata, određenih nejestivih nusproizvoda klanja, rasijecanja, obrade i prerade mesa, ribe, divljači, mlijeka, jaja, meda, preradom u proizvode namijenjene za ishranu životinja ili industrijsku upotrebu, kada se iz veterinarsko-zdravstvenih razloga i zaštite zdravlja ljudi ne smije ili se ne mogu iskoristiti daljnjom preradom, a koji se obavlja u odobrenim objektima za neškodljivo uklanjanje, zakopavanjem u groblja za životinje, jame grobnice ili spaljivanjem;
16. Monitoring - sustavno praćenje zaraznih oboljenja životinja, zagađivača u hrani za životinje, izlučevinama i tjelesnim tekućinama životinja, njihovim tkivima i organima, te u proizvodima životinjskog podrijetla namijenjenim za ishranu ljudi, korištenjem utvrđenih načina odabira uzoraka i dijagnostičkih i analitičkih postupaka;
17. Veterinarsko javno zdravstvo - obuhvaća poslove iz djelokruga inspekcije životinja i životinjskih proizvoda, te veterinarske zaštite okoliša, koji su izravno ili neizravno u ulozi zaštite zdravlja ljudi od zoonoza, od oboljenja i škodljivih rezidua, koje se namirnicama mogu prenijeti na ljude (alimentarne infekcije i intoksikacije), te drugih oboljenja koje mogu ugroziti zdravlje ljudi;
18. Veterinarska zaštita okoliša - postupci, uvjeti i mjere koje je potrebno poduzimati tijekom uzgoja, držanja, postupanja i zaštite zdravlja životinja; tijekom obrade, prerade, skladištenja i prometa proizvoda životinjskog podrijetla i utilizacije lešina, konfiskata, nejestivih nusproizvoda klanja, te otpadnih životinjskih materija, čija je svrha sprječavanje zagađivanja okoliša;
19. Veterinarsko-zdravstveni pregled - redoviti, svakodnevni pregled životinja i proizvoda životinjskog podrijetla radi utvrđivanja zdravstvenog stanja i higijenske ispravnosti u tijeku proizvodnje, klanja, prerade i prometa;
20. Higijeničarska služba - služba koja stalno i sigurno obavlja uklanjanje životinja, pasa lualica, lešina životinja, određenih nejestivih nusproizvoda klanja, konfiskata i valioničkih otpadaka;
21. Eutanazija - bezbolno usmrćivanje;
22. OIE - Međunarodni ured za epizootije u Parizu (Office International des epizooties).

##### Članak 3.

Veterinarstvo u smislu ovoga zakona je zaštita zdravlja životinja, suzbijanje zoonoza, osiguravanje zdravstveno ispravnih i neškodljivih proizvoda životinjskog podrijetla, te drugi poslovi veterinarskog javnog zdravstva, unaprjeđivanje reprodukcije i proizvodnje životinja kao i veterinarska zaštita okoliša (u daljnjem tekstu: veterinarska djelatnost).

Poslove iz stavka 1. ovoga članka mogu obavljati fizičke i pravne osobe pod uvjetima i na način propisan ovim zakonom.

Upravne poslove u oblasti veterinarstva obavlja Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (u daljnjem tekstu: Federalno ministarstvo) i kantonalna ministarstva nadležna za poslove veterinarstva (u daljnjem tekstu: kantonalno ministarstvo) u pitanjima koja su ovim zakonom data u nadležnost tog ministarstva.

#### Članak 4.

Inspeksijski nadzor nad životinjama i proizvodima životinjskog podrijetla u smislu ovoga zakona obuhvaća: veterinarsko - zdravstveni pregled, kontrolu i nadzor, koji se provode nad životinjama, proizvodima životinjskog podrijetla, životinjskim sjemenom, oplodnim jajnim stanicama, objektima, opremom i sredstvima radi zaštite zdravlja ljudi i životinja, veterinarske zaštite dobrobiti životinja, odnosno radi utvrđivanja zdravstvenog stanja životinja i zdravstvene ispravnosti proizvoda životinjskog podrijetla, koji mogu biti prenositelji zaraznih oboljenja ljudi i životinja ili na drugi način ugroziti njihovo zdravlje.

Inspeksijski nadzor iz stavka 1. ovoga članka odnosi se i na sredstva i uvjete prijevoza, utvrđivanje identiteta i mjesta podrijetla životinja, uzimanje službenih uzoraka za laboratorijske pretrage.

Inspeksijski nadzor iz st. 1. i 2. ovoga članka provodi se sukladno odredbama ovoga zakona, Zakona o upravi u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 2/98), pravilima struke i znanosti.

Pregled i kontrola u proizvodnji i unutarnjem prometu su poslovi veterinarsko - zdravstvene preventive.

#### Članak 5.

Fizičke i pravne osobe koje obavljaju djelatnost iz članka 3. stavka 1. ovoga zakona dužne su na zahtjev držatelja životinja pružiti odgovarajuću veterinarsku uslugu i pomoć.

Držatelji životinja obvezni su provoditi mjere za otkrivanje, sprječavanje, suzbijanje i iskorjenjivanje zaraznih oboljenja, na način i u rokovima utvrđenim ovim zakonom i skrbiti o zdravlju i dobrobiti životinja.

## II - ZAŠTITA ZDRAVLJA ŽIVOTINJA

### 1. Mjere zaštite zdravlja životinja

#### Članak 6.

Zaštita zdravlja životinja provodi se radi osiguranja uzgoja i proizvodnje zdravih životinja, higijenski i zdravstveno ispravnih proizvoda životinjskog podrijetla, zaštite ljudi od zoonoza, te osiguranja dobrobiti životinja i veterinarske zaštite okoliša.

#### Članak 7.

Mjere zaštite zdravlja životinja u smislu ovoga zakona su:

- otkrivanje i sprječavanje pojave, suzbijanje i iskorjenjivanje zaraznih, parazitskih i drugih oboljenja i suzbijanje zoonoza;
- zaštita zdravlja životinja od drugih zaraznih i nezaraznih oboljenja;
- sprječavanje i otkrivanje zagađivanja životinja i proizvoda životinjskog podrijetla zagađivačima biološkog, kemijskog i radiološkog podrijetla;
- liječenje oboljelih životinja, obavljanje kirurških zahvata na životinjama i drugih poslova vezanih za zdravstvenu zaštitu životinja;
- osiguravanje pravilnog razmnožavanja životinja, sprječavanje poremećaja plodnosti, liječenje neplodnosti životinja, sprječavanje i liječenje uzgojnih oboljenja, te oboljenja podmlatka životinja;
- provođenje mjera zdravstvene zaštite pri dobijanju i pripremi sjemena za umjetnu oplodnju, dobijanju i presađivanju oplodnih jajnih stanica, skladištenju i distribuciji sjemena za umjetnu oplodnju, oplodnih jajnih stanica, te umjetnu oplodnju životinja, sprječavanje i otkrivanje nasljednih oboljenja životinja;

- osiguravanje zoohigijenskih i drugih veterinarsko - zdravstvenih uvjeta uzgoja i korištenja životinja i očuvanje zdravlja i pravilne ishrane, njege i držanja životinja;
- veterinarska zaštita dobrobiti životinja;
- opskrba veterinarskim lijekovima i veterinarsko - medicinskim proizvodima pri neposrednom pružanju usluga zaštite zdravlja životinja;
- obavljanje prometa veterinarskim lijekovima na malo;
- dezinfekcija, dezinfekcija i deratizacija, te radiološka dekontaminacija životinja, proizvoda životinjskog podrijetla, zemljišta, objekata, opreme i drugih predmeta;
- veterinarska zaštita okoliša u svezi : zaštite zdravlja životinja u primjeni veterinarskih farmakoloških sredstava; uzgoja i držanja životinja i mogućih negativnih utjecaja na okoliš; obrade, prerade, skladištenja i prometa proizvoda životinjskog podrijetla, te utilizacije lešina, konfiskata, nejestivih nusproizvoda klanja i otpadnih materija životinjskog podrijetla;
- veterinarsko - stočarska izobrazba.

### 2. Zaštita životinja od zaraznih oboljenja

#### a) Zarazna oboljenja

#### Članak 8.

Zarazna oboljenja životinja čije je sprječavanje, suzbijanje i iskorjenjivanje od interesa za Federaciju su oboljenja koja su određena u listama OIE.

Zarazna oboljenja od posebnog interesa za Federaciju su:

1	bedrenica	Anthrax
2	bjesnoća	Rabies (Lyssa)
3	bruceloza	Brucellosis
4	enzootska leukoza goveda	Leucosis enzootica bovom
5	goveđa spongioformna encefalopatija	Encephalopathia spongioformis bov.
6	klasična kuga svinja	Pestis suum
7	newkastelska bolest	Morbus Newcastel
8	slinavka i šap	Aphtae epizooticae
9	trihineloza	Trichinellosis
10	tuberkuloza	Tuberkulosis

Vlada Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vlada Federacije) može na prijedlog Federalnog ministarstva odrediti i druga zarazna oboljenja kao oboljenja od posebnog interesa za Federaciju.

#### Članak 9.

U slučaju pojave nekog drugog zaraznog oboljenja, odnosno oboljenja čiji uzročnik još nije utvrđen, a koje se brzo širi i može ugroziti zdravlje životinja u Federaciji, federalni ministar poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (u daljnjem tekstu: federalni ministar) može odrediti da se za zaštitu od takvog oboljenja primjenjuju sve ili pojedine mjere propisane ovim zakonom.

#### Članak 10.

Epizootija u smislu ovog zakona je pojava oboljenja ili uginuća većeg broja životinja od nekog zaraznog oboljenja, koje je neuobičajeno po broju slučajeva, vremenu i mjestu pojavljivanja ili zahvaćenoj vrsti životinja, kao i povećana učestalost oboljenja ili uginuća čiji je uzročnik privremeno neutvrđen.

Zaraženo područje u smislu ovog zakona je područje na kojemu postoji jedan ili više izvora zaraze.

Zaraženo područje određuje se u promjeru od najmanje 20 kilometara oko žarišta zaraze, ovisno o konfiguraciji terena, bioloških uzroka i načina uzgoja životinja.

Ugroženo područje u smislu ovog zakona je područje na koje se može prenijeti zarazno oboljenje iz zaraženog područja i na kojemu postoje uvjeti za širenje zaraznog oboljenja.



*b) Mjere za otkrivanje i sprječavanje pojave zaraznih oboljenja*

Članak 11.

Radi otkrivanja i sprječavanja pojave zaraznih oboljenja, ovisno o prirodi i razini opasnosti, federalni ministar može narediti jednu ili više sljedećih mjera:

1. zaštitna cijepjenja;
2. dijagnostičke i druge pretrage;
3. utvrđivanje uzročnika oboljenja i uginuća;
4. ubijanje i eutanaziju u dijagnostičke svrhe;
5. laboratorijsku pretragu sirovih koža na bedrenicu;
6. laboratorijsku pretragu vode;
7. laboratorijsku pretragu hrane za životinje u proizvodnji i prometu;
8. dezinfekciju, dezinsekciju i deratizaciju;
9. provođenje zoohigijenskih, zootehničkih i izolacijskih mjera;
10. sakupljanje i neškodljivo uklanjanje lešina, konfiskata i nejestivih nusproizvoda klanja;
11. posebno označavanje životinja;
12. posebne uvjete, ograničenje ili zabranu uvoza i provoza životinja i proizvoda životinjskog podrijetla;
13. ograničenje ili zabranu kretanja životinja i osoba;
14. podučavanje držatelja životinja;
15. u slučaju potrebe mogu se odrediti i druge mjere.

Aktom iz stavka 1. ovoga članka određuju se mjere, uvjeti i način njihovog provođenja.

Članak 12.

Mjere za otkrivanje i sprječavanje zaraznih oboljenja životinja utvrđenih ovim zakonom, sukladno epizootiološkom stanju i stupnju ugroženosti, koncem svake tekuće godine za sljedeću godinu, propisuje federalni ministar.

Propisom iz stavka 1. ovoga članka određuju se i rokovi za poduzimanje propisanih mjera i način financiranja propisanih mjera.

Držatelj životinje sudjeluje u podmirivanju troškova preventivnih cijepjenja i dijagnostičkih pretraživanja, te svim drugim troškovima u svezi provođenja propisanih mjera iz stavka 1. ovoga članka, ukoliko se ti troškovi ne podmiruju iz proračuna Federacije, kantona ili iz drugih izvora.

Za provođenje mjera protiv zaraznih oboljenja od posebnog interesa za Federaciju dio sredstva se osigurava iz proračuna Federacije.

Članak 13.

Dezinfekcija, dezinsekcija i deratizacija se obavljaju na svim objektima, prostorima, prijevoznim sredstvima, na opremi i predmetima koji podliježu nadzoru veterinarske inspekcije, te objektima, pašnjačkim i drugim površinama gdje životinje povremeno ili stalno borave ili se kreću.

Dezinfekcija, dezinsekcija i deratizacija se obavljaju radi sprječavanja i suzbijanja zaraznih oboljenja životinja i zoonoza, zaštite higijenske i zdravstvene ispravnosti proizvoda životinjskog podrijetla i hrane za životinje, te veterinarske zaštite okoliša od zagađivanja patogenim mikroorganizmima i parazitima.

Sredstva za dezinfekciju, dezinsekciju i deratizaciju moraju se koristiti tako da ne zagađuju okoliš.

Dezinfekciju, dezinsekciju i deratizaciju iz st. 1. i 2. ovoga članka obavljaju veterinarske organizacije, pod uvjetom i na način koji propisuje federalni ministar.

Članak 14.

Vrste i količine cjepiva koje je potrebno osigurati za sprječavanje pojedinih naročito opasnih zaraznih oboljenja, kao i veterinarske organizacije koje su dužne nabaviti, uskladištiti i kontrolirati njihovu imunogenost, određuje federalni ministar.

Sredstva za nabavu, uskladištenje i kontrolu imunogenosti cjepiva iz stavka 1. ovoga članka osiguravaju se u proračunu Federacije.

Članak 15.

Federalno ministarstvo prati stanje, pojave i kretanja zaraznih oboljenja životinja na teritoriju Federacije i u drugim državama o čemu izdaje informacijske biltene.

Kantonalno ministarstvo prati stanje, pojave i kretanje zaraznih oboljenja životinja na teritoriju kantona o čemu redovno izvješćuje Federalno ministarstvo.

Radi sprječavanja unošenja zaraznih oboljenja iz susjednih i drugih država, federalni ministar može narediti da se određeno granično područje stavi pod pojačani veterinarsko-zdravstveni nadzor, te da se provedu sve ili pojedine mjere iz članka 11. ovoga zakona.

Način praćenja i izvješćivanja o stanju, pojavi i kretanju zaraznih oboljenja propisuje federalni ministar.

Članak 16.

Radi otkrivanja, sprječavanja i iskorjenjivanja zaraznih i parazitskih oboljenja i kontrole prometa goveda, ovaca, koza, svinja i konja provodi se obvezno obilježavanje.

Obilježavanje životinja iz stavka 1. ovoga članka provode veterinarske organizacije i o tome vode evidenciju.

U troškovima obilježavanja životinja iz stavka 1. ovoga članka sudjeluje i njihov držatelj.

Osim životinja iz stavka 1. ovoga članka federalni ministar može narediti obvezno obilježavanje i drugih vrsta domaćih životinja.

Federalni ministar propisuje oblik i sadržaj obveznog obilježja za obilježavanje životinja, način i postupak obilježavanja, način vođenja evidencije i oblik obrazaca i određuje veterinarsku organizaciju za vođenje podataka za teritoriju Federacije.

Članak 17.

Upisivanje pasa u registar je obvezno za sve držatelje pasa.

Pas mora biti obilježen na propisani način, a držatelj mora imati propisanu ispravu o upisu i vakcinaciji protiv bjesnoće.

Vakcinacija pasa, vođenje registra pasa, te izdavanje službene isprave o tome obveza je veterinarske organizacije.

Za troškove upisa pasa, obveznog obilježavanja pasa i izdavanja službenih isprava plaća se naknada sukladno ovom zakonu.

Držatelj psa dužan je prijaviti nabavu, odnosno uginuće ili otuđenje psa u roku 15 dana od dana nabave, uginuća ili otuđenja, veterinarskoj organizaciji koja vodi registar pasa.

Sadržaj i oblik registra pasa, te isprave o obveznom upisu i provedenim mjerama, kao i oblik obveznog obilježja za pse, propisuje federalni ministar.

Uvjete i način držanja pasa, divljih životinja i zvijeri, zaštitna sredstva (brnjica i sl.), zaštitu okoliša, te način postupanja s neupisanim psima, psima i mačkama lualicama, kao i drugim opasnim i zločudnim životinjama, propisuje kantonalni ministar nadležan za poslove veterinarstva (u daljnjem tekstu: kantonalni ministar).

Članak 18.

Farme kopitara i papkara veće od 20 uvjetnih grla; peradi i kunića veće od 10 uvjetnih grla; valionice; farme za uzgoj divljači i krznaša; uzgajališta puževa; ribnjaci i drugi objekti akvakulture, te zoološki vrtovi moraju ispunjavati propisane veterinarsko-zdravstvene uvjete i uvjete zaštite okoliša u pogledu lokacije za izgradnju, gradnju, tehničko uređenje, u pogledu opreme, načina rada, stručnih uposlenika i zoohigijene.

Rješenje o tome ispunjavaju li izgrađeni ili rekonstruirani objekti iz stavka 1. ovog članka propisane veterinarsko-zdravstvene uvjete donosi kantonalni ministar i određuje veterinarski kontrolni broj odobrenog objekta.

Prethodnu veterinarsko-zdravstvenu suglasnost na lokaciju i projektnu dokumentaciju za izgradnju i rekonstrukciju objekata iz st. 1. i 2. ovoga članka, sukladno propisanim uvjetima, izdaje kantonalno ministarstvo.

Objekti iz stavka 2. ovoga članka upisuju se u registar odobrenih objekata što ga vodi kantonalno ministarstvo, a popis

odobrenih objekata s pripadajućim veterinarskim kontrolnim brojem objavljuje se u službenom glasilu kantona.

Odredbe st. 2. i 4. ovoga članka ne primjenjuju se na ostale objekte namijenjene proizvodnji, rasplodu i uzgoju životinja.

Veterinarsko-zdravstvene uvjete koje moraju ispunjavati objekti iz st. 1. i 4. ovoga članka, te sadržaj, oblik i način vođenja registra iz stavka 4. ovoga članka, propisuje federalni ministar.

#### Članak 19.

Objekti za: klanje životinja iz članka 2. točka 2. ovoga zakona; rasijecanje i obradu mesa, mesa divljači, ribe, rakova, školjaka, puževa i žaba koji su namijenjeni javnoj potrošnji; preradu mesa, mesa divljači, ribe, mlijeka, jaja, meda i ostalih proizvoda životinjskog podrijetla namijenjenih za ishranu ljudi putem javne potrošnje; hlađenje, zamrzavanje i/ili uskladištenje navedenih proizvoda, te prodaju odnosno promet tih proizvoda, moraju u pogledu lokacije za građenje, gradnju, tehničko uređenje, u pogledu opreme, načina rada, stručnih uposlenika i higijene ispunjavati propisane veterinarsko-zdravstvene uvjete i uvjete zaštite okoliša.

Uvjete iz stavka 1. ovoga članka propisuje federalni ministar.

Klaonice i ostali izvozni objekti odobreni za izvoz proizvoda životinjskog podrijetla uz uvjete iz stavka 1. ovoga članka moraju ispunjavati i veterinarsko-zdravstvene uvjete države uvoznice, a klaonice za klanje životinja podijetlom iz uvoza i posebnim veterinarsko-zdravstvenim uvjetima koje propisuje federalni ministar.

#### Članak 20.

Kantonalni organ uprave nadležan za izdavanje upotrebne dozvole za lokaciju za izgradnju objekta iz članka 19. stavka 1. ovoga zakona dužan je pribaviti rješenje o uskladenosti s propisanim veterinarsko-zdravstvenim uvjetima u pogledu lokacije objekta od kantonalnog ministarstva, a za objekte iz članka 19. stavak 3. ovoga zakona od Federalnog ministarstva.

Gradnja odnosno rekonstrukcija objekata iz članka 19. stavka 1. ovoga zakona dopuštena je samo na temelju glavnog projekta za koji je izdano rješenje o uskladenosti s propisanim veterinarsko-zdravstvenim uvjetima.

Rješenje o uskladenosti glavnog projekta za izvozne objekte donosi federalni ministar, a za ostale objekte kantonalni ministar.

#### Članak 21.

Kantonalni organ uprave nadležan za izdavanje upotrebne dozvole ne može izdati upotrebnu dozvolu za upotrebu objekata iz članka 19. stavka 1. ovoga zakona, bez predhodno pribavljenog rješenja kantonalnog ministarstva o ispunjavanju propisanih veterinarsko-zdravstvenih uvjeta, a za objekte iz članka 19. stavka 3. ovoga zakona od Federalnog ministarstva.

Rješenjem iz stavka 1. ovoga članka određuje se i veterinarski kontrolni broj objekta, određuju države u koje je izvoz odobren u slučaju objekata iz članka 19. stavka 3. ovoga zakona i upisivanje u registar odobrenih objekata.

Rješenje iz stavka 1. ovoga članka za izvozne objekte donosi federalni ministar, a za ostale objekte kantonalni ministar.

Rješenje o ispunjavanju propisanih uvjeta iz stavka 1. ovoga članka vrijedi dvije godine, računajući od dana kada je rješenje postalo konačno.

Prije isteka roka iz stavka 4. ovoga članka, federalni ministar donosi po službenoj dužnosti rješenje o daljnjem ispunjavanju ili neispunjavanju propisanih veterinarsko-zdravstvenih uvjeta izvoznih objekata, a rješenje za ostale objekte donosi kantonalni ministar.

Za objekte iz članka 19. stavka 1. ovoga zakona za koje se tijekom inspeksijskog nadzora utvrdi kako ne ispunjavaju propisane veterinarsko-zdravstvene uvjete, kantonalni ministar na prijedlog nadležnog veterinarskog inspektora može i prije roka iz stavka 4. ovoga članka donijeti rješenje o zabrani rada, upotrebi veterinarskog kontrolnog broja i brisanju objekta iz registra odobrenih objekata, a za objekte iz članka 19. stavka 3. ovoga zakona federalni ministar.

Registar odobrenih izvoznih objekata iz članka 19. stavka 3. ovoga zakona vodi Federalno ministarstvo, a popis odobrenih objekata objavljuje se u "Službenim novinama Federacije BiH".

Registar ostalih odobrenih objekata vodi kantonalno ministarstvo, a popis tih objekata objavljuje se u službenom glasilu kantona.

Sadržaj, oblik i način vođenja registra iz stavka 7. ovoga članka propisuje federalni ministar.

#### Članak 22.

Veterinarsko-zdravstvene uvjete u pogledu lokacije za građenje, odnosno rekonstrukcije, projektne dokumentacije, tehničkog uređenja, opreme, načina rada, stručnih uposlenika, higijene i veterinarske zaštite okoliša za objekte iz članka 19. propisuje federalni ministar.

#### Članak 23.

Voda za napajanje životinja i proizvodnju proizvoda životinjskog podrijetla mora u pogledu higijenske i zdravstvene ispravnosti ispunjavati uvjete iz propisa o zdravstvenoj ispravnosti vode za piće.

#### Članak 24.

Zdravstveni pregled ispravnosti hrane za životinje obuhvaća hranu za životinje, proizvode životinjskog podrijetla namijenjene za ishranu životinja, sirovine i aditive koji služe za proizvodnju hrane za životinje, promet i upotrebu hrane za životinje, te objekte u kojima se proizvodi i skladišti hrana za životinje.

Zabranjena je proizvodnja, promet i upotreba hrane za životinje, proizvoda životinjskog podrijetla namijenjenih za ishranu životinja i sirovina koje služe za njihovu proizvodnju ako u količinama većim od dopuštenih sadrže patogene bakterije, gljivice i njihove proizvode-metabolite (egzotoksine i endotoksine), hormone, antibiotike, pesticide, soli teških metala, radioaktivne materije i druge materije štetne za zdravlje životinja i posredno za zdravlje ljudi i hrane za životinje neodgovarajućeg sastava, što utječe na njenu biološku vrijednost i upotrebljivost.

Za ishranu životinja može se staviti u promet samo so koja je jodirana.

Dopuštene količine štetnih materija i sastojaka iz stavka 2. ovoga članka, sukladno propisu o kakvoći hrane za životinje, te način uzimanja uzoraka, uključujući i monitoring i obavljanje pregleda, kontrole i nadzora, propisuje federalni ministar.

#### Članak 25.

Objekti za proizvodnju hrane za životinje i sirovine, mješaone i objekti za uskladištenje moraju ispunjavati propisane veterinarsko-zdravstvene uvjete i uvjete veterinarske zaštite okoliša.

Prethodnu veterinarsko-zdravstvenu suglasnost za izdavanje dozvole za lokaciju, izgradnju i rekonstrukciju objekata iz stavka 1. ovoga članka sukladno propisanim uvjetima izdaje kantonalno ministarstvo.

Rješenje o tome ispunjavaju li izgrađeni ili rekonstruirani objekti iz stavka 1. ovoga članka propisane veterinarsko-zdravstvene uvjete donosi kantonalno ministarstvo, a za izvozne objekte Federalno ministarstvo.

Kantonalno ministarstvo određuje veterinarski kontrolni broj odobrenog objekta, a za izvozne objekte Federalno ministarstvo.

Veterinarsko-zdravstvene uvjete iz stavka 1. ovoga članka propisuje federalni ministar uz prethodno pribavljeno mišljenje federalnog ministra prostornog uređenja i okoliša.

Objekti iz stavka 1. ovoga članka s pripadajućim veterinarskim kontrolnim brojem vode su u registru odobrenih objekata u kantonalnom ministarstvu, a za izvozne objekte u Federalnom ministarstvu.

Popis odobrenih objekata s pripadajućim veterinarskim kontrolnim brojem objavljuje se u službenom glasilu kantona, a za izvozne objekte u "Službenim novinama Federacije BiH".

#### Članak 26.

Uzgojno vrijedne rasplodne životinje, sjeme za umjetnu oplodnju, oplodene jajne stanice za oplodnju životinja, muška rasplodna grla i uzgoji kvalitetnih rasplodnih životinja moraju biti slobodni od zaraznih i drugih oboljenja.

Muška rasplodna grla za proizvodnju sjemena za umjetnu oplodnju i životinje za prirodni pripust, te plotkinje za

proizvodnju oplodjenih jajnih stanica mogu se koristiti samo ako su na temelju izvršenih mjera iz čl. 11. i 12. ovoga zakona slobodni od zaraznih i drugih oboljenja.

Sjeme za umjetnu oplodnju i oplodene jajne stanice moraju udovoljavati propisanim uvjetima u pogledu dobivanja, pripreme i razrjeđivanja, zdravstvene ispravnosti i biološke kakvoće, te biti obilježeni na propisani način.

Uvjete i način obilježavanja iz stavka 3. ovoga članka propisuje federalni ministar.

#### Članak 27.

Objekti za dobijanje, razrjeđivanje i pripremu sjemena za umjetnu oplodnju i oplodjenih stanica moraju udovoljavati propisanim veterinarsko-zdravstvenim uvjetima.

Prethodnu veterinarsko-zdravstvenu suglasnost na lokaciju i projektnu dokumentaciju za izgradnju i rekonstrukciju objekata iz stavka 1. ovoga članka, sukladno propisanim uvjetima, izdaje kantonalno ministarstvo.

Rješenje o tome ispunjavaju li izgrađeni ili rekonstruirani objekti iz stavka 1. ovoga članka propisane veterinarsko-zdravstvene uvjete donosi Federalno ministarstvo, te određuje veterinarski kontrolni broj odobrenog objekta.

Objekti iz stavka 1. ovoga članka vode se u registru odobrenih objekata u Federalnom ministarstvu, a popis odobrenih objekata s pripadajućim veterinarskim kontrolnim brojem objavljuje se u "Službenim novinama Federacije BiH".

Veterinarsko-zdravstvene uvjete koje moraju ispunjavati objekti iz stavka 1. ovoga članka, te sadržaj, oblik i način vođenja registra iz stavka 4. ovoga članka propisuje federalni ministar.

#### Članak 28.

Objekti i mjesta za sajmove, tržnice, mjesta za održavanje aukcija i druga mjesta za trgovinu životinjama, izložbe i sportska natjecanja i javne smotre moraju biti pod veterinarsko-zdravstvenom kontrolom i nadzorom veterinarske inspekcije i udovoljavati propisanim veterinarsko-zdravstvenim uvjetima.

U objekte i na mjesta iz stavka 1. ovoga članka smiju se dopremati samo zdrave životinje.

Uvjete kojima moraju udovoljavati objekti i mjesta iz stavka 1. ovoga članka propisuje federalni ministar.

#### Članak 29.

Izložbe, sportska natjecanja i druge priredbe sa životinjama (putujući zoološki vrtovi, cirkusi i sl.), te trgovina životinja i proizvoda životinjskog podrijetla izvan objekata, prostorija i mjesta utvrđenih ovim zakonom može se održavati samo na temelju predhodne veterinarsko-zdravstvene suglasnosti kantonalnog ministarstva.

#### Članak 30.

Pravne i fizičke osobe, koje obavljaju djelatnost trgovine, konzerviranja, obrade, prerade i skladištenja kože i krzna, dužne su sirove kože kopitara i papkara zaklanih bez veterinarsko-zdravstvenog pregleda ili sirove kože uginulih kopitara i papkara za koje nije utvrđen uzročnik uginuća skladištiti u posebnim prostorijama.

Goveđe, ovčije i kozije kože i kože kopitara, osim telećih, janjećih, jarećih i ždrebećih koža, pravne i fizičke osobe iz stavka 1. ovog članka ne mogu staviti u preradu i promet prije obavljene pretrage na bedrenicu.

Pravne i fizičke osobe iz stavka 1. ovoga članka dužne su označiti kože i krzna i voditi evidenciju o podrijetlu otkupljenih koža.

Način vođenja evidencije i obilježavanje iz stavka 3. ovoga članka propisuje federalni ministar.

Veterinarsko-zdravstvene uvjete koje moraju ispunjavati objekti za sakupljanje, konzerviranje, skladištenje ili preradu sirove kože i krzna propisuje federalni ministar, uz prethodno pribavljeno mišljenje federalnog ministra prostornog uređenja i okoliša.

#### Članak 31.

Prethodnu veterinarsko-zdravstvenu suglasnost za lokaciju, izgradnju i rekonstrukciju objekata iz članka 30. stavka 1. ovoga

zakona, sukladno propisanim uvjetima, izdaje kantonalno ministarstvo.

Rješenje udovoljavaju li izgrađeni ili rekonstruirani objekti iz stavka 1. ovoga članka propisanim veterinarsko-zdravstvenim uvjetima donosi kantonalno ministarstvo, a za izvozne objekte Federalno ministarstvo, te određuju veterinarski kontrolni broj iz članka 25. stavka 4. ovoga zakona.

Objekti iz stavka 1. ovoga članka s pripadajućim kontrolnim brojem vode se u registru odobrenih objekata u kantonalnom ministarstvu, a izvozni objekti u Federalnom ministarstvu. Popis odobrenih objekata s pripadajućim veterinarskim kontrolnim brojem objavljuje se u službenom glasilu kantona, a za izvozne objekte u "Službenim novinama Federacije BiH".

#### Članak 32.

Lešine, konfiskati i proizvodi životinjskog podrijetla namijenjeni utilizaciji, moraju se učiniti neškodljivima u objektima za utilizaciju.

Lešine i proizvodi životinjskog podrijetla podrijetlom od životinja oboljelih od zaraznog oboljenja i valionički otpaci moraju se učiniti neškodljivim u objektima za utilizaciju, a u određenim slučajevima neškodljivo ukloniti uništenjem, zakopavanjem ili spaljivanjem u objektima za neškodljivo uklanjanje.

Objekti za utilizaciju iz stavka 1. ovoga članka su objekti za preradu lešina, konfiskata, nejestivih nusproizvoda klanja i zdravstveno neispravnih proizvoda životinjskog podrijetla, u proizvode životinjskog podrijetla namijenjene ishrani životinja ili industrijskoj uporabi.

Objekti za neškodljivo uništavanje iz stavka 2. ovoga članka su kafilerije (spalionice), jame grobnice i groblja za životinje.

Za utilizaciju i neškodljivo uništavanje određenih nejestivih nusproizvoda klanja, konfiskata i valioničkih otpadaka plaća se naknada čiju visinu određuje kantonalno ministarstvo.

Mjesta i načine uništavanja lešina, konfiskata, određenih nejestivih nusproizvoda i valioničkih otpadaka određuje kantonalno ministarstvo.

Objekti i mjesta za sakupljanje i neškodljivo uništavanje i utilizaciju, te prijevozna sredstva moraju ispunjavati uvjete koje propisuje federalni ministar.

#### Članak 33.

Obavljanje poslova utilizacije i neškodljivog uništavanja lešina i proizvoda životinjskog podrijetla, konfiskata, nejestivih nusproizvoda klanja i valioničkih otpadaka dužni su osigurati kantoni.

Za obavljanje poslova utilizacije i neškodljivog uništavanja lešina i neispravnih proizvoda životinjskog podrijetla, konfiskata, nejestivih nusproizvoda klanja i valioničkih otpadaka kanton može osnovati pravnu osobu, a može obavljanje tih poslova povjeriti drugoj pravnoj osobi na svom području.

Dva ili više kantona za obavljanje poslova utilizacije mogu osnovati jednu pravnu osobu.

#### Članak 34.

Na područjima gdje postoji objekt za utilizaciju lešina, konfiskati, valionički otpaci i određeni nejestivi nusproizvodi klanja moraju se uklanjati u tim objektima.

Pravne osobe koje obavljaju poslove utilizacije dužne su osigurati redovito preuzimanje i prijevoz iz objekata i mjesta za sakupljanje lešina, konfiskata, valioničkih otpadaka i određenih nejestivih nusproizvoda klanja.

Vlasnici farmi kopitara, papkara, peradi, kunića, te vlasnici valionica iz članka 18. stavka 1. ovoga zakona, kao i vlasnici objekata iz članka 19. ovoga zakona dužni su osigurati sabirališta, a pravnoj osobi iz stavka 2. ovoga članka prijaviti i predati lešine, konfiskate, valioničke otpatke i određene nejestive nusproizvode klanja glede utilizacije.

Za poslove iz stavka 2. ovoga članka plaća se naknada čiju visinu propisuje kantonalno ministarstvo.

#### Članak 35.

Ako nije osigurano obavljanje poslova utilizacije prema odredbama članka 33. ovoga zakona higijeničarska služba općine



preuzima i prevozi lešine, određene nejestive nusproizvode klanja, konfiskate i valioničke otpatke, radi neškodljivog uništavanja u kafileriji (spalionici), jami grobnici ili groblju za životinje.

Higijeničarska služba mora biti organizirana i opremljena tako da je osigurano stalno i sigurno uklanjanje životinja, lešina, određenih nejestivih nusproizvoda klanja, konfiskata i valioničkih otpadaka, te da je dostupna držateljima životinja i drugim korisnicima.

Odgovornost za organiziranje i rad službe iz stavka 1. ovoga članka snosi i kanton.

*c) Mjere za suzbijanje i iskorjenjivanje zaraznih oboljenja*

Članak 36.

Ako se pojavi zarazno oboljenje ili znaci na temelju kojih se može posumnjati da je životinja oboljela ili uginula od zaraznog oboljenja držatelj životinje dužan je to odmah prijaviti najbližoj veterinarskoj stanici ili samostalnoj veterinarskoj praksi, a veterinarska stanica ili samostalna veterinarska praksa je o tome dužna obavijestiti kantonalnog veterinarskog inspektora.

Smatra se kako postoji sumnja na zarazno oboljenje kada se u stadiu, jatu, dvorištu, drugom mjestu i prostoru gdje životinje privremeno ili stalno borave, pojave dva i više oboljenja ili uginuća s jednakim ili sličnim znacima, odnosno kada životinja naglo uginu bez vidljivog uzročnika.

Držatelj životinje dužan je odmah ograničiti kretanje životinji za koju posumnja da je oboljela od zaraznog oboljenja, spriječiti kontakt ljudi i životinja s lešinom do veterinarskog pregleda i nakon pregleda izvršiti naredene ili propisane mjere.

Članak 37.

Kada se utvrdi zarazno oboljenje ili postavi sumnja na zarazno oboljenje iz članka 8. ovoga zakona kantonalno ministarstvo dužno je odmah sumnju, odnosno utvrđeno zarazno oboljenje prijaviti na propisani način Federalnom ministarstvu.

Prijava iz stavka 1. ovoga članka u slučaju pojave zaraznih oboljenja s liste "A" - OIE-a mora se izvršiti žurno, na najbrži mogući način uz naknadno pisanu prijavu.

O pojavi zaraznog oboljenja ili sumnje iz stavka 1. ovoga članka kantonalno ministarstvo dužno je na svom području izvijestiti pravne i fizičke osobe koje obavljaju veterinarsku djelatnost i nadležnu veterinarsku službu Vojske Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vojska Federacije).

U slučaju pojave zoonoza kantonalno ministarstvo je dužno izvijestiti i kantonalni organ uprave nadležan za poslove zdravstva.

Članak 38.

Kantonalno ministarstvo je dužno Federalnom ministarstvu odjaviti prestanak zaraznog oboljenja na propisani način, te o istom obavijestiti veterinarske organizacije, veterinarske stanice, samostalnu veterinarsku praksu, veterinarske službe i nadležnu veterinarsku službu u Vojsci Federacije.

Smatra se kako je zarazno oboljenje prestalo kad nakon liječenja i ozdravljenja, ubijanja, eutanazije, klanja ili uginuća posljednje oboljele životinje i kad nakon provedene završne dezinfekcije, odnosno dezinfekcije i deratizacije protekne najduže vrijeme inkubacije za dotično zarazno oboljenje.

Način, postupak, te oblik i sadržaj obrasca za prijavu i odjavu zaraznog oboljenja, kao i znakova na temelju kojih se može smatrati da se zarazno oboljenje iz čl. 8. i 9. ovoga zakona pojavilo propisuje federalni ministar.

Članak 39.

Laboratorijsku pretragu dijagnostičkog materijala radi utvrđivanja uzročnika zaraznog oboljenja iz liste "A" OIE po propisanim metodama obavlja Veterinarski institut Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Veterinarski institut Federacije).

Laboratorijsku pretragu dijagnostičkog materijala, radi utvrđivanja ostalih zaraznih oboljenja iz čl. 8. i 9. ovoga zakona, po propisanim metodama obavlja Veterinarski institut Federacije i drugi laboratoriji koji ispunjavaju propisane uvjete.

Laboratorijske testove, način uzimanja i slanja dijagnostičkog materijala na pretrage iz st. 1. i 2. ovoga članka propisuje federalni ministar.

Članak 40.

Kada se utvrdi zarazno oboljenje i dok traje opasnost od zaraznih oboljenja iz čl. 8. i 9. ovoga zakona, ovisno o stupnju opasnosti i prirodi zaraznog oboljenja, nadležni veterinarski inspektor će narediti jednu ili više sljedećih mjera:

1. izdvajanje i odvojeno držanje oboljele od zdravih životinja;
2. zabranu ili ograničenje kretanja životinja;
3. zabranu održavanja stočnih sajмова, izložbi, sportskih natjecanja i drugih javnih smotri, zabranu rada tržnica i dogona;
4. zabranu obavljanja trgovine životinjama;
5. zabranu ili ograničenje trgovine proizvodima životinjskog podrijetla, hranom za životinje i drugim predmetima kojima se može prenijeti zarazno oboljenje;
6. zabranu klanja kopitara, papkara, peradi, kunića i divljači iz uzgoja;
7. zabranu, ograničenje ili pojačani odstrjel divljači;
8. ubijanje i eutanaziju ili u određenim slučajevima klanje oboljele i na zarazu sumnjive životinje;
9. popis životinja a prema potrebi njihovo posebno obilježavanje;
10. zabranu ili ograničenje proizvodnje životinja na određeno vrijeme;
11. liječenje, zaštitno cijepljenje i dijagnostičku pretragu;
12. ograničenje kretanja osoba koja dolaze u doticaj sa zaraženom ili na zarazu sumnjivom životinjom, te proizvodima životinjskog podrijetla koji potječu od takve životinje;
13. blokiranje ulaska i izlaska ljudi i životinja na području žarišta, zaraženom ili na zarazu sumnjivom području;
14. kastraciju oboljele životinje;
15. obveznu umjetnu oplodnju i zabranu prirodnog pripusta;
16. kontamaciju i neškodljivo uklanjanje pasa i mačaka lualica;
17. zabranu selidbe i trgovine pčelinjih društava;
18. dezinfekciju, dezinfekciju i deratizaciju predmeta, opreme, objekata, prijevoznih sredstava te drugih mjesta, područja i površina na kojima je boravila zaražena ili na zarazu sumnjiva životinja, odnosno bili smješteni proizvodi životinjskog podrijetla od takvih životinja;
19. zabranu izdavanja putovnica i potvrda o zdravstvenoj ispravnosti proizvoda životinjskog podrijetla, te drugih isprava propisanih ovim zakonom;
20. sustavno suzbijanje prijenosnika zaraznog oboljenja;
21. osiguranje i održavanje higijenskih uvjeta u objektima za uzgoj i proizvodnju životinja, objektima za proizvodnju, preradu, skladištenje i promet proizvoda životinjskog podrijetla, te prijevoznih sredstava;
22. privremenu zabranu rada u objektima u kojima se proizvode, prerađuju, skladište i stavljaju u promet proizvodi životinjskog podrijetla;
23. obvezno čuvanje životinja na ispaši ili žirenju odnosno zabranu ispaše ili žirenja na zaraženom, ugroženom ili na zarazu sumnjivom području.

Mjere iz stavka 1. ovoga članka mogu se narediti i u slučaju neposredne opasnosti od zaraznog oboljenja.

Kod pojave zaraznih oboljenja iz čl. 8. i 9. ovoga zakona pojedine mjere iz stavka 1. ovoga članka primjenjuju se na području od najmanje 20 kilometara oko žarišta zaraznog oboljenja, ovisno o konfiguraciji terena, biološkim faktorima i načinu uzgoja životinja.

U slučajevima posebnih okolnosti elementarnih nepogoda ili epizootija federalni ministar može odrediti i druge mjere i radnje koje nisu utvrđene ovim zakonom radi suzbijanja i iskorjenjivanja zaraznih oboljenja.

## Članak 41.

Zaraženi ili od zaraznog oboljenja ugroženi teritorij kantona (u daljnjem tekstu: ugroženo područje) određuje kantonalni ministar.

Ako kantonalni ministar ne odredi ugroženo područje to područje određuje federalni ministar.

Federalni ministar određuje ugroženo područje i u slučaju kada se ugroženo područje nalazi na teritoriju dva ili više kantona.

## Članak 42.

Kad se pojavi zarazno oboljenje koje se brzo širi i koje može nanijeti veliku ekonomsku štetu, kao i u slučajevima ugroženosti od pojave zaraznog oboljenja iz liste "A" OIE kantonalno ministarstvo dužno je aktivirati Krizni stožer za zarazna oboljenja i odrediti ekipe doktora veterinarske medicine i drugih uposlenika s epizootiološkog područja radi provođenja mjera za suzbijanje i iskorjenjivanje zaraznog oboljenja.

Sustav, ovlaštenja, način rada i provođenja mjera od strane Kriznog stožera iz stavka 1. ovoga članka propisuje federalni ministar.

## Članak 43.

Radi onemogućavanja unošenja, širenja i poduzimanja mjera suzbijanja pojedinih zaraznih oboljenja iz liste "A" OIE federalni ministar može predložiti Vladi Federacije da odredi način sudjelovanja jedinica Vojske Federacije i federalne policije u provođenju mjera ograničenja ili zabrane kretanja osoba i životinja za određeno područje Federacije, a vladama kantona angažiranje kantonalne policije.

## Članak 44.

Kada na ugroženom području nema dovoljan broj doktora veterinarske medicine za uspješno suzbijanje zaraznog oboljenja iz članka 42. ovoga zakona, federalni ministar može s teritorija drugih kantona odrediti potreban broj doktora veterinarske medicine i drugih uposlenika, i uputiti ih na ugroženo područje.

Doktori veterinarske medicine i drugi uposlenici dužni su sudjelovati u radu ekipa u slučajevima iz stavka 1. ovoga članka i članka 42. ovoga zakona.

Ukoliko su osobe iz stavka 2. ovoga članka u radnom odnosu imaju pravo na naknadu plaće za vrijeme odsutnosti s rada.

Osobe iz stavka 2. ovoga zakona koja nisu u radnom odnosu imaju pravo na naknadu, čiju visinu određuje federalni ministar.

Sredstva za isplatu naknada iz st. 3. i 4. ovoga članka osiguravaju se iz proračuna Federacije.

## Članak 45.

Mjere ubijanja, eutanazije ili u određenim slučajevima klanja iz nužde zaraženih ili na zarazno oboljenje sumnjivih životinja, kao i uništavanje kontaminiranih predmeta naređuju se kad se zarazno oboljenje ne može uspješno i bez opasnosti od njenog širenja suzbiti primjenom drugih mjera određenih ovim zakonom ili kad primjena drugih mjera za njezino suzbijanje nema ekonomskog opravdanja.

Mjere iz stavka 1. ovoga članka naređuje glavni federalni veterinarski inspektor.

## Članak 46.

Za životinju koja je ubijena, eutanazirana, zaklana ili uginula zbog provedene naređene mjere, kao i za oštećene ili uništene predmete zbog provođenja naređenih mjera iz članka 45. ovoga zakona, držatelj životinje odnosno vlasnik predmeta ima pravo na naknadu u visini tržišne cijene, na dan izvršenja mjere.

Procjenu vrijednosti životinje i predmeta iz stavka 1. ovoga članka utvrđuje komisija koju imenuje kantonalno ministarstvo, u čijem sastavu mora obvezno biti veterinarski inspektor.

Rješenje o pravu na naknadu štete i visini štete donosi kantonalni ministar na prijedlog komisije iz stavka 2. ovoga članka u roku 60 dana od dana izvršenja mjere iz članka 45. stavka 1. ovoga zakona.

## Članak 47.

Držatelj životinje odnosno vlasnik predmeta nema pravo na naknadu štete iz članka 46. stavka 1. ovoga zakona ako:

1. pojavu zaraznog oboljenja nije odmah prijavio i sa životinjom postupio na način propisan odredbom članka 36. ovoga zakona;
2. nije poduzeo propisane ili naređene mjere za sprječavanje i suzbijanje zaraznih oboljenja propisanih ovim zakonom;
3. je dopremao životinju iz neugroženog u ugroženo područje ili iz ugroženog u neugroženo područje;
4. promet životinja obavljao suprotno odredbama čl. 51., 52., 53. i 54. ovoga zakona;
5. se zarazno oboljenje životinja pojavilo kod uvoza ili za vrijeme trajanja karantena uvezene životinje;
6. se zarazno oboljenje životinja pojavilo za vrijeme pašarenja i žirenja na zabranjenim površinama, odnosno ako se zarazno oboljenje pojavilo zbog nepoštivanja naređene mjere obveznog čuvanja životinja na ispaši ili žirenju;
7. je kod pčela oboljelih od pčelinje kuge tijekom oboljenja stariji od dva mjeseca.

## Članak 48.

Službene osobe nadležne policijske postaje na ugroženom području, u granicama svojih ovlaštenja, pružaju kantonalnom ministarstvu na njegov zahtjev pomoć pri blokiranju zaraženih mjesta i područja, ograničenju prometa životinja, zabrani kretanja životinja i osoba na ugroženom području, kao i pri provođenju drugih mjera za zaštitu zdravlja ljudi i životinja od zaraznih oboljenja.

## Članak 49.

Veterinarska služba Vojske Federacije poduzima mjere za sprječavanje i suzbijanje zaraznih oboljenja u životinja koje služe potrebama Vojske Federacije i o pojavi zaraznog oboljenja, poduzetim mjerama i prestanku zaraznog oboljenja izvješćuje svoje pretpostavljeno zapovjedništvo i kantonalno ministarstvo.

## 3. Zaštita zdravlja životinja od drugih oboljenja

## Članak 50.

Pod drugim oboljenjima životinja podrazumijevaju se sva ostala zarazna, nezarazna, parazitna i ostala oboljenja životinja, te organska oboljenja koja ugrožavaju zdravlje životinja i posredno preko proizvoda životinjskog podrijetla i zdravlje ljudi.

Zaštita zdravlja životinja od drugih oboljenja provodi se:

1. poduzimanjem mjera propisanih ovim zakonom;
2. primjenom znanstveno utvrđenih saznanja i praktično provjerenih sposobnosti u ustanovljavanju, liječenju i suzbijanju oboljenja.

## III - VETERINARSKO - ZDRAVSTVENA PREVENTIVA U PROMETU I PROIZVODNJI

## 1. Pregled životinja i životinjskih proizvoda u prometu

a) *Putovnica za životinje*

## Članak 51.

U unutarnjem prometu držatelj životinja dužan je za kopitare, papkare, perad, kuniće, ribe iz uzgajališta i ribnjaka, pošiljke žaba, puževa, pčela, divljači, pse i mačke imati i na zahtjev ovlaštene osobe pokazati putovnicu za životinje (u daljnjem tekstu: putovnica).

Držatelj životinja iz stavka 1. ovoga članka mora imati putovnicu u svim slučajevima kada se životinje otpremaju izvan epizootiološkog područja, kao i u slučajevima:

1. za kopitare i papkare:
  - ako nema prebivalište;
  - ako prodaje ili na drugi način otuđuje životinju;
  - ako životinju otprema na sezonsku ispašu, sajam, dogon, tržnicu i druga prodajna mjesta, izložbu, sportska natjecanja i druge javne smotre;
  - ako životinju otprema na klanje;
2. za perad, kuniće i divljač:
  - ako ih otprema na klaonicu radi klanja;
  - ako ih prodaje ili na drugi način otuđuje ili otprema na sajam, tržnicu;
3. za žive ribe iz ribnjaka i uzgajališta:



- ako ih prodaje ili na drugi način otuđuje ili otprema na sajam, tržnicu;
- 4. za pošiljke živih puževa ako ih prodaje;
- 5. za pčele;
- ako ih prodaje ili na drugi način otuđuje;
- ako ih otprema na sezonsku ispašu.

Putovnica je javna isprava koja sadrži podatke o držatelju životinje, te identitetu (obveznoj oznaci), podrijetlu i zdravstvenom stanju životinje.

Putovnicom se potvrđuje da u mjestu podijetla ili boravka životinja iz stavka 1. ovoga članka nije utvrđeno postojanje zaraznih oboljenja koje se mogu prenijeti tim životinjama; da su životinje obuhvaćene provođenjem naređenih mjera na temelju članka 12. ovoga zakona za otkrivanje i sprječavanje zaraznih oboljenja; da su životinje za klanje obuhvaćene programom sustavnih pretraga na rezidue, kao i da je u životinja za klanje koje su bile liječene ili preventivno tretirane drugim farmakološkim sredstvima istekla propisana karenacija.

Putovnica se ne smije izdati ako je u mjestu podrijetla životinja iz stavka 1. ovoga članka utvrđeno postojanje zaraznog oboljenja koje se može prenijeti tom vrstom životinja.

Za izdavanje putovnice plaća se naknada prema propisu iz članka 52. stavka 4. ovoga zakona.

#### Članak 52.

Putovnicu izdaje veterinarska organizacija.

O izdatim pasošima vodi se registar.

Putovnica se izdaje samo na temelju dokaza o izvršenim propisanim i naređenim mjerama, te dijagnostičkim i drugim pretragama.

Obrazac putovnice, način postupanja s izdatim putovnicama, te sadržaj, oblik i način vođenja registra i ostale dokumentacije o izdatim pasošima, kao i visinu naknada za izdate pasoše propisuje federalni ministar.

#### Članak 53.

Za pse i mačke u pratnji držatelja u unutarnjem ili međunarodnom prometu, ili kod privremene promjene mjesta boravka držatelj životinje mora imati ovjerenu Međunarodnu zdravstvenu knjižicu.

Međunarodnu zdravstvenu knjižicu za pse i mačke izdaju veterinarske organizacije sukladno odredbama ovoga članka.

Ovjeru i unos podataka za obvezno cijepljenje i registraciju pasa i mačaka obavljenu na temelju odredbi članka 12. ovoga zakona, te ovjeru tih podataka za pse i mačke u pratnji držatelja životinja u unutarnjem i međunarodnom prometu obavlja veterinarska organizacija, na temelju dokaza o izvršenom obveznom cijepljenju u propisanom roku.

O izdatim Međunarodnim zdravstvenim knjižicama iz stavka 2. ovoga članka vodi se registar.

Obrazac Međunarodne zdravstvene knjižice o cijepljenju za pse i mačke, te oblik i način vođenja registra propisuje federalni ministar.

#### b) Veterinarsko-zdravstveni pregledi i kontrola u unutarnjem prometu

#### Članak 54.

Utovar, istovar i pretovar pošiljaka životinja, proizvoda životinjskog podrijetla, lešina, proizvoda od životinja namijenjenih utilizaciji ili neškodljivom uklanjanju, otpadne životinjske materije, koje se otpremaju prijevoznom sredstvom, te kopitari i papkari koji se kreću izvan epizootičkog područja određenog ovim zakonom podliježu obveznom veterinarsko-zdravstvenom pregledu.

Pošiljatelj pošiljaka iz stavka 1. ovoga članka obavezan je prijaviti utovar, istovar ili pretovar pošiljaka nadležnoj veterinarskoj organizaciji najkasnije 24 sata prije utovara, istovara i pretovara.

Primatelj pošiljaka iz stavka 1. ovoga članka obavezan je prijaviti istovar tih pošiljaka nadležnoj veterinarskoj organizaciji neposredno nakon prispjeća pošiljke.

Nakon veterinarsko-zdravstvenog pregleda pri utovaru, istovaru ili pretovaru pošiljaka iz stavka 1. ovoga članka izdaje se

veterinarsko-zdravstvena potvrda o podrijetlu i zdravstvenom stanju pošiljke.

Za kopitare, papkare, perad, kuniće, ribe iz odobrenih ribnjaka i uzgajališta, pošiljke žaba i puževa, pčele, te za živu divljač, pse i mačke ne izdaje se veterinarsko-zdravstvena potvrda već se na putovnici iz članka 51. stavka 1. ovoga zakona potvrđuje kako je izvršen obvezni veterinarsko-zdravstveni pregled pri utovaru, istovaru ili pretovaru.

Oblik i sadržaj prijave iz st. 2. i 3. i potvrde i putovnice iz stavka 5. ovoga članka propisuje Veterinarska komora Federacije BiH (u daljnjem tekstu: Veterinarska komora).

#### Članak 55.

Zabranit će se utovar, istovar ili pretovar pošiljke iz članka 54. stavka 1. ovoga zakona ili otprema kopitara i papkara pješice ako se pri obveznom veterinarsko-zdravstvenom pregledu i kontroli utvrdi: da je pošiljka zaražena ili se sumnja da je zaražena (nekim zaraznim oboljenjem) ili da potječe iz zaraženog područja; da se za kopitare, papkare, perad, kuniće, ribe iz odobrenih ribnjaka i uzgajališta, pošiljku puževa, pčele, divljač te pse i mačke u propisanim slučajevima ne posjeduje putovnica ili da prijevozno sredstvo, odnosno pošiljka ne udovoljava propisanim higijensko-tehničkim i veterinarsko-zdravstvenim uvjetima.

Zabranit će se promet utovar, istovar ili pretovar pošiljke iz stavka 1. ovoga članka ako se pri obveznom veterinarsko-zdravstvenom pregledu i kontroli utvrdi: da se za pošiljku ne raspolaze s putovnicom ili drugom propisanom ispravom; da putovnica ili druga propisana isprava ima nedostatke, da je nepravilno popunjena i ovjerena, nečitka, ne omogućava identifikaciju životinja ili proizvoda životinjskog podrijetla; da je izdata od neovlaštene osobe; da nije izvršena ili nije ispravno izvršena ovjera utovara za životinje ili da je pošiljka dopremljena iz područja s nepovoljnom epizootičkom situacijom.

#### Članak 56.

Nadležni veterinarski inspektor kada utvrdi da je u promet stavljena pošiljka suprotno odredbama čl. 51., 52., 53. i 54. ovoga zakona, a životinje ne pokazuju sumnju, odnosno znakove zaraznog oboljenja, kao i da životinje i proizvodi životinjskog podrijetla ne potječu iz zaraženog ili na zarazu sumnjivog područja naredit će da se na trošak vlasnika pošiljke:

1. izvrši istovar životinja koje ne pokazuju sumnju ili znakove poremećenog zdravlja i njihovo stavljanje u karanten uz određivanje mjesta i uvjeta karantena, odnosno mjesta i uvjeta za privremeno uskladištenje, ako se radi o proizvodima životinjskog podrijetla, te vrstu pregleda i dijagnostičkih pretraga;
2. da se životinje, ako se ne raspolaze s prikladnim karantenskim objektom ili je takvo rješenje racionalnije, a ne postoje razlozi za zabranu klanja, upute u najbližu klaonicu na klanje.

Kada nadležni veterinarski inspektor utvrdi da je u promet stavljena pošiljka suprotno odredbama članka 55. ovoga zakona za koju se pri obveznom veterinarsko-zdravstvenom pregledu i kontroli utvrdi da potječe iz zaraženog područja, da postoji sumnja na zarazno oboljenje ili je zaražena zaraznim oboljenjem kod koje klanje nije dozvoljeno naredit će eutanaziju životinja, utilizaciju ili neškodljivo uklanjanje lešina, odnosno utilizaciju ili neškodljivo uklanjanje proizvoda životinjskog podrijetla, konfiskata ili otpadne životinjske materije na trošak vlasnika pošiljke.

#### Članak 57.

Kod prijevoza željeznicom, brodom, avionom ili sredstvima cestovnog prijevoza dopušten je utovar, istovar ili pretovar pošiljke životinja samo na željezničkim postajama, riječnim i zrakoplovnim lukama ili drugim mjestima za utovar, istovar ili pretovar životinja u cestovnom prijevozu koja udovoljavaju propisanim uvjetima.

Način utovara, istovara ili pretovara, uvjete kojima mora udovoljavati prijevozno sredstvo te higijensko-tehničke uvjete kojima mora udovoljavati pošiljka iz stavka 1. ovoga članka propisuje federalni ministar.

Uvjete kojima moraju udovoljavati željezničke postaje, riječne, pomorske i zrakoplovne luke, te mjesta za utovar, istovar ili pretovar životinja u cestovnom prijevozu iz stavka 1. ovoga članka propisuje federalni ministar, uz prethodno pribavljeno mišljenje federalnog ministra prometa i komunikacija.

#### Članak 58.

Fizičke odnosno pravne osobe koje obavljaju prijevoz pošiljki iz članka 54. ovoga zakona dužne su prijevozna sredstva kojima se otpremaju te pošiljke prije utovara, pretovara i nakon istovara očistiti i dezinficirati kod veterinarske organizacije koja je registrirana za obavljanje tih poslova, o čemu ta organizacija izdaje potvrdu.

Nadzor nad izvršenom dezinfekcijom prijevoznih sredstava iz stavka 1. ovoga članka vrši nadležni veterinarski inspektor.

Način dezinfekcije prijevoznih sredstava iz stavka 1. ovoga članka propisuje federalni ministar.

#### Članak 59.

Držatelji životinja i proizvoda životinjskog podrijetla, te fizičke ili pravne osobe koje obavljaju prijevoz moraju imati i na zahtjev nadležnog veterinarskog inspektora predložiti putovnicu, potvrdu ili drugu propisanu ispravu.

Fizičke odnosno pravne osobe koje obavljaju prijevoz i službene osobe nadležne policijske postaje dužne su prijaviti prometnu nezgodu tijekom prijevoza životinja i proizvoda životinjskog podrijetla kantonalnom ministarstvu, najbližoj veterinarskoj stanici, odnosno samostalnoj veterinarskoj praksi.

Veterinarska stanica, odnosno samostalna veterinarska praksa dužne su osigurati veterinarsku pomoć povrijeđenim životinjama, te o postupku i poduzetim mjerama žurno izvijestiti kantonalno ministarstvo, koje će narediti mjere za osiguranje proizvoda životinjskog podrijetla i organizirati prijevoz povrijeđenih i uginulih životinja.

Troškove pružanja veterinarskih usluga i provođenja mjera iz stavka 3. ovoga članka snosi držatelj životinja ili držatelj proizvoda životinjskog podrijetla.

#### Članak 60.

Veterinarsko-zdravstvene preglede i kontrolu utovara, istovara ili pretovara pošiljaka životinja i proizvoda životinjskog podrijetla namijenjenih Vojsci Federacije obavlja vojni veterinarski inspektor Vojске Federacije (u daljnjem tekstu: vojni veterinarski inspektor).

Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka veterinarsko-zdravstvene preglede može, po odobrenju veterinarske službe Vojске Federacije, obavljati i nadležna veterinarska organizacija.

#### Članak 61.

Službene osobe policijskih postaja u granicama svojih nadležnosti kontroliraju imaju li držatelji životinja i proizvoda životinjskog podrijetla putovnicu, potvrdu ili drugu propisanu ispravu za pošiljke koje otpremaju prijevoznim sredstvom ili za životinje koje se kreću.

Ako se pri kontroli utvrdi kako držatelji životinja i proizvoda životinjskog podrijetla iz stavka 1. ovoga članka nemaju putovnicu, odnosno potvrdu ili drugu propisanu ispravu ili da životinje i proizvodi životinjskog podrijetla potječu iz ugroženog područja službene osobe policijskih postaja takve će pošiljke zadržati i o tome odmah izvijestiti najbliže kantonalno ministarstvo ili nadležnu veterinarsku organizaciju.

#### c) Veterinarsko-zdravstveni preglede i kontrola u prometu preko teritorija Federacije

#### Članak 62.

Uvoz, izvoz i provoz pošiljaka životinja, proizvoda životinjskog podrijetla i drugih pošiljaka (roba) koje sadrže sastojke životinjskog podrijetla, sjemena za umjetnu oplodnju, oplođenih jajnih stanica, jaja za nasad, hrane za životinje, uključujući i poljoprivredno-prehrambene proizvode i prostirku, sirovine i aditive koji služe za proizvodnju hrane za životinje, pošiljaka veterinarskih lijekova i veterinarsko-medicinskih sredstava, te drugih predmeta kojima se može prenositi zarazno oboljenje ili ugroziti zdravlje ljudi i životinja dopušteni su samo

na određenim graničnim prijelazima (u daljnjem tekstu: granični veterinarski prijelazi).

Veterinarsko-zdravstvene preglede i kontrolu na graničnim veterinarskim prijelazima obavlja federalni granični veterinarski inspektor u za to predviđenoj, graničnoj veterinarskoj stanici.

Veterinarsko-zdravstveni pregled i kontrola iz stavka 2. ovoga članka primjenjuje se na životinje i proizvode životinjskog podrijetla radi zaštite zdravlja ljudi i životinja, te kontrola objekata, robe ili prijevoznih sredstava koji mogu biti prijenositelji zaraznih oboljenja životinja.

U veterinarsko-zdravstvenu kontrolu iz stavka 3. ovoga članka može se uključiti i kontrola koja se odnosi na kakvoću i kontrolu radi očuvanja ugroženih vrsta životinja.

Uvjete za uvoz sjemena za umjetnu oplodnju životinja i oplođenih jajnih stanica i njihovom korištenju u stočarstvu propisuje federalni ministar.

Granične prijelaze iz stavka 1. ovoga članka, na prijedlog Vlade Federacije, određuje nadležna institucija Bosne i Hercegovine.

#### Članak 63.

Kopitari i papkari moraju biti pojedinačno i trajno obilježeni obilježjima propisanim ovim zakonom, a kontejneri, palete, paketi i stokinete s proizvodima životinjskog podrijetla ili spremnici sa živom ribom i ambalaža s utovarenim žabama, puževima, rakovima, pijavicama i mekušcima moraju biti obilježeni, na temelju ovoga zakona propisanom etiketom s otisnutim pečatom nadležne veterinarske inspekcije i veterinarskim kontrolnim brojem odobrenog objekta u kojemu su proizvedeni, pakirani ili iz kojeg su otpremljeni.

Pošiljke iz stavka 1. ovoga članka podliježu obveznom veterinarsko-zdravstvenom pregledu i kontroli federalnog graničnog veterinarskog inspektora na graničnom prijelazu.

Kada se radi o pojavi opasnog zaraznog oboljenja u nekoj zemlji veterinarsko-zdravstvenoj kontroli podliježe i prtljaga putnika i prtljaga osoba prijevoznog sredstva koja se unosi iz te zemlje.

U slučaju iz stavka 3. ovoga članka putnici i osobe prijevoznog sredstva dužni su svoju robu prijaviti federalnom graničnom veterinarskom inspektoratu kako bi se proveo postupak veterinarsko-zdravstvene kontrole.

#### Članak 64.

Pravne osobe pomorskog i riječnog prometa, plovidbeni agenti, granične željezničke postaje, prijevoznici ili korisnici robe iz članka 62. stavka 1. ovoga zakona moraju federalnom graničnom veterinarskom inspektoratu podnijeti zahtjev na propisanom obrascu za veterinarsko-zdravstvenu kontrolu pošiljke odmah nakon njenog prispjeća na granični prijelaz.

Pri uvozu, izvozu i provozu pošiljaka iz članka 62. stavka 1. ovoga zakona pošiljke mora pratiti propisana međunarodna svjedodžba o zdravlju, odnosno zdravstvenoj ispravnosti pošiljke (u daljnjem tekstu: veterinarski certifikat), koja sadrži podatke o podrijetlu, identitetu, odredištu, prijevoznom sredstvu i zdravlju životinja odnosno zdravstvenoj ispravnosti proizvoda životinjskog podrijetla, ako međunarodnim ugovorom nije drugačije određeno.

Veterinarski certifikat iz stavka 2. ovoga članka mora biti izvoran, sačinjen na dan otpreme pošiljke za jednu vrstu životinja i proizvoda životinjskog podrijetla, za jednog primatelja i ovjeren na propisan način, označen serijskim brojem, obvezno pisan na jednom od službenih jezika u Federaciji i jeziku zemlje podrijetla, odnosno jeziku zemlje krajnjeg odredišta pošiljke, a za pošiljke u provozu može biti pisan i na engleskom i drugim jezicima službeno prihvaćenim u međunarodnom prometu.

Iznimno od odredbe iz stavka 3. ovoga članka može se koristiti ovjereni i obilježeni kopija izvornog veterinarskog certifikata kada se pošiljka u cijelosti ili dijelovima upućuje iz carinskog ili drugog skladišta gdje je bila privremeno uskladištena, pod nadzorom federalnog graničnog veterinarskog inspektora i carinskog nadzorom.

Obrazac zahtjeva iz stavka 1. ovoga članka propisuje federalni ministar.

## Članak 65.

Uvezene pošiljke životinja, proizvoda životinjskog podrijetla i druge pošiljke roba koje sadrže sastojke životinjskog podrijetla, pošiljke sjemena za umjetnu oplodnju, oplodjenih jajnih stanica, jaja za nasad, hrane za životinje, uključujući i poljoprivredno-prehrambene proizvode i prostirku, sirovina i aditiva koji služe za proizvodnju hrane za životinje podliježu pri utovaru, istovaru ili pretovaru obveznom veterinarsko-zdravstvenom pregledu i kontroli.

Obveznom veterinarsko-zdravstvenom pregledu i kontroli pri utovaru, istovaru ili pretovaru podliježu pošiljke iz stavka 1. ovoga članka koje se izvoze ili provoze.

Za utovarenu pošiljku iz stavka 2. ovoga članka veterinarski certifikat izdaje nadležni veterinarski inspektor koji je obavio pregled.

Odredbe čl. 54. i 55. ovoga zakona, primjenjuju se pri izvozu i uvozu pošiljaka iz st. 1. i 2. ovog članka.

Način utovara, istovara i pretovara pošiljaka iz st. 1. i 2. ovog članka i obrazac veterinarskog certifikata iz stavka 3. ovog članka, propisuje federalni ministar.

## Članak 66.

Pošiljke iz članka 62. stavak 1. ovoga zakona namijenjene izvozu, uvozu i provozu na graničnim prijelazima, u slučaju potrebe, pretovaruju se i skladište pod veterinarsko-zdravstvenom kontrolom federalnog graničnog veterinarskog inspektora.

Za pošiljke iz stavka 1. ovoga članka federalni granični veterinarski inspektor ovjerava veterinarski certifikat izdat pri utovaru pošiljke navodeći razloge pretovara i uskladištenja, vrijeme i uvjete uskladištenja, te obilježja prijevoznog sredstva.

Objekti za smještaj životinja i proizvoda životinjskog podrijetla na graničnim prijelazima moraju udovoljavati uvjetima koje propisuje federalni ministar.

## Članak 67.

Pošiljke životinja, životinjskih proizvoda i druge pošiljke roba koje sadrže sastojke životinjskog podrijetla, pošiljke sjemena za umjetnu oplodnju životinja, oplodjenih jajnih stanica, jaja za nasad, hrane za životinje, sirovina i aditiva koji služe za proizvodnju hrane za životinje, te predmeta kojima se može prenositi zarazno oboljenje ili ugroziti zdravlje mogu se uvoziti i provoziti na temelju rješenja Federalnog ministarstva, kojim se utvrđuje da ne postoje veterinarsko-zdravstvene smetnje za uvoz i provoz tih pošiljaka, sukladno odredbama ovoga zakona.

Neće se dopustiti uvoz i provoz pošiljaka iz stavka 1. ovoga članka ako u zemlji izvoznici ili zemljama kroz koje se pošiljka provози postoji zarazno oboljenje, odnosno ako postoji opasnost da se zarazno oboljenje unese u Federaciju.

Neće se dopustiti uvoz proizvoda životinjskog podrijetla namjenjenih ljudskoj ishrani iz stavka 1. ovoga članka ukoliko nisu proizvedeni u izvoznim objektima ili objektima koje, uz suglasnost nadležnih organa države podrijetla, u posebnom postupku odobrava federalni ministar.

Rješenjem iz stavka 1. ovoga članka može se obvezati uvoznika da naknadno podvrgne određenim laboratorijskim i dijagnostičkim ispitivanjima i drži u karantenu pošiljke životinja, odnosno privremeno uskladišti i podvrgne laboratorijskim ispitivanjima pošiljke proizvoda životinjskog podrijetla, druge pošiljke robe sa sastojcima životinjskog podrijetla, hranu za životinje, sirovine i aditive koji služe za proizvodnju hrane za životinje i predmete kojima se može prenijeti zarazno oboljenje ili ugroziti zdravlje, te narediti i druge mjere.

Za uvezene pošiljke i pošiljke u provozu iz stavka 1. ovoga članka federalni granični veterinarski inspektor izdaje potvrdu na propisanom obrascu i zahtijeva izvješće o prispjehu pošiljke na određite ili izlazni granični prijelaz.

Mjesto privremenog uskladištenja za provođenje karantenskih mjera, te vrstu i način ispitivanja za proizvod iz stavka 3. ovoga članka određuje Federalno ministarstvo.

## Članak 68.

Uvezene životinje, osim životinja za klanje, uvoznik mora poslije uvoza držati u karantenu određenom u rješenju iz članka 67. stavka 1. ovoga zakona radi obavljanja dijagnostičkih i laboratorijskih ispitivanja i utvrđivanja zdravstvenog stanja.

Mjesto i objekt karantena, na temelju potvrde kantonalnog veterinarskog inspektora o ispunjavanju propisanih uvjeta, vrstu i način dijagnostičkih i laboratorijskih ispitivanja, te druge uvjete držanja u karantenu određuje Federalno ministarstvo.

Za životinje koje se uvoze radi sudjelovanja na sportskim natjecanjima, vježbama, izložbama i sajmovima, te pse i mačke koji se privremeno uvoze u pratnji držatelja životinje na vrijeme od najviše 30 dana, kao i za kopitare, papkare, perad i kuniće koji se uvoze radi neposrednog privođenja klanju može se odrediti da ne moraju biti u karantenu ako je epizootička situacija u zemlji izvoznici takva da ne prijete opasnost od unošenja zaraznih oboljenja životinja.

Životinje iz stavka 3. ovoga članka uvezene radi klanja moraju se zaklati najkasnije tri dana nakon prijelaza državne granice, a mogu se klati samo u klaonicama koje udovoljavaju posebnim uvjetima iz članka 19. stavka 2. ovoga zakona.

Uvjete kojima moraju udovoljavati karantenski objekti i vrijeme trajanja karantena propisuje federalni ministar.

## Članak 69.

Carinarnica odnosno carinska ispostava ne može obaviti carinski postupak niti carinjenje pošiljke koja podliježe veterinarsko-zdravstvenom pregledu i kontroli dok federalni granični veterinarski inspektor ne utvrdi zdravstveno stanje odnosno zdravstvenu ispravnost pošiljke i odobri njen uvoz, izvoz ili provoz.

Prijevoznici koji obavljaju prijevoz željeznicom, brodom, avionom ili sredstvima cestovnog prijevoza i granična carinarnica dužni su o svakoj prispjeloj pošiljci iz članka 67. stavka 1. ovoga zakona odmah izvijestiti federalnog graničnog veterinarskog inspektora.

Troškove nastale zbog primjene mjera pri uvozu, izvozu i provozu pošiljaka iz članka 67. stavka 1. ovoga zakona, troškove karantena i produženog karantena, kao i troškove nastale primjenom mjera u karantenu, te troškove nastale zadržavanjem, vraćanjem, prenamjenom i uništavanjem pošiljke plaća uvoznik, izvoznik ili korisnik pošiljke, a iznos troškova utvrđuje se ugovorom između korisnika i davatelja usluga.

## Članak 70.

Za pošiljke proizvoda životinjskog podrijetla, drugih roba koje u svom sustavu sadrže životinjske sastojke minimum 2%, za pošiljke hrane za životinje, sirovina i aditiva što služe za proizvodnju hrane za životinje, veterinarskih lijekova i predmeta kojima se mogu prenositi zarazna oboljenja ili ugroziti zdravlje ljudi i životinja, koje se uvoze u slobodne zone ili se privremeno skladište u carinska, konsignacijska i druga skladišta za neocarinjenu robu u Federaciji primjenjuju se odredbe ovoga zakona.

Robe iz stavka 1. ovoga članka nalaze se pod nadzorom federalnog graničnog veterinarskog inspektora.

Proizvodi iz stavka 1. ovoga članka u slobodnim zonama pakiraju se, prerađuju i doraduju pod veterinarsko-zdravstvenom kontrolom i nadzorom federalnog graničnog veterinarskog inspektora.

Troškovi izlaska federalnog graničnog veterinarskog inspektora radi pregleda pošiljaka kod utovara i istovara u skladištu i drugom mjestu uskladištenja iz stavka 1. ovoga članka izvan mjesta u kojem je sjedište granične veterinarske inspekcije naplaćuju se od podnositelja zahtjeva, u iznosu koji određuje federalni ministar.

Objekti u slobodnim zonama i konsignacijska skladišta iz stavka 1. ovoga članka moraju udovoljavati uvjetima propisanim u čl. 19. i 25. ovoga zakona.

## Članak 71.

Službene osobe policijskih postaja i carinarnica, u granicama svojih nadležnosti, spriječavat će nedopušteni prijelaz pošiljaka



iz članka 67. stavka 1. ovoga zakona izvan određenih graničnih prijelaza.

Pošiljke iz članka 67. stavka 1. ovoga zakona, te kopitare i papkare koji izvan određenog graničnog prijelaza prijeđu na teritorij Federacije službene osobe iz stavka 1. ovoga članka odmah će predati kantonalnom ministarstvu na čijem su području pošiljke otkrivene ili uhvaćene.

S pošiljkama i životinjama iz st. 1. i 2. ovoga članka postupat će se sukladno odredbama ovog zakona, ako međunarodnim ugovorom nije drugačije određeno.

*d) Pregled životinja za klanje i proizvoda životinjskog podrijetla namijenjenih za ishranu ljudi*

Članak 72.

Životinje za klanje podliježu obveznom veterinarsko-zdravstvenom pregledu prije klanja, osim u slučaju klanja iz nužde.

Korisnik klaonice obavezan je prijaviti klanje životinja veterinarskoj organizaciji najkasnije 24 sata prije početka klanja, osim u slučaju klanja iz nužde koje se obavlja izvan klaonice.

Veterinarsko-zdravstvenom pregledu poslije klanja životinja iz članka 2. točka 2. ovoga zakona, a divljači nakon odstrijela, podliježu njihovi trupovi, meso i organi.

Ovlaštenik prava lova obavezan je odstrijeljenu divljač prijaviti veterinarskoj organizaciji u roku od 12 sati nakon odstrijela, radi obavljanja pregleda i kontrole iz stavka 3. ovoga članka.

Pregled i kontrola iz stavka 3. ovoga članka uključuje i proizvode od mesa, mlijeko, jaja, med, ribe, rakove, školjke, puževa i žabe, te proizvode od mlijeka, jaja, meda, ribe, rakova, školjaka, puževa i žaba u proizvodnji, uskladištenju i prometu.

Veterinarsko-zdravstvenim pregledom iz st. 1., 3. i 5. ovoga članka utvrđuje se higijenska i zdravstvena ispravnost proizvoda životinjskog podrijetla namijenjenih za ishranu ljudi, koji se potom obilježavaju na propisani način.

Pregledu iz stavka 3. ovoga članka podliježu i objekti iz članka 19. stavka 1. ovoga zakona, te sirovine, aditivi, dodatni sastojci, materijali za pakiranje i ostali pomoćni materijali koji se koriste u proizvodnji ili preradi proizvoda životinjskog podrijetla namijenjenih za ishranu ljudi putem javne potrošnje.

Pregled iz st. 1., 3., i 5. ovoga članka uključuje i laboratorijske pretrage na rezidue, te ostale zagađivače biološkog, kemijskog i radiološkog podrijetla štetne za ljudsko zdravlje.

Pregled iz st. 1., 3., 5. i 8. ovoga članka uključuje i kontrolu koja se odnosi na kakvoću, kao i tehničke normative i druge propise ukoliko je to posebnim zakonom propisano.

O pregledu iz ovoga članka veterinarska organizacija vodi službenu evidenciju.

Članak 73.

Veterinarsko-zdravstvenom pregledu iz članka 72. ovoga zakona ne podliježe klanje ovaca, koza, peradi, kunića i uzgojene divljači kada te životinje ne pokazuju znakove poremećenog zdravlja i kada je meso, podrijetlom od navedenih vrsta životinja, kao i proizvodi od mesa dobiveni njegovom obradom i preradom, namijenjeno potrošnji u osobnom domaćinstvu.

Klanje kopitara, goveda, bivola i svinja bez obzira pokazuju li ili ne pokazuju znakove poremećenog zdravlja, kada je meso podrijetlom od navedenih vrsta životinja namijenjeno potrošnji u osobnom domaćinstvu, podliježe veterinarsko-zdravstvenom pregledu iz članka 72. ovoga zakona.

Veterinarsko-zdravstvenom pregledu iz članka 72. ovoga zakona ne podliježe obrada mlijeka i proizvodnja proizvoda od mlijeka, jaja i meda kada su ti proizvodi namijenjeni za ishranu ljudi putem potrošnje u osobnom domaćinstvu.

Iznimno od odredbe stavka 3. ovoga članka proizvodi od mlijeka, jaja i med namijenjeni javnoj potrošnji i prodaji na tržnicama podliježu veterinarsko-zdravstvenom pregledu i kontroli iz članka 72. stavka 5. ovoga zakona.

Članak 74.

Klanje životinja koje pokazuju ili se sumnja da pokazuju znakove poremećaja zdravstvenog stanja podliježu veterinarsko-zdravstvenom pregledu iz članka 72. ovoga zakona i u slučaju kada je njihovo meso namijenjeno potrošnji u osobnom domaćinstvu.

U slučaju klanja iz stavka 1. ovoga članka, te u slučaju klanja iz nužde, držatelj životinje mora imati propisanu veterinarsku uputnicu za njihovu otpremu u klaonicu.

Vlasnik i korisnik klaonice obavezan je primiti na klanje oboljelu životinju ili na obradu iz nužde zaklanu životinju samo uz predočenje uputnice iz stavka 2. ovoga članka.

Način obavljanja veterinarsko-zdravstvenog pregleda životinja i proizvoda životinjskog podrijetla namijenjenih ishrani ljudi iz čl. 72., 73. i 74. ovog zakona, te način vođenja službene evidencije iz članka 72. stavka 1. i obrasce uputnica iz stavka 2. ovoga članka propisuje federalni ministar.

Članak 75.

Klanje životinja iz članka 2. stavka 1. točka 2. ovoga zakona, rasijecanje i obrada mesa, ribe, rakova, školjaka, puževa i žaba, prerada mesa, ribe, mlijeka, jaja, meda i ostalih proizvoda životinjskog podrijetla namijenjenih za ishranu ljudi putem javne potrošnje, hlađenje, zamrzavanje, uskladištenje i promet navedenih proizvoda dopušteno je samo u objektima iz članka 19. stavka 1. ovoga zakona.

Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, klanje životinja dopušteno je i izvan klaonice samo u slučaju klanja iz nužde koje nije moguće obaviti u klaonici.

Klanje kopitara i papkara oboljelih od oboljenja zbog kojih klanje nije zabranjeno dopušteno je samo u klaonici, bez obzira da li je njihovo meso namijenjeno javnoj potrošnji ili potrošnji u osobnom domaćinstvu.

Članak 76.

Životinje, proizvodi životinjskog podrijetla, meso, te druge sirovine, aditivi i dodatni sastojci koji služe u proizvodnji proizvoda životinjskog podrijetla namijenjeni ishrani ljudi, koji su nakon propisanog veterinarsko-zdravstvenog pregleda i kontrole utvrđeni zdravstveno ili higijenski neispravnim, moraju se na propisani način obilježiti, zaplijeniti i neškodljivo ukloniti, odnosno podvrći postupku utilizacije.

Članak 77.

Držatelji životinja, veterinarski uposlenici, te proizvođači proizvoda životinjskog podrijetla moraju se pridržavati propisanih preventivnih mjera i određenih rokova karence prigodom upotrebe lijekova i drugih materija koje se mogu prenijeti na proizvode životinjskog podrijetla, kako bi se spriječila pojava nedopuštenih rezidua.

Proizvodi životinjskog podrijetla namijenjeni za ishranu ljudi, koji sadrže ili sadrže u količinama većim od dopuštenih rezidua i druge zagađivače škodljive za ljudsko zdravlje, ne smiju se stavljati u promet za javnu potrošnju.

Maksimalno dopuštene količine rezidua i drugih zagađivača u izlučevinama i tjelesnim tekućinama živih životinja, organima i tkivima zaklanih životinja i mesu, te sistem uzimanja uzoraka, laboratorijske metode i ciljna tkiva za njihovo određivanje propisuje federalni ministar.

Radi zaštite javnog zdravlja monitoring program sustavnog praćenja rezidua i drugih za ljudsko zdravlje škodljivih zagađivača u proizvodima životinjskog podrijetla, koji su namijenjeni za ishranu ljudi, propisuje federalni ministar.

IV - VETERINARSKA ZAŠTITA DOBROBITI ŽIVOTINJA

Članak 78.

Zabranjeno je zlostavljati i mučiti životinje tijekom uzgoja, držanja, korištenja, radne upotrebe ili posebnih oblika školovanja (dresure).

Životinje se tijekom prijevoza i prilikom klanja ne smiju izlagati mučenju i patnji.

Svaki držatelj životinja mora sa životinjom humano postupati i životinju zaštititi od patnji i bolova, te pravovremeno zatražiti veterinarsku pomoć.

Oboljeloj ili ozlijeđenoj životinji mora se, čim je to moguće prije, pružiti odgovarajuća veterinarska pomoć i potrebna njega, osim ako oboljenje ili ozljeda nije takva da životinju treba odmah usmrtniti.

Nastambe i objekti u kojima su smještene životinje moraju biti primjerene pripadnoj vrsti i kategoriji životinja, te opremljene tako da mogu zadovoljiti biološke potrebe pripadne vrste i kategorije životinja.

Životinjama se mora osigurati potrebna i zdravstveno ispravna hrana i voda.

Znanstveno-istraživački pokusi na životinjama mogu se obavljati samo u zdravstveno-medicinskim, veterinarskim, farmakološkim i drugim znanstvenim ustanovama, a životinje se tijekom pokusa ne smiju izlagati mučenju i patnji.

Standarde za zaštitu životinja i postupak sa životinjama pri klanju ili ubijanju propisuje federalni ministar.

## V - ORGANIZIRANJE I PROVOĐENJE VETERINARSKJE DJELATNOSTI

### 1. Utemeljivanje i organiziranje veterinarskih organizacija, veterinarskih ustanova, veterinarske službe i samostalne veterinarske prakse

#### Članak 79.

Veterinarsku djelatnost obavljaju veterinarske stanice, veterinarske klinike i veterinarske apoteke (u daljnjem tekstu: veterinarske organizacije) pod uvjetima i na način utvrđen ovim zakonom.

Utemeljivanje, ustroj, način rada i upravljanja veterinarskim organizacijama iz stavka 1. ovoga članka vrši se sukladno Zakonu o gospodarskim društvima ("Službene novine Federacije BiH", broj 23/99), ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Pojedine poslove veterinarske djelatnosti obavljaju i Veterinarski institut Federacije i Centar za reprodukciju u stočarstvu Federacije, veterinarski zavodi kantona, centri za reprodukciju i umjetnu oplodnju kantona (u daljnjem tekstu: veterinarske ustanove), kao i Veterinarski fakultet.

Odredene poslove veterinarske djelatnosti može obavljati i veterinarska služba organizirana kod pravne osobe koje obavlja djelatnost uzgoja i proizvodnje životinja (u daljnjem tekstu: veterinarska služba), kao i doktori veterinarske medicine u vidu samostalne veterinarske prakse pod uvjetima i na način propisan ovim zakonom.

Na svakom epizootiološkom području mora se osigurati zaštita zdravlja životinja, te provođenje mjera veterinarskog javnog zdravstva.

Ako na epizootiološkom području ili dijelu epizootiološkog područja nije osigurana zaštita zdravlja životinja ili provođenje mjera veterinarskog javnog zdravstva, pravnu osobu za obavljanje veterinarske djelatnosti dužan je utemeljiti kanton, odnosno po njegovom ovlaštenju općina.

#### Članak 80.

Veterinarske organizacije može utemeljiti kanton odnosno općina, te domaće i strane fizičke i pravne osobe.

Federacija je utemeljitelj Veterinarskog instituta Federacije i Centra za reprodukciju u stočarstvu Federacije

Kanton može utemeljiti Veterinarski zavod i Centar za reprodukciju i umjetnu oplodnju.

Dva ili više kantona mogu utemeljiti zajednički Veterinarski zavod, odnosno Centar za reprodukciju i umjetnu oplodnju.

Veterinarsku službu, kao unutarnju organizacijsku jedinicu, sukladno odredbama ovoga zakona, može utemeljiti pravna osoba koja obavlja djelatnost uzgoja i proizvodnje životinja.

#### Članak 81.

Utemeljitelj veterinarskih ustanova u vlasništvu Federacije je Parlament Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Parlament Federacije).

Utemeljitelj veterinarskih ustanova i veterinarskih organizacija u vlasništvu kantona je zakonodavno tijelo kantona.

Utemeljitelj veterinarskih organizacija u vlasništvu općine je općinsko vijeće.

#### Članak 82.

Veterinarska organizacija, samostalna veterinarska praksa i veterinarska služba utemeljuje se uz predhodno mišljenje Veterinarske komore Federacije Bosne i Hercegovine.

Veterinarska ustanova, odnosno veterinarska organizacija ne može početi s radom dok organ nadležan za poslove veterinarstva utvrđen ovim zakonom ne donese rješenje o ispunjavanju propisanih uvjeta u pogledu prostora, kadra i veterinarsko-tehničke opreme.

Rješenje iz stavka 2. ovoga članka za veterinarske ustanove u smislu članka 81. st. 2. i 4. donosi federalni ministar, a za veterinarske ustanove i veterinarske organizacije iz st. 3., 5., 6. i 7. istoga članka kantonalni ministar, na prijedlog stručne komisije koju on utemeljuje.

Uvjete u pogledu prostora, kadra i veterinarsko-tehničke opreme za utemeljenje veterinarskih organizacija i veterinarskih ustanova propisuje federalni ministar.

### 2. Upravljanje veterinarskim ustanovama

#### Članak 83.

Veterinarskom ustanovom upravlja upravni odbor. Upravni odbor veterinarskih ustanova u vlasništvu Federacije ima pet članova i čine ga predstavnici:

1. utemeljitelja - dva člana;
2. veterinarske ustanove - jedan član;
3. veterinarske organizacije - jedan član;
4. Federalnog ministarstva - jedan član.

Upravni odbor veterinarske ustanove u vlasništvu kantona ima tri člana i čine ga predstavnici:

1. utemeljitelja - jedan član;
2. veterinarskih uposlenika iz veterinarske organizacije - jedan član;
3. veterinarskih uposlenika iz veterinarske ustanove - jedan član.

Članove upravnog odbora veterinarske ustanove iz stavka 2. ovoga članka imenuje i razrješava Vlada Federacije na prijedlog federalnog ministra.

Članove upravnog odbora veterinarske ustanove iz stavka 3. ovoga članka imenuje i razrješava vlada nadležnog kantona na prijedlog kantonalnog ministra.

Način izbora, opoziva i mandat članova upravnog odbora veterinarske ustanove uređuje se statutom.

#### Članak 84.

Direktora veterinarske ustanove čiji je utemeljitelj Federacija, imenuje i razrješava upravni odbor, uz pribavljeno mišljenje federalnog ministra.

Direktora veterinarske ustanove, čiji je osnivač kanton, imenuje i razrješava upravni odbor uz pribavljeno mišljenje kantonalnog ministra.

Za direktora veterinarske ustanove iz st 1. i 2. ovoga članka može se postaviti doktor veterinarske medicine, koji ima položen stručni ispit i najmanje pet godina radnog staža u struci.

#### Članak 85.

Ako direktor veterinarske ustanove nije imenovan sukladno zakonu u roku od 60 dana od dana isteka natječaja odluku o postavljenju vršitelja dužnosti direktora donosi upravni odbor.

Vršitelj dužnosti direktora postavlja se najduže na razdoblje od šest mjeseci.

Vršitelj dužnosti direktora ima sva prava i obveze direktora.

#### Članak 86.

Upravni odbor može razriješiti direktora i prije isteka mandata za koji je imenovan ako:

1. direktor to osobno zahtijeva;
2. nastane neki od razloga koji po posebnim propisima ili propisima kojima se uređuje radni odnos dovede do prestanka radnog odnosa;

3. u svom radu krši propise i opće akte veterinarske ustanove ili ne izvršava odluke upravnog odbora ili postupaju suprotno njima;
4. u drugim slučajevima propisanim zakonom i statutom veterinarske ustanove.

Ista osoba može biti ponovno imenovana za direktora veterinarske ustanove.

#### Članak 87.

Veterinarskoj organizaciji privremeno se zabranjuje rad ako nadležni veterinarski inspektor utvrdi:

1. povrjede zakonitosti u radu koje utječu da uvjeti pružanja veterinarske zaštite nisu sukladni odredbama ovoga zakona i aktima donesenim na temelju zakona;
2. bitne povrjede pravila kodeksa veterinarske etike;
3. bitne propuste u liječenju i drugim mjerama veterinarske zaštite.

Ukoliko veterinarska organizacija u propisanom roku nije otklonila utvrđene nedostatke izriče joj se mjera zabrane rada.

Veterinarskoj organizaciji zabranjuje se rad i kada su povrjede iz stavka 1. ovoga članka dovele do ozbiljnijih posljedica po zdravlje i život građana, odnosno životinja, u kojem slučaju se ne može veterinarskoj organizaciji ostaviti rok za otklanjanje tih nedostataka.

#### Članak 88.

Veterinarska organizacija prestaje s radom:

1. odlukom utemeljitelja;
2. ako ne ispunjava zakonom propisane uvjete za obavljanje djelatnosti;
3. odlukom nadležnog organa;
4. u drugim slučajevima predviđenim zakonom.

### 3. Akti veterinarskih ustanova

#### Članak 89.

Akti veterinarskih ustanova su pravila i drugi opći akti.

Pravila su temeljni opći akti veterinarske ustanove kojim se uređuje:

1. organizacija i djelatnost veterinarske ustanove;
2. način na koji direktor donosi odluke u svezi poslovanja u veterinarskoj ustanovi;
3. druga pitanja vezana za organizaciju i funkcioniranje veterinarske ustanove.

Pravila veterinarske ustanove podliježu obveznoj suglasnosti utemeljitelja.

#### Članak 90.

Na ostala pitanja u svezi organizacije, načina rada i funkcioniranja veterinarskih ustanova primjenjuju se propisi koji se odnose na javne ustanove.

### 4. Djelatnost veterinarskih ustanova i veterinarskih organizacija

#### a) Veterinarska stanica

#### Članak 91.

Veterinarske stanice obavljaju u okviru svoje djelatnosti ambulantno, u kućnim posjetima i u privrednim objektima ove poslove:

1. utvrđuju postoji li sumnja na zarazno oboljenje;
2. provode odgovarajuće veterinarsko-zdravstvene mjere radi sprječavanja širenja zaraznog oboljenja, koje je držatelj životinje dužan odmah izvršiti;
3. u slučaju sumnje na zarazno oboljenje uzmu odgovarajući dijagnostički materijal i dostavljaju ga na pretragu u Veterinarski institut Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Veterinarski institut Federacije) ili veterinarski zavod kantona ili drugi laboratoriji iz članka 39. ovoga zakona;
4. provode propisana preventivna cijepljenja, propisane dijagnostičke i druge pretrage radi zaštite zdravlja životinja i ljudi, te mjere za otkrivanje, sprječavanje, suzbijanje i iskorjenjivanje zaraznih oboljenja i zoonoza;
5. provode preventivna cijepljenja, dijagnostička ispitivanja i laboratorijske pretrage radi zaštite zdravlja životinja;

6. obavljaju preglede oboljelih životinja i razudbu lešina, ispitivanja uzročnika oboljenja ili uginuća životinja, osnovna laboratorijska ispitivanja, te promatranje životinja;
7. otkrivaju i prijavljuju pojavu zaraznog oboljenja ili sumnju na pojavu zaraznog oboljenja;
8. liječe oboljele životinje, obavljaju kirurške, porodiljske i druge veterinarske zahvate na životinjama;
9. liječe neplodnost, te provode umjetnu oplodnju životinja i prijenos oplodjenih jajnih stanica (embriotransfer);
10. provode mjere veterinarske zaštite okoliša radi sprječavanja širenja i suzbijanja zaraznih oboljenja životinja (dezinfekciju, dezinsekciju i deratizaciju i radiološku dekontaminaciju) i zoonoza;
11. vode propisanu evidenciju i dokumentaciju;
12. izdaju putovnice za životinje i druge potvrde kada je to ovim zakonom određeno;
13. provode veterinarsko-stočarsku izobrazbu u pogledu očuvanja i unaprjeđenja zdravlja i reprodukcije životinja;
14. organiziraju i provode obilježavanje životinja sukladno ovom zakonu i vode propisanu evidenciju i registar obilježenih životinja;
15. vrše uvoz i izvoz, te promet na veliko i malo veterinarskih lijekova, vakcina, seruma i dijagnostičkog materijala, veterinarske, medicinske opreme i instrumenata, sukladno Zakonu o lijekovima koji se upotrebljavaju u veterinarstvu ("Službene novine Federacije BiH", broj 15/98), (u daljnjem tekstu: Zakon o lijekovima), sredstava za dezinfekciju, dezinsekciju i deratizaciju i radiološku dekontaminaciju opreme i sredstava za unaprjeđenje stočarstva, stočne hrane i dodataka stočnoj hrani, aditiva, živih životinja i jajnih stanica, sredstava i opreme za kućne ljubimce, egzotiku i akvaristiku;
16. organiziraju uzgoj i proizvodnju životinja, mesa, mlijeka, jaja i drugih proizvoda životinjskog podrijetla;
17. obavljaju propisane veterinarsko-zdravstvene preglede živih životinja, životinja namijenjenih za klanje, pregled mesa i organa zaklanih životinja, namirnica životinjskog podrijetla u unutarnjem prometu, proizvodnji i skladištenju;
18. obavljaju i sve druge poslove iz veterinarske djelatnosti koji su određeni statutom, sukladno ovom zakonu.

U samostalnoj veterinarskoj praksi mogu se obavljati poslovi iz stavka 1. ovoga članka, osim poslova utvrđenih u stavku 1. toč. 4., 10., 12., 14., 15., 16. i 17. ovoga članka.

Veterinarska stanica iz stavka 2. ovoga članka mora osigurati obavljanje poslova svoje djelatnosti tijekom cijelog dana i noći i ispuniti posebne uvjete za rad koje propisuje federalni ministar.

#### Članak 92.

Uvjete obavljanja poslova iz članka 91. ovoga zakona propisuje federalni ministar, uz prethodno pribavljeno mišljenje Veterinarske komore.

Utemeljitelj veterinarske organizacije dužan je prije registracije kod nadležnog suda pribaviti rješenje kantonalnog ministarstva o ispunjavanju uvjeta iz stavka 1. ovoga članka.

Na rješenje iz stavka 2. ovoga članka može se izjaviti žalba Federalnom ministarstvu u roku 15 dana od dana prijema rješenja.

U rješenju iz stavka 2. ovoga članka navode se poslovi iz članka 91. ovoga zakona za koje osnivatelj ispunjava uvjete.

#### b) Veterinarska klinika

#### Članak 93.

Veterinarska klinika u okviru svoje djelatnosti obavlja stacionarno liječenje i njegu oboljelih i ozlijeđenih životinja.

Veterinarska klinika pored poslova iz članka 91. ovoga zakona obavlja i sljedeće poslove:

1. pregled oboljelih životinja i ispitivanje uzročnika oboljenja;
2. liječenje oboljelih životinja, te kirurške, porodiljske i druge veterinarske zahvate;
3. liječenje neplodnosti;



4. umjetnu oplodnja životinja i embriotransfer;
5. savjetovanje držatelja životinja radi očuvanja zdravlja životinja;
6. vođenje propisanih evidencija i dokumentacija;
7. iz djelokruga svoga rada izdaje putovnice za životinje;
8. druge poslove određene statutom sukladno odredbama ovoga zakona.

c) Veterinarska apoteka

Članak 94.

Veterinarska apoteka vrši opskrbu veterinarskih organizacija i držatelja životinja veterinarskim lijekovima, veterinarsko-medicinskim sredstvima, sredstvima za njegu i zaštitu životinja, veterinarskim i medicinskim instrumentima, opremom, hranom za životinje i sredstvima za dezinfekciju, dezinsekciju i deratizaciju.

Veterinarska apoteka utemeljuje se i radi sukladno Zakonu o lijekovima.

**5. Veterinarske ustanove**

a) Veterinarski institut Federacije

Članak 95.

Veterinarski institut Federacije obavlja sljedeće poslove:

1. obavlja superanalize i vrši poslove referens laboratorija;
2. obavlja terensku i laboratorijsku dijagnostiku zaraznih, parazitskih i drugih oboljenja životinja;
3. prati, analizira i proučava stanje u pogledu pojava, kretanja, suzbijanja i iskorjenjivanja zaraznih, parazitskih i drugih oboljenja životinja;
4. planira i predlaže preventivna cijepljenja, te dijagnostičke pretrage životinja;
5. planira i predlaže mjere dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije radi sprječavanja širenja i suzbijanja zaraznih oboljenja životinja;
6. istražuje načine zaštite od zoonoza;
7. istražuje, unaprjeđuje i primjenjuje metode otkrivanja, suzbijanja i preveniranja zaraznih, parazitskih i drugih oboljenja životinja;
8. istražuje, unaprjeđuje, priprema i primjenjuje biološka i farmaceutska sredstva za dijagnostiku, preventivu i terapiju;
9. obavlja laboratorijske pretrage proizvoda životinjskog podrijetla radi utvrđivanja njihove zdravstvene ili higijenske ispravnosti;
10. istražuje, unaprjeđuje i primjenjuje metode otkrivanja, suzbijanja i prevencije zaraznih, parazitskih i drugih oboljenja životinja;
11. istražuje, unaprjeđuje, priprema i primjenjuje nova imunobiološka sredstva za zaštitu zdravlja životinja;
12. prati, analizira i ocjenjuje utjecaj okoliša na zdravstveno stanje životinja;
13. istražuje zoohigijenske uvjete u objektima za uzgoj i stočarsku proizvodnju;
14. obavlja laboratorijske pretrage proizvoda životinjskog podrijetla i vode;
15. obavlja laboratorijske pretrage na rezidue i druge biološki aktivne materije u životinjama, mesu, mlijeku i ostalim namirnicama životinjskog podrijetla;
16. obavlja kontrolu radioaktivnih materija na i u životinjama, mesu, mlijeku i proizvodima životinjskog podrijetla, hrani i vodi za životinje;
17. obavlja toksikološke pretrage životinja, proizvoda životinjskog podrijetla, hrane i vode za životinje;
18. obavlja ispitivanja i kontrolu kakvoće lijekova za upotrebu u veterinarstvu, u proizvodnji i prometu;
19. istražuje, unaprjeđuje i primjenjuje razvojne metode tehnologije i kontrole u svezi pregleda životinja i proizvoda životinjskog podrijetla, hrane za životinje i lijekova za upotrebu u veterinarstvu;
20. istražuje, unaprjeđuje i pruža stručnu pomoć u svezi inspekcije životinja, inspekcije proizvoda životinjskog podrijetla i hrane za životinje;

21. pruža stručnu pomoć veterinarskim organizacijama i držateljima životinja, te proizvođačima namirnica životinjskog podrijetla, hrane za životinje i lijekova za upotrebu u veterinarstvu;
22. obavlja i druge poslove sukladno ovomu zakonu.

b) Centar za reprodukciju u stočarstvu Federacije

Članak 96.

Centar za reprodukciju u stočarstvu Federacije obavlja sljedeće poslove:

1. proizvodi uzgojno valjane životinje;
  2. proizvodi, priprema, skladišti i stavlja u promet sjeme za umjetnu oplodnju životinja i oplodene jajne stanice;
  3. obavlja prijenos oplodjenih jajnih stanica (embriotransfer);
  4. obavlja poslove uvoza i izvoza sjemena za umjetnu oplodnju životinja i oplodjenih jajnih stanica;
  5. obavlja reprodukcijско testiranje rasplodnjaka;
  6. obavlja umjetnu oplodnju životinja;
  7. organizira provođenje umjetne oplodnje životinja na određenom području ili provodi umjetnu oplodnju životinja po nalogu i posebnom ovlaštenju Federalnog ministarstva;
  8. provodi umjetnu oplodnju životinja na određenom području putem posebno organizirane službe za reprodukciju;
  9. pruža stručnu pomoć u provođenju umjetne oplodnje i suzbijanja neplodnosti životinja;
  10. obavlja poslove kontrole i zaštite zdravlja vlastitih životinja i njihove reprodukcijске sposobnosti;
  11. obavlja poslove kontrole, laboratorijske dijagnostike i analize sjemena za umjetnu oplodnju i oplodjenih jajnih stanica;
  12. provodi stručnu izobrazbu doktora veterinarske medicine i veterinarskih uposlenika, te uzgajivača životinja za umjetnu oplodnju i reprodukciju životinja;
  13. provodi informatičku obradu i analizu podataka iz područja reprodukcije životinja;
  14. prati, proučava i znanstveno istražuje pitanja u svezi razmnožavanja i genetike u životinja;
  15. obavlja i druge poslove utvrđene statutom u svezi unaprjeđenja veterinarstva i stočarstva.
- Uvjete i način vršenja poslova iz stavka 1. ovoga članka propisuje federalni ministar.

c) Veterinarski zavodi kantona

Članak 97.

Veterinarski zavodi kantona obavljaju sljedeće poslove:

1. prate, analiziraju i proučavaju stanje u pogledu pojave, kretanja, suzbijanja i iskorjenjivanja zaraznih, parazitskih i drugih oboljenja životinja i zoonoza;
2. obavljaju terensku i laboratorijsku dijagnostiku zaraznih, parazitskih i drugih oboljenja životinja i zoonoza;
3. prate i analiziraju preventivna i zaštitna cijepljenja i dijagnostička ispitivanja životinja;
4. planiraju i organiziraju mjere dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije radi sprječavanja širenja, suzbijanja i iskorjenjivanja zaraznih oboljenja životinja;
5. obavljaju laboratorijske pretrage proizvoda životinjskog podrijetla i vode radi utvrđivanja zdravstvene ili higijenske ispravnosti i kakvoće;
6. prate, analiziraju i ocjenjuju utjecaj okoliša na zdravstveno stanje životinja;
7. obavljaju laboratorijske pretrage rezidua i drugih biološki aktivnih materija u životinjama, proizvodima životinjskog podrijetla, hrani za životinje i vodi;
8. obavljaju ispitivanja radioaktivnih materija na i u životinjama, proizvodima životinjskog podrijetla i hrani za životinje i vodi;
9. obavljaju toksikološka ispitivanja životinja, proizvoda životinjskog podrijetla i hrane za životinje;
10. pružaju stručnu pomoć veterinarskim organizacijama i proizvođačima proizvoda životinjskog podrijetla i hrane za životinje;

11. obavljaju i druge poslove sukladno ovomu zakonu.

*d) Centri za reprodukciju i umjetnu oplodnju kantona*

Članak 98.

Centri za reprodukciju i umjetnu oplodnju kantona obavljaju sljedeće poslove:

1. proizvode uzgojno valjane životinje;
2. proizvode, pripremaju, uskladištavaju i stavljaju u promet sjeme za umjetnu oplodnju životinja i oplodene jajne stanice;
3. obavljaju prijenos oplodjenih jajnih stanica (embriotransfer);
4. obavljaju poslove uvoza i izvoza sjemena za umjetnu oplodnju životinja i oplodjenih jajnih stanica;
5. obavljaju reproduksijsko testiranje rasplodnjaka;
6. obavljaju umjetnu oplodnju životinja;
7. organiziraju provođenje umjetne oplodnje životinja na određenom području ili provode umjetnu oplodnju životinja po nalogu i posebnom ovlaštenju Federalnog ministarstva;
8. provode umjetnu oplodnju životinja na određenom području putem posebno organizirane službe za reprodukciju;
9. pružaju stručnu pomoć u provođenju umjetne oplodnje i suzbijanja neplodnosti životinja;
10. obavljaju poslove kontrole i zaštite zdravlja vlastitih životinja i njihove reproduksijske sposobnosti;
11. obavljaju poslove kontrole, laboratorijske dijagnostike i analize sjemena za umjetnu oplodnju i oplodjenih jajnih stanica;
12. provode stručnu izobrazbu doktora veterinarske medicine i veterinarskih uposlenika, te uzgojitelja životinja za umjetnu oplodnju i reprodukciju životinja;
13. provode informatičku obradu i analizu podataka iz područja reprodukcije životinja;
14. prate, proučavaju i znanstveno istražuju pitanja u svezi razmnožavanja i genetike u životinja;
15. obavljaju i druge poslove utvrđene statutom u svezi unaprjeđenja veterinarstva i stočarstva.

Uvjete i način obavljanja poslova iz stavka 1. ovoga članka propisuje federalni ministar.

*d) Veterinarski fakultet*

Članak 99.

Veterinarski fakultet, sukladno pravilima fakulteta, a s ciljem znanstveno-obrazovnog rada obavlja sljedeće poslove :

1. kliničku i laboratorijsku dijagnostiku oboljenja životinja;
2. kliničko liječenje životinja;
3. patoanatomske i patohistološke razudbe i pretrage lešina i životinjskih organa;
4. kemijske, histološke, biološke, histokemijske, citološke, mikrobiološke, neurološke, parazitološke, radijacijske, radio-kemijske i druge analize organa životinja, krvi, krvnog seruma, izlučevina životinja, hrane za životinje, proizvoda životinjskog podrijetla, drugih bioloških supstrata, tla, vode i zraka, te daje o tome stručna mišljenja;
5. istraživanja i proizvodnju farmaceutskih i bioloških sredstava za liječenje životinja i suzbijanje oboljenja životinja;
6. ocjenjivanje zdravstvene ispravnosti i kakvoće proizvoda životinjskog podrijetla i o tomu daje stručne ocjene i mišljenja;
7. vještačenja i izradu ekspertiza iz područja veterinarstva i stočarske proizvodnje za potrebe zainteresiranih pravnih i fizičkih osoba;
8. poslove iz članka 96. stavka 1. toč. 1., 8., 11., 18., 19. i 21. ovoga zakona.

**6. Samostalna veterinarska praksa**

Članak 100.

Samostalnu veterinarsku praksu mogu obavljati fizičke osobe pod uvjetima i na način propisan ovim zakonom.

Podaci o samostalnoj veterinarskoj praksi upisuju se u registar koji vodi kantonalno ministarstvo.

Obrazac i način vođenja registra iz stavka 2. ovoga članka propisuje federalni ministar.

Članak 101.

Samostalnu veterinarsku praksu može samostalno obavljati doktor veterinarske medicine pod sljedećim uvjetima:

1. da je državljanin Bosne i Hercegovine;
2. da ima najmanje tri godine radnog iskustva u struci;
3. da ima položen stručni ispit za doktora veterinarske medicine sukladno odredbama ovoga zakona;
4. da ima potpunu poslovnu sposobnost;
5. da mu pravosnažnom sudskom presudom ili odlukom drugog nadležnog organa nije izrečena mjera sigurnosti ili zaštitna mjera zabrane obavljanja poslova veterinarske djelatnosti dok ta mjera traje;
6. da nije u radnom odnosu, odnosno da ne obavlja drugu samostalnu djelatnost ;
7. da ima odobrenje za samostalan rad (licencu) Veterinarske komore;
8. da raspolože odgovarajućim prostorom i veterinarsko-tehničkom opremom.

Doktor veterinarske medicine može imati samo jednu samostalnu veterinarsku praksu.

Članak 102.

Zahtjev za obavljanje samostalne veterinarske prakse podnosi se kantonalnom ministarstvu, koje donosi rješenje za rad nakon što utvrdi da su ispunjeni uvjeti za rad propisani ovim zakonom i pravilima Veterinarske komore.

Doktori veterinarske medicine koji vrše samostalnu veterinarsku praksu u njenom nazivu ističu ime i prezime, adresu, oznaku djelatnosti i radno vrijeme.

U rješenju iz stavka 1. ovoga članka upisuju se poslovi iz članka 91. stavka 2. ovoga zakona koje može obavljati podnositelj zahtjeva.

Članak 103.

Doktori veterinarske medicine poslove samostalne veterinarske prakse obavljaju osobno.

Doktori veterinarske medicine samostalnu veterinarsku praksu mogu obavljati u timu, s jednim ili više veterinarskih uposlenika srednje stručne spreme.

Uvjete za obavljanje samostalne veterinarske prakse u pogledu prostora, kadra i veterinarsko-tehničke opreme, propisuje federalni ministar.

Članak 104.

Doktor veterinarske medicine u obavljanju samostalne veterinarske prakse dužan je:

1. na zahtjev držatelja životinje pružiti zdravstvenu pomoć ili drugu veterinarsku uslugu u okviru registrirane djelatnosti,
2. sudjelovati, na poziv nadležnog organa uprave, u radu na sprječavanju, suzbijanju i iskorjenjivanju zaraznih oboljenja,
3. voditi propisanu dokumentaciju i evidenciju,
4. davati podatke o svom radu na zahtjev nadležnog organa uprave.

Članak 105.

Doktori veterinarske medicine koji obavljaju samostalnu veterinarsku praksu mogu privremeno obustaviti rad zbog oboljenja, vojne obveze ili drugog opravdanog razloga. O toj činjenici dužni su obavijestiti kantonalno ministarstvo, ako su odsutni više od sedam radnih dana.

Kantonalno ministarstvo utvrdit će postoje li razlozi za privremenu obustavu rada i o tome donijeti rješenje.

Članak 106.

Obavljanje samostalne veterinarske prakse prestaje:

1. odjavom;
2. po sili zakona;
3. rješenjem kantonalnog ministarstva.

Rješenje o prestanku obavljanja samostalne veterinarske prakse donosi kantonalno ministarstvo sukladno zakonu.

Protiv rješenja iz stavka 2. ovoga članka može se izjaviti žalba Federalnom ministarstvu u roku od 15 dana od dana prijema rješenja.

#### Članak 107.

Obavljanje samostalne veterinarske prakse po sili zakona prestaje ako osoba koja ima odobrenje za rad:

1. umre;
2. ako nadležni organ utvrdi gubitak radne sposobnosti nastale usljed invalidnosti;
3. izgubi poslovnu sposobnost potpuno ili djelomično;
4. izgubi državljanstvo Bosne i Hercegovine;
5. zasnjuje radni odnos, odnosno počne obavljati drugu samostalnu djelatnost.
6. bude pravosnažnom sudskom presudom osuđen na kaznu zatvora duže od tri mjeseca ili mu je izrečena zaštitna mjera zabrane obavljanja samostalne veterinarske prakse.

Rješenje o prestanku obavljanja samostalne veterinarske prakse po sili zakona donosi kantonalno ministarstvo.

Protiv rješenja iz stavka 2. ovoga članka može se izjaviti žalba Federalnom ministarstvu u roku od 15 dana od dana prijema rješenja.

#### Članak 108.

Kantonalno ministarstvo donosi rješenje o prestanku odobrenja za obavljanje samostalne veterinarske prakse ako se utvrđeni nedostaci u obavljanju poslova ne otklone u roku utvrđenom rješenjem kantonalnog veterinarskog inspektora.

Kantonalno ministarstvo može donijeti rješenje o prestanku odobrenja za obavljanje samostalne veterinarske prakse ako:

1. ne ispunjava uvjete u smislu članka 101. stavka 1. točka 7. ovoga zakona.
2. ne postupi sukladno čl. 104. i 105. ovoga zakona;
3. ima više od jedne samostalne veterinarske prakse;
4. reklamira svoj rad protivno pravilima ponašanja koje propiše Veterinarska komora;
5. po prijedlogu Veterinarske komore.

### 7. Veterinarska služba

#### Članak 109.

Veterinarska služba obavlja veterinarsku djelatnost u objektima i na životinjama kod pravne osobe koja obavlja djelatnost uzgoja životinja i stočarske proizvodnje.

Veterinarska služba obavlja poslove iz članka 12. i članka 91. stavka 1. toč. 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., i 11. ovoga zakona samo u osobnoj proizvodnji.

Rješenje o ispunjavanju uvjeta za obavljanje poslova iz stavka 2. ovoga članka donosi kantonalno ministarstvo.

### 8. Izvješćivanje o obavljanju poslova veterinarske djelatnosti

#### Članak 110.

Veterinarske organizacije, samostalna veterinarska praksa i veterinarska služba dužne su kantonalnom ministarstvu podnositi izvješća o obavljanju veterinarske djelatnosti.

Veterinarski fakultet, Veterinarski institut Federacije, Centar za reprodukciju u stočarstvu Federacije i kantonalna ministarstva dužni su Federalnom ministarstvu podnositi izvješća o obavljanju poslova za potrebe veterinarstva, utvrđenih ovim zakonom.

Sadržaj, oblik i način podnošenja izvješća iz st.1. i 2. ovoga članka, te rokove njihovog dostavljanja propisuje federalni ministar.

### 9. Veterinarski uposlenici

#### Članak 111.

Neposredne poslove veterinarstva iz članka 3. stavka 1. ovoga zakona obavljaju veterinarski uposlenici: doktori veterinarske medicine, veterinarski tehničari i veterinarski bolničari, a određene specijalizirane poslove u veterinarskoj dijagnostici i analitici i stručnjaci ostalih struka.

Postavljanje dijagnoze, propisivanje lijeka, liječenje, kirurške, porodiljske i druge zahvate na životinjama, veterinarsko-zdravstveni pregled i kontrolu, te druge poslove

veterinarskog javnog zdravstva mogu obavljati samo doktori veterinarske medicine.

Poslove tehničke prirode, umjetnu oplodnju, dezinfekciju, dezinsekciju i deratizaciju, te higijeničarske i druge poslove veterinarstva koji nisu sadržani u odredbi stavka 2. ovoga članka obavljaju veterinarski tehničari po nalogu doktora veterinarske medicine i prema pravilima struke.

Veterinarski bolničari obavljaju pomoćne poslove u veterinarstvu, prema uputstvima i pod nadzorom doktora veterinarske medicine.

#### Članak 112.

Doktori veterinarske medicine i veterinarski tehničari obvezni su nakon okončanog školovanja obaviti pripravnički staž.

Pripravnički staž je organizirani oblik stručnog osposobljavanja veterinarskih uposlenika za samostalan rad koji se obavlja pod nadzorom.

Pripravnički staž za doktora veterinarske medicine traje jednu godinu, a za veterinarske uposlenike srednje stručne sprema šest mjeseci.

Pripravnički staž obavlja se u veterinarskim organizacijama i veterinarskim ustanovama.

#### Članak 113.

Nakon obavljenog pripravničkog staža doktori veterinarske medicine i veterinarski tehničari polažu stručni ispit pred ispitnom komisijom Federalnog ministarstva.

Stručni ispit se polaže po programu koji se sastoji od općeg i posebnog dijela ispita.

Veterinarski uposlenici nakon položenog stručnog ispita stječu odobrenje za samostalan rad i obvezno se upisuju kod Veterinarske komore u registar veterinarskih uposlenika.

Sustav ispitne komisije, te program i način polaganja stručnog ispita, te visinu troškova kao i obrazac uvjerenja o položenom stručnom ispitu propisuje federalni ministar.

### 10. Veterinarska komora

#### Članak 114.

Radi očuvanja i zaštite interesa svoje profesije, zadovoljavanja svojih stručnih i osobnih potreba, osiguravanja uvjeta za organiziran nastup veterinarskih uposlenika prema organima vlasti, udrugama, veterinarskim ustanovama, proizvođačima i dobavljačima veterinarske opreme, kao i zaštite zdravlja životinja i ljudi veterinarski uposlenici obvezno su udružuju u Veterinarsku komoru kao strukovno udruženje.

Veterinarska komora ima status pravne osobe i upisuje se u registar nadležnog suda.

Veterinarska komora ima statut kojim se uređuje organizacija, djelokrug rada, upravljanje i financiranje Veterinarske komore, članstvo u Veterinarskoj komori, prava, obveze i odgovornosti članova Veterinarske komore i uređuje druga pitanja bitna za rad Veterinarske komore.

Na statut Veterinarske komore suglasnost daje federalni ministar.

#### Članak 115.

Veterinarska komora obavlja sljedeće poslove:

1. utvrđuje kodeks veterinarske etike i poduzima odgovarajuće mjere u slučaju njihovog kršenja;
2. vodi registar svojih članova;
3. daje mišljenje kantonalnom ministarstvu o opravdanosti izdavanja, produženja ili oduzimanja odobrenja za obavljanje poslova samostalne veterinarske prakse, te početka i prestanka rada veterinarskih organizacija,
4. daje mišljenje za rad veterinarskih uposlenika izvan punog radnog vremena u veterinarskim organizacijama kod veterinarskih uposlenika koji obavljaju samostalnu veterinarsku praksu u osobnom prostoru i na osobnoj veterinarsko-tehničkoj opremi;
5. utvrđuje minimalne i maksimalne cijene veterinarskih usluga uz pribavljeno mišljenje federalnog ministra;
6. zastupa interese svojih članova kod organa vlasti i drugih pravnih osoba;



7. pruža zaštitu držateljima životinja u ostvarivanju prava s obzirom na kakvoću, sadržaj i vrstu veterinarske usluge;
8. po službenoj dužnosti izdaje, produžava i oduzima odobrenje za samostalan rad svojih članova (licenca);
9. sudjeluje pri utvrđivanju standarda i normativa veterinarskih usluga;
10. daje stručna mišljenja kod pripreme propisa od utjecaja na razvoj veterinarske djelatnosti;
11. organizira u suradnji s Veterinarskim fakultetom dodatno usavršavanje veterinarskih uposlenika;
12. brine o stručnom osposobljavanju i usavršavanju veterinarskih uposlenika i zastupa njihove interese;
13. organizira znanstvene i stručne skupove;
14. propisuje način oglašavanja i način isticanja naziva veterinarskih organizacija i samostalne veterinarske prakse;
15. daje mišljenje i prijedloge u postupku donošenja akata kojima se uređuju pitanja, uvjeti i način obavljanja veterinarske djelatnosti,
16. obavlja i druge poslove sukladno odredbama svoga statuta. Poslovi iz stavka 1. toč. 8. i 14. ovoga članka obavljaju se kao javna ovlaštenja, a akti koje o tim pitanjima izdaje Veterinarska komora su javne isprave.

Odobrenje iz stavka 1. točka 8. ovoga članka izdaje se na vrijeme od pet godina.

Odobrenjem za samostalan rad veterinarski uposlenik stječe pravo da samostalno obavlja poslove u svojoj struci.

Odobrenje za samostalan rad (licenca) iz stavka 3. ovoga članka može se produžavati i oduzimati.

Postupak, uvjete i način davanja, produžavanja i oduzimanja licence propisuje Veterinarska komora.

#### Članak 116.

Veterinarska komora donosi statut.

Statutom Veterinarske komore obvezno se utvrđuje:

1. utemeljenje, djelokrug i organizacija rada,
2. organi Veterinarske komore, njihova nadležnost, način izbora i rada,
3. sadržaj, rokovi i način stručnog usavršavanja članova Veterinarske komore,
4. postupak izdavanja, obnavljanja i oduzimanja odobrenja za rad,
5. način ostvarivanja javnih ovlasti iz nadležnosti Veterinarske komore,
6. način obavljanja ostalih poslova iz nadležnosti Veterinarske komore.

#### Članak 117.

Protiv upravnih akata Veterinarske komore koji se odnose na javna ovlaštenja iz članka 115. stavka 1. toč. 8. i 14. ovoga zakona može se izjaviti žalba federalnom ministru u roku od 15 dana od dana prijema rješenja.

## VI - NAKNADE I TROŠKOVI

### a) Naknade

#### Članak 118.

Za obavljene obvezni veterinarsko-zdravstveni pregled i izdavanje putovnice plaćaju se naknade koja utvrđuju slijedeći organi:

1. visinu naknade za obavljene veterinarsko-zdravstveni pregled pošiljke u prometu preko teritorija Federacije određuje Vlada Federacije na prijedlog federalnog ministra i prihod je proračuna Federacije,
2. visinu naknade za ostale veterinarsko-zdravstvene preglede utvrđuje federalni ministar, uz prethodno mišljenje Veterinarske komore.

Način prikupljanja i plaćanja naknada iz stavka 1. ovoga članka propisuje federalni ministar.

Prihodi ostvareni na temelju naknada iz stavka 1. točke 2. ovoga članka pripadaju veterinarskim organizacijama koje su izvršile veterinarsko-zdravstveni pregled.

#### Članak 119.

Kantonalno ministarstvo utvrđuje visinu naknade za:

1. upisivanje pasa u poseban registar,
2. neškodljivo uklanjanje lešina, nejestivih nusproizvoda životinjskog podrijetla i konfiskata,
3. neškodljivo uklanjanje pasa i mačaka lualica.

Sredstva ostvarena od naknade iz točke 1. stavka 1. ovoga članka prihod su veterinarske organizacije, a sredstva ostvarena od naknada za poslove iz stavka 1. toč. 2. i 3. ovoga članka prihod su pravne osobe koja obavlja te poslove.

### b) Troškovi

#### Članak 120.

Držatelj životinja sudjeluje u podmirenju troškova preventivnih cijepljenja, dijagnostičkih i drugih ispitivanja kao i svih drugih troškova u svezi provedbe mjera koje su propisane ili naredene sukladno ovom zakonu, osim ako je naredbom iz članka 12. stavka 2. ovoga zakona drugačije određeno.

#### Članak 121.

Držatelj životinje snosi troškove utilizacije ili neškodljivog uklanjanja lešina, dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije dvorišta, obora i staja, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

#### Članak 122.

Visinu sudjelovanja držatelja životinje iz čl. 120. i 121. ovoga zakona određuje federalni ministar uz prethodno pribavljeno mišljenje Veterinarske komore.

#### Članak 123.

U proračunu Federacije osiguravaju se sredstva za suzbijanje i iskorjenjivanje zaraznih oboljenja iz članka 8. st. 2. i 3. ovoga zakona i to za:

1. isplatu nadoknada za ubijene ili zaklane životinje i uništene predmete tijekom provođenja naredenih mjera,
2. preventivna cijepljenja i dijagnostička ispitivanja,
3. blokiranje zaraženog ili ugroženog područja,
4. dezinfekciju, dezinsekciju i deratizaciju, te nabavku opreme i drugog potrebnog materijala za njihovo provođenje,
5. troškove ekipa doktora veterinarske medicine i drugih veterinarskih uposlenika,
6. utilizaciju i neškodljivo uklanjanje lešina ubijenih ili uginulih životinja,
7. osiguranje zaliha rezervi cjepiva i isplata naknada iz članka 46. stavka 1. ovoga zakona.

#### Članak 124.

U proračunu kantona osiguravaju se sredstva za:

1. isplatu nadoknada za ubijene ili zaklane životinje i uništene predmete tijekom provođenja naredenih mjera;
2. podmirenje troškova za prevenciju, suzbijanje i iskorjenjivanje zaraznih oboljenja životinja koje su od posebnog interesa za kanton;
3. podmirenje dijela troškova za umjetnu oplodnju krava, obilježavanje životinja i drugih zootehničkih i zoohigijenskih mjera;
4. podmirenje dijela troškova provođenja mastitis testa.

## VII - NADZOR NAD PROVOĐENJEM OVOG ZAKONA

### 1. Zajedničke odredbe

#### Članak 125.

Federalno ministarstvo vrši upravni nadzor nad primjenom ovog zakona i propisa donesenih na temelju ovog zakona u veterinarskim organizacijama i veterinarskim ustanovama koji su ovim zakonom stavljeni u nadležnost Federacije, kao i upravni nadzor u obavljanju poslova određenih ovim zakonom koji predstavljaju vršenje javnih ovlasti.

Federalno ministarstvo vrši i nadzor nad kantonalnim ministarstvima u dijelu izvršavanja federalne politike i provođenja mjera za otkrivanje, sprječavanje i iskorjenjivanje zaraznih oboljenja životinja utvrđenih ovim zakonom od interesa za Federaciju.

Kantonalno ministarstvo vrši upravni nadzor nad provođenjem ovog zakona i propisa donesenih na temelju ovog zakona u veterinarskim organizacijama, veterinarskim ustanovama,

samostalnoj veterinarskoj praksi i stručnim službama koji su ovim zakonom stavljeni u nadležnost kantona, kao i upravni nadzor nad veterinarskim organizacijama u obavljanju poslova određenih ovim zakonom koji predstavljaju vršenje javnih ovlasti.

#### Članak 126.

Inspeksijski nadzor prema ovom zakonu i propisima donesenim na temelju ovoga zakona obavljaju federalni veterinarski inspektori, federalni granični veterinarski inspektori i kantonalni veterinarski inspektori.

Kantoni mogu određene poslove inspeksijskog nadzora iz svoje nadležnosti povjeriti općini.

Aktom o povjeravanju inspeksijskog nadzora utvrđuju se poslovi veterinarske djelatnosti u kojima će općina vršiti inspeksijski nadzor.

#### Članak 127.

Inspeksijski nadzor nad izvršavanjem ovog zakona i propisa donesenih na temelju ovoga zakona vrši se nad radom veterinarskih organizacija, veterinarskih ustanova, samostalne veterinarske prakse i veterinarskih službi u pogledu obavljanja veterinarsko-zdravstvenih poslova nad objektima, opremom, sredstvima, te uvjetima za držanje, uzgoj i proizvodnju životinja i proizvoda životinjskog podrijetla; nad provođenjem naredenih mjera za sprječavanje, otkrivanje, suzbijanje i iskorjenjivanje zaraznih oboljenja životinja; nad sredstvima za prijevoz i uvjetima prijevoza, te objektima, uvjetima i opremom za promet životinja i proizvoda životinjskog podrijetla; nad objektima, opremom, uvjetima i načinom rada veterinarskih organizacija u obavljanju zdravstvene zaštite životinja, nad dobivanjem, proizvodnjom i skladištenjem sjemena za umjetnu oplodnju i oplodjenih jajnih stanica, nad uvjetima skladištenja i upotrebe veterinarskih lijekova i pomoćnih ljekovitih sredstava, nad zdravstvenom ispravnosću hrane i vode za životinje, kao i nad svim objektima, sredstvima, predmetima i opremom koji mogu biti prenositelji zaraznih oboljenja životinja ili na drugi način ugrožavati njihovo zdravlje i zdravlje ljudi u prometu preko teritorija Federacije.

Veterinarske organizacije, veterinarske ustanove, samostalna veterinarska praksa i veterinarske službe dužne su veterinarskom inspektoru omogućiti obavljanje inspeksijskog nadzora i dati mu potrebne informacije i podatke od značaja za obavljanje tog nadzora.

#### Članak 128.

Za federalnog veterinarskog inspektora i federalnog graničnog veterinarskog inspektora može se postaviti osoba koja pored općih uvjeta propisanih zakonom ispunjava i sljedeće uvjete:

1. ima visoku stručnu spremu veterinarske struke,
2. ima položen stručni ispit za doktore veterinarske medicine,
3. ima najmanje pet godina radnog staža u struci nakon položenog stručnog ispita.

Za kantonalnog, odnosno općinskog veterinarskog inspektora može se postaviti osoba koje, pored općih uvjeta, ispunjava i posebne uvjete iz toč. 1. i 2. stavka 1. ovoga članka, te ima najmanje tri godine radnog iskustva u struci nakon položenog stručnog ispita.

#### Članak 129.

Protiv rješenja federalnog veterinarskog inspektora i federalnog graničnog inspektora može se izjaviti žalba federalnom ministru u roku od osam dana od dana prijema rješenja.

Rješenje o žalbi iz stavka 1. ovoga članka je konačno i protiv njega nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor kod Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine.

Žalba na rješenje iz stavka 1. ovoga članka ne odlaže izvršenje rješenja.

#### Članak 130.

Protiv rješenja kantonalnog i općinskog veterinarskog inspektora može se izjaviti žalba federalnom ministarstvu u roku osam dana od dana prijema rješenja.

Žalba na rješenje iz stavka 1. ovoga članka ne odlaže izvršenje rješenja.

#### Članak 131.

Kad je za izvršavanje poslova inspeksijskog nadzora potrebno uzeti uzorke i izvršiti analizu veterinarski će inspektor, sukladno ovom zakonu i drugim propisima, uzeti uzorke (u daljnjem tekstu: službeni uzorak) i davati ih na laboratorijske pretrage u laboratorije utvrđene ovim zakonom.

Veterinarski inspektor dužan je u slučaju iz stavka 1. ovoga članka izvijestiti stranku, da za slučaj njenog zahtjeva za superanalizom, istodobno s uzimanjem uzoraka za analizu mora uzeti i uzorak za superanalizu.

O rezultatu analize veterinarski inspektor je dužan bez odgađanja izvijestiti stranku kod koje su uzorci uzeti.

Stranka nezadovoljna rezultatima analize može u roku osam dana od dana prijema obavijesti veterinarskog inspektora o rezultatu analize i zahtijevati da se izvrši superanaliza.

Troškove analize i superanalize nastale u postupku obavljanja veterinarsko - zdravstvenog nadzora snosi stranka.

Troškove laboratorijske pretrage službenih uzoraka uzetih u okviru provođenja Monitoring programa snosi pravna ili fizička osoba kod koje su uzorci uzeti, neovisno od rezultata pretrage.

#### Članak 132.

Analize inspeksijskih službenih uzoraka vrši Veterinarski institut Federacije ili laboratoriji koji ispunjavaju propisane uvjete, a superanalize Veterinarski fakultet.

Laboratorijske pretrage uzoraka hrane za životinje, sirovina i aditiva radi utvrđivanja higijenske i zdravstvene ispravnosti, pored Veterinarskog instituta Federacije i laboratorija utvrđenih u stavku 1. ovoga članka, mogu obavljati i drugi laboratoriji koji u pogledu prostorija, opreme i stručnih uposlenika udovoljavaju propisanim uvjetima.

Uvjeti kojima moraju udovoljavati laboratoriji iz st. 1. i 2. ovoga članka propisuje federalni ministar.

Rješenje o udovoljavanju propisanim uvjetima za laboratorije iz st. 1. i 2. ovoga članka donosi federalni ministar, na prijedlog stručne komisije koju on utemeljuje.

#### Članak 133.

Federalni veterinarski inspektor ima službenu legitimaciju kojom dokazuje službeno svojstvo, identitet i ovlaštenja, a federalni granični veterinarski inspektor ima i znak federalnog graničnog veterinarskog inspektora.

Federalni granični veterinarski inspektor obavezan je tijekom službe nositi službenu odjeću.

Oblik i sadržaj obrasca službene legitimacije, izgled, sadržaj oznaka, boja i kroj službene odjeće i obuće, te način izdavanja i vođenja evidencije po izdanim službenim legitimacijama i znakovima za federalne granične veterinarske inspektore propisuje federalni ministar.

## 2. Federalni veterinarski inspektor

#### Članak 134.

Federalni veterinarski inspektor obavlja inspeksijski nadzor nad:

1. načinom i propisanim uvjetima rada veterinarskih organizacija i veterinarskih ustanova,
2. veterinarsko - zdravstvenim uvjetima pri izgradnji i rekonstrukciji stočnih i peradarskih farmi, valionica, stočnih sajmišta, tržnica i otkupnih mjesta,
3. provođenjem mjera za sprječavanje, suzbijanje, iskorjenjivanje zaraznih, parazitskih i drugih oboljenja životinja,
4. provođenjem mjera za zaštitu od zoonoza,
5. provođenjem mjera za zaštitu zdravlja životinja,
6. uzgojem, držanjem i prometom životinja,
7. proizvodnjom, skladištenjem i prometom proizvoda životinjskog podrijetla,
8. proizvodnjom, skladištenjem i prometom stočne hrane,
9. proizvodnjom, skladištenjem i prometom veterinarskih lijekova i otrova,
10. objektima za klanje životinja, obradu, preradu i uskladištenje proizvoda životinjskog podrijetla, objekata

- za preradu i promet koža, stočnih farmi, objekata za utilizaciju i neškodljivo uklanjanje, stočnih sajmišta, tržnica, otkupnih stanica i valionica, u pogledu udovoljavanja propisanim uvjetima,
11. objektima, uređajima i opremom objekata za obavljanje veterinarske djelatnosti, proizvodnjom sjemena za umjetnu oplodnju i oplodjenim jajnim stanicama, proizvodnjom jaja za nasad, mrjestilištima, stočnim sajmištima i tržnicama u pogledu udovoljavanja veterinarsko-zdravstvenim uvjetima,
  12. ostacima štetnih materija (reziduama) u životinjama i proizvodima životinjskog podrijetla koji su namijenjeni ljudskoj ishrani,
  13. provođenje mjera zaštite okoliša od negativnih utjecaja vezanih za zaštitu zdravlja životinja, uzgoj životinja i obradu, preradu, i promet proizvoda životinjskog podrijetla,
  14. neškodljivim uklanjanjem i iskorištavanjem životinjskih lešina, nejestivih nusproizvoda klanja i konfiskata,
  15. radom dijagnostičkih i analitičkih laboratorija u veterinarskoj zaštiti okoliša,
  16. proizvodnjom i skladištenjem sjemena za umjetnu oplodnju životinja i oplodjenih jajnih stanica i provođenjem umjetne oplodnje životinja.

#### Članak 135.

U provođenju inspekcijskog nadzora iz članka 134. ovoga zakona federalni veterinarski inspektor ima pravo i obvezu:

1. privremeno zabraniti promet životinja, te promet i upotrebu proizvoda životinjskog podrijetla i predmete kojima se mogu prenijeti uzročnici zaraznih oboljenja u slučaju sumnje na zarazno oboljenje;
2. privremeno zabraniti ili ograničiti promet i upotrebu proizvoda životinjskog podrijetla ako se posumnja u njihovu higijensku ispravnost;
3. narediti otklanjanje nedostataka u objektima koji u pogledu izgradnje, tehničkih uređaja, tehnološke opreme, načina rada, higijene i veterinarske zaštite okoliša ne udovoljavaju posebnim uvjetima;
4. zabraniti upotrebu objekata iz točke 3. ovoga članka ako se u određenom roku ne otklone utvrđeni nedostaci;
5. zabraniti promet veterinarskih lijekova i otrova ako se promet obavlja protivno odredbama posebnih zakona;
6. zabraniti promet i upotrebu hrane za životinje i dodataka hrani za životinje za koje se utvrdi da su škodljivi po zdravlje životinja ili zdravlje ljudi;
7. narediti neškodljivu utilizaciju ili neškodljivo uklanjanje lešina, nejestivih proizvoda klanja i konfiskata;
8. zabraniti obavljanje rada veterinarskih organizacija ako ne udovoljavaju propisanim uvjetima u pogledu prostora, stručnih uposlenika i opreme;
9. uzimati uzorke proizvoda životinjskog podrijetla, sjemena za umjetnu oplodnju, lijekove i druge predmete radi ispitivanja njihove higijenske ispravnosti i kakvoće,
10. poduzimati i druge radnje sukladno posebnim propisima i prema ukazanim potrebama.

### 3. Federalni granični veterinarski inspektor

#### Članak 136.

Federalni granični veterinarski inspektor vrši veterinarsko - zdravstveni pregled i kontrolu nad uvozom, izvozom i provozom pošiljaka životinja, proizvoda životinjskog podrijetla, hrane za životinje, te sirovina i aditiva što služe za proizvodnju hrane za životinje, lijekova i veterinarsko-medicinskih sredstava koji se upotrebljavaju u veterinarstvu, sjemena za umjetnu oplodnju, oplodjenih jajnih stanica i predmeta kojima se mogu prenositi uzročnici zaraznih oboljenja životinja u prometu preko teritorija Federacije.

#### Članak 137.

Federalni granični veterinarski inspektor u provođenju inspekcijskog nadzora ima pravo i obvezu:

1. obaviti veterinarsku kontrolu pošiljaka iz čl. 62., 65., 66., 67., i 70. ovoga zakona i pratećih dokumenata;

2. pregledati prateće dokumente i utvrditi njihovu valjanost, provjeriti usklađenost podataka o podrijetlu i identitetu s oznakama životinja, odnosno proizvoda, te jamstva koja zahtijevaju propisi Federacije;
3. obaviti pregled pošiljke koja se uvozi, izvozi, provози ili se privremeno skladišti u pogledu provjere uvjeta prijevoza, pakiranja proizvoda, te zdravstveno stanje životinja odnosno zdravstvene ispravnosti proizvoda,
4. pregledati poslovne knjige i dokumentaciju pravnih i fizičkih osoba u svezi provođenja odredaba čl. 62. do 70. ovoga zakona;
5. voditi evidenciju izvoznih, uvoznih i provoznih pošiljaka pri prijelazu teritorija Federacije;
6. nadzirati skladišta na graničnim prijelazima, te carinska i druga skladišta namijenjena privremenom skladištenju neocarinjene robe iz uvoza ili robe u provozu;
7. nadzirati provođenje dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije u objektima iz točke 6. ovoga članka;
8. izvješćivati Federalno ministarstvo o saznanjima u pogledu pojave i kretanja zaraznih oboljenja životinja u susjednim i drugim zemljama;
9. obavljati veterinarsku kontrolu izvoznih, uvoznih i provoznih pošiljaka koje se pretovaraju ili privremeno skladište na graničnom prijelazu;
10. obavljati i druge poslove prema ovom zakonu i propisima donesenim na temelju njega i prema ukazanim potrebama.

Način obavljanja veterinarske kontrole na graničnom prijelazu, carinskom i drugim skladištima namijenjenim privremenom skladištenju robe iz uvoza i provoza, evidenciju o uvozu, izvozu i provozu, načinu uzimanja dijagnostičkog materijala za laboratorijska ispitivanja i druga prava i obveze federalnog graničnog veterinarskog inspektora propisuje federalni ministar.

#### Članak 138.

U obavljanju poslova inspekcijskog nadzora federalni granični veterinarski inspektor ima pravo i obvezu:

1. zabraniti uvoz, izvoz i provoz pošiljaka iz čl. 62. do 70. ovoga zakona:
  - ako uvoz i provoz nije odobren rješenjem iz članka 67. stavka 1. ovoga zakona,
  - ako pošiljka ili prijevozno sredstvo ne udovoljava propisanim uvjetima,
  - ako pregledom utvrdi da je pošiljka zaražena, sumnjiva na zarazu ili da potječe iz zaraženog područja,
  - ako utvrdi da roba koja je predmet pošiljke iz uvoza nije proizvedena u izvoznom objektu ili objektu kojeg je odobrio federalni ministar,
  - ako utvrdi da pošiljka nema propisanu putovnicu ili veterinarski certifikat, te da isti nisu pravilno popunjeni podacima,
  - ako utvrdi da pošiljka može ugroziti zdravlje ljudi i životinja, te da je neposredno ugrožena dobrobit životinja,
  - ako utvrdi da su proizvodi životinjskog podrijetla i hrana za životinje higijenski neispravni,
  - ako životinje i proizvodi nisu obilježeni na propisan način, te se ne može utvrditi identitet i sukladnost između dokumentacije i životinja, odnosno proizvoda životinjskog podrijetla ili druge robe u pošiljci,
  - ako utvrdi da proizvodi životinjskog podrijetla namijenjeni ljudskoj ishrani i ishrani životinja sadrže radioaktivne materije i rezidue u količinama iznad dopuštenih.
2. privremeno zabraniti uvoz, izvoz i provoz pošiljaka iz čl. 62. do 70. ovoga zakona ako treba otkloniti nedostatke na pošiljci ili dokumentu koji je prati;
3. narediti privremeno uskladištenje pošiljki iz čl. 62., do 70. ovoga zakona u registriranom skladištu ako je zbog utvrđene sumnje tijekom pregleda potrebno laboratorijski provjeriti zdravstveno stanje, odnosno zdravstvenu ispravnost pošiljki;
4. u dogovoru s uvoznikom, prijevoznikom, odnosno korisnikom pošiljki:
  - vratiti pošiljku u određenom vremenskom razdoblju,
  - uputiti pošiljku u zemlju gdje to dopušta nadležna veterinarska služba i veterinarsko - zdravstveni uvjeti,



- dopustiti da se proizvodi upotrijebe u druge svrhe, osim za ishranu ljudi,
- uništiti pošiljku.
- 5. oduzeti i neškodljivo uništiti pošiljke iz čl. 62., 65., 66., 67., i 70. ovoga zakona od osoba koje nedopušteno prelaze teritorij Federacije;
- 6. narediti dezinfekciju prijevoznih sredstava, te objekata i opreme na graničnom prijelazu;
- 7. zabraniti korištenje objekata na graničnom prijelazu ako nisu sukladni propisanim uvjetima;
- 8. zabraniti upotrebu prijevoznih sredstava za prijevoz pošiljaka iz čl. 62., 65., 66., 67., i 70. ovoga zakona ako ne udovoljavaju propisanim uvjetima;
- 9. narediti da se otklone nepravilnosti u prometu pošiljaka na graničnom prijelazu;
- 10. zabraniti korištenje hrane, vode i prostirke namijenjene ishrani, napajanju i prostirci za životinje iz pošiljke ako ne udovoljavaju propisanim uvjetima,
- 11. privremeno oduzeti pošiljku u svezi kažnjive radnje i prekršaja,
- 12. narediti poduzimanje i drugih mjera sukladno ovomu zakonu i obvezama po međunarodnim ugovorima o zaštiti životinja.

Radnje iz točke 5. stavka 1. ovoga članka vrši kantonalni veterinarski inspektor u kantonu na čijem su području otkrivene pošiljke koje su na nedozvoljen način prešle na teritorij Federacije.

Način obavljanja radnji iz toč. 4., 5. i 11. stavka 1. ovoga članka propisuje federalni ministar.

#### 4. Kantonalni veterinarski inspektor

##### Članak 139.

Kantonalni veterinarski inspektor obavlja inspeksijski nadzor u sljedećim pitanjima:

1. nadzire rad veterinarskih organizacija, samostalne veterinarske prakse i veterinarske službe u obavljanju veterinarske djelatnosti;
2. nadzire provođenje mjera iz čl. 11. i 12. ovoga zakona,
3. nadzire uzgoje i proizvodnju životinja; nadzire životinje u prometu; klanje životinja i proizvode životinjskog podrijetla; objekte za klanje životinja, proizvodnju, obradu, preradu, uskladištenje i promet proizvoda životinjskog podrijetla, promet sirovih koža; proizvodnju i promet hrane za životinje, otpadne životinjske materije, vodu za napajanje životinja i proizvodnju proizvoda životinjskog podrijetla; uzima uzorke dijagnostičkog materijala za laboratorijske pretrage i naređuje mjere za sprječavanje i suzbijanje zaraznih i drugih oboljenja životinja, odnosno sprječavanje onečišćenja proizvoda životinjskog podrijetla i hrane za životinje, te nadzire provođenje mjera za zaštitu ljudi od zoonoza i zdravstveno neispravnih proizvoda životinjskog podrijetla namijenjenih ishrani ljudi;
4. obavlja nadzor nad životinjama na sajmovima, tržnicama, burzama, dogonima, otkupnim mjestima, izložbama i javnim smotrama, te mjestima za utovar, pretovar i istovar životinja;
5. obavlja nadzor nad apotekama, prometom lijekova, otrova i sredstava za dezinfekciju, dezinfekciju i deratizaciju;
6. obavlja nadzor nad radom objekata za utilizaciju i neškodljivo uništavanje lešina i otpadne životinjske materije, provođenjem mjera veterinarske zaštite okoliša, kao i nadzor nad čišćenjem i dezinfekcijom objekata i prijevoznih sredstava za životinje i proizvode životinjskog podrijetla;
7. obavlja nadzor nad pošiljkama u prometu na domaćem tržištu kod utovara, pretovara i istovara, odnosno nadzor kod istovara i pretovara pošiljaka iz uvoza;
8. obavlja veterinarsko-zdravstveni pregled, kontrolu i nadzor nad izvoznim klaonicama, mljekarama i drugim izvoznim objektima i objektima za obradu, preradu i skladištenje mesa, mlijeka i drugih proizvoda životinjskog podrijetla namijenjenih za ishranu ljudi;

9. obavlja nadzor nad izdavanjem putovnica kao i nadzor nad izdavanjem druge pisane dokumentacije, te nadzor nad obavljanjem veterinarsko-zdravstvenih pregleda i kontrole i izdavanjem propisane dokumentacije i naplate naknada za te preglede;
10. pregleda poslovne knjige koje se odnose na provođenje propisa o obavljanju veterinarske djelatnosti, higijenskoj ispravnosti proizvoda životinjskog podrijetla, propisa o stavljanju lijekova u promet na malo i propisa o mjerama za unaprjeđivanje stočarstva i podsticajnih mjera;
11. provodi veterinarsko-zdravstvenu kontrolu dezinfekcije prijevoznih sredstava kojima su otpremene pošiljke životinja, proizvoda životinjskog podrijetla ili otpadne životinjske materije;
12. izdaje uvjerenja o udovoljavanju propisanim uvjetima objekata namijenjenih provođenju karantenskih mjera za pošiljke životinja i proizvoda životinjskog podrijetla iz uvoza, obavlja nadzor nad provođenjem propisanih mjera u karantenu za uvezene životinje, te donosi rješenje o zatvaranju ili produženju karantena, odnosno daljnjem postupku sa životinjama ili proizvodima životinjskog podrijetla;
13. provodi i druge propisane mjere kada je ugroženo zdravlje životinja, zdravstvena ispravnost proizvoda životinjskog podrijetla i hrane za životinje;
14. obavlja nadzor nad vršenjem poslova veterinarsko-zdravstvenog pregleda koji se obavlja na životinjama i namirnicama na području kantona;
15. obavlja i druge poslove za koje je ovlašten ovim zakonom i drugim propisima.

##### Članak 140.

Kantonalni veterinarski inspektor u obavljanju inspeksijskog nadzora ima pravo i obvezu zabraniti upotrebu nastambi za životinje i drugih objekata, zgrada, prostorija, opreme i uređaja za koje nisu utvrđeni veterinarsko-zdravstveni uvjeti, odnosno zabraniti rad ako se započne s radom ili obavlja djelatnost prije nego što se sukladno odredbama ovoga zakona utvrdilo da udovoljavaju propisanim uvjetima.

##### Članak 141.

Općinski veterinarski inspektor obavlja inspeksijski nadzor u pitanjima koja su aktom iz članka 126. stavka 3. ovoga zakona povjerene općini.

#### VIII - KAZNENE ODREDBE

##### Članak 142.

Novčanom kaznom u iznosu od 10.000 KM do 70.000 KM kaznit će se za privredni prijestup pravna osoba ako:

1. ne izvrši jednu ili više preventivnih mjera da bi se spriječila pojava ili utvrdilo postojanje zaraznog oboljenja (članak 11.);
2. ne poduzme neku od propisanih mjera na temelju članka 12. stavka 1. ovoga zakona;
3. ne provede mjere iz članka 41. stavka 1. ovoga zakona koje mu naredi nadležni veterinarski inspektor;
4. objekti u kojima se preraduju i skladište proizvodi životinjskog podrijetla rade suprotno odredbi članka 40. stavka 4. ovoga zakona;
5. stavi u promet proizvode životinjskog podrijetla koji su namijenjeni ishrani ljudi, a sadrže u količinama većim od dopuštenih zagađivače biološkog ili kemijskog podrijetla škodljive za ljudsko zdravlje (članak 77. stavak 2.);

Za privredni prijestup iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 1.000 KM do 5.000 KM i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

##### Članak 143.

Novčanom kaznom u iznosu od 8.000 KM do 40.000 KM kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako:

1. na zahtjev držatelja životinje ne pruži odgovarajuću veterinarsku uslugu i pomoć (članak 5. stavak 1.);
2. obavlja poslove dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije bez prethodnog ovlaštenja (članak 13. stavak 4.);

3. ne nabavi, ne uskladišti i ne kontrolira imunogenost vakcina (članak 14. stavak 1.);
  4. koristi objekt iz članka 18. stavka 1. ovoga zakona, koji ne udovoljava propisanim veterinarsko-zdravstvenim i zoohigijenskim uvjetima;
  5. koristi objekte iz članka 19. stavka 1. koji ne udovoljavaju propisanim veterinarsko-zdravstvenim uvjetima;
  6. koristi izvoznu klaonicu i objekte iz članka 19. stavka 1. koji ne udovoljavaju veterinarsko-zdravstvenim uvjetima države uvoznice, a klaonice za klanje životinja iz uvoza i posebnim veterinarsko-zdravstvenim uvjetima (članak 19. stavak 2.);
  7. gradi i rekonstruira objekte iz članka 19. st. 1. i 2. ovoga zakona bez prethodno pribavljene dozvole iz članka 21. stavka 1. ovoga zakona;
  8. koristi ili upotrebljuje objekte protivno članku 21. stavka 1. ovoga zakona;
  9. proizvodi, stavlja u promet i upotrebljava hranu za životinje, životinjske proizvode namijenjene ishrani životinja i sirovine koje služe za njihovu proizvodnju, protivno članku 24. stavka 2. ovoga zakona;
  10. koristi objekte za proizvodnju hrane za životinje i sirovina, mješavine i objekte za skladištenje, a da ne udovoljava propisanim veterinarsko-zdravstvenim uvjetima i nema izdano rješenje o udovoljavanju propisanim veterinarsko-zdravstvenim uvjetima (članak 25. st. 1. i 3.);
  11. muška rasplodna grla za proizvodnju sjemena za umjetnu oplodnju i za prirodni pripust ili rasplodnjaci i plotkinje za proizvodnju oplodjenih jajnih stanica i embrija nisu slobodni od zaraznih i drugih oboljenja (članak 26. stavak 2.);
  12. koristi objekt za dobijanje, razrjeđivanje i pripremu životinjskog sjemena za umjetnu oplodnju, oplodjenih jajnih stanica koji ne udovoljava propisanim veterinarsko-zdravstvenim uvjetima i nema izdano rješenje da udovoljava veterinarsko-zdravstvenim uvjetima (članak 27. st. 1. i 3.);
  13. stavi u promet govede, ovčije, kozije kože i kože kopitara prije pretrage na bedrenicu - askolizacija (članak 30. stavak 2.);
  14. ne prijavi pojavu zaraznog oboljenja ili pojavu znakova po kojima se može posumnjati da je životinja oboljela ili uginula od zaraznog oboljenja, te ne izolira oboljelu životinju ili lešinu do veterinarskog pregleda ili dok se ne isključi sumnja na pojavu zaraznog oboljenja (članak 36.);
  15. ako ne prijavi sumnju na zarazno oboljenje veterinarskoj inspekciji (članak 36. stavak 1.);
  16. izda putovnicu bez dokaza o izvršenim naređenim mjerama, te dijagnostičkim i drugim pretragama (članak 52. stavak 3.);
  17. utovari, pretovari i istovari pošiljku životinja, proizvoda životinjskog podrijetla i otpadnu animalnu materiju koja se otprema prijevoznim sredstvom, te ako kopitare i papkare otprema pješice izvan epizootičkog područja bez obveznog veterinarsko-zdravstvenog pregleda (članak 54. stavak 1.);
  18. obavi utovar, istovar ili pretovar pošiljke iz članka 54. stavka 1. ovoga zakona suprotno članku 55. stavka 1. ovoga zakona;
  19. obavi promet i istovar pošiljke suprotno članku 54. stavku 2. i članku 55. stavku 2. ovoga zakona;
  20. uvozi, izvozi i provози pošiljke životinja, proizvode životinjskog podrijetla i druge robe koje u svom sastavu sadrže životinjske proizvode, sjeme za umjetnu oplodnju, oplodene jajne stanice, hranu za životinje, sirovine i aditive što služe za proizvodnju hrane za životinje, pošiljke lijekova i drugih predmeta kojima se može prenositi zarazno oboljenje ili ugroziti zdravlje ljudi i životinja izvan određenih graničnih prijelaza (članak 62. stavak 1.);
  21. ako pošiljke životinja, proizvoda životinjskog podrijetla i druge robe koje u svom sastavu sadrže životinjske proizvode, sjeme za umjetnu oplodnju, oplodene jajne stanice, te jaja za nasad koja se uvoze ili izvoze pri utovaru, istovaru i pretovaru nisu podvrgnute obveznom veterinarsko-zdravstvenom pregledu i kontroli (članak 65. st. 1. i 2.);
  22. životinje, meso, proizvode životinjskog podrijetla i objekte ne podvrgne veterinarsko-zdravstvenom pregledu i kontroli (članak 72. st. 1., 3., 4., 5. i 7.);
  23. kopitare, te goveda, bivole i svinje ne podvrgne veterinarsko-zdravstvenom pregledu i kontroli iz članka 72. ovoga zakona (članak 73. stavak 2.);
  24. kolje životinje iz članka 2. stavka 1. točka 2. ovoga zakona čije je meso namijenjeno javnoj potrošnji ili za izvoz, ako obrađuje ili prerađuje meso, ribu, mlijeko ili jaja, ili druge proizvode životinjskog podrijetla namijenjene javnoj potrošnji ili izvozu, ili ako skladišti proizvode životinjskog podrijetla u objektu koji ne udovoljava propisanim uvjetima (članak 75. stavak 1.);
  25. životinje, proizvode životinjskog podrijetla, meso, te druge sirovine, aditive i dodatne sastojke koji služe u proizvodnji proizvoda životinjskog podrijetla namijenjenih ishrani ljudi koji su ocijenjeni zdravstveno ili higijenski neispravnim, ne obilježi, ne zaplijeni i neškodljivo ne ukloni (članak 76.);
  26. otpočne s radom bez rješenja kojim je utvrđeno da udovoljava propisanim uvjetima za početak rada (članak 82. stavak 2.);
  27. za obavljani veterinarsko-zdravstveni pregled ne plaća naknadu (članak 118. stavak 1.);
  28. obavlja laboratorijske pretrage uzoraka hrane za životinje, sirovina i aditiva a da ne udovoljava propisanim uvjetima (članak 132. stavak 3.).
- Za prekršaj iz stavka 1. ovog članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 2.000 KM do 5.000 KM i odgovorna osoba u pravnoj osobi.
- Novčanom kaznom od 6.000 KM do 20.000 KM kaznit će se za prekršaj iz stavka 1. toč. 1., 15. i 26. ovoga članka osoba koja obavlja samostalnu veterinarsku praksu.
- Članak 144.
- Novčanom kaznom u iznosu od 3.000 KM do 15.000 KM kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako:
1. kao veterinarska organizacija ne obavi dezinfekciju, dezinsekciju i deratizaciju (članak 13. stavak 4.);
  2. ne obilježi životinju (članak 16. st. 2. i 4.);
  3. ne vodi evidenciju i ne dostavlja propisana izvješća (članak 16. stavak 4.);
  4. drži i postupa sa psima, divljim životinjama i zvijerima na način suprotan članku 17. stavku 7. ovoga zakona;
  5. stavlja u promet so koja nije jodirana (članak 24. stavak 3);
  6. sajmovi, tržnice, aukcije i druga mjesta za trgovinu životinjama, te objekti i mjesta za izložbe i sportska natjecanja i javne smotre nisu pod nadzorom i kontrolom veterinarske inspekcije i ako ne udovoljavaju propisanim veterinarsko-zdravstvenim uvjetima (članak 28. stavak 1.);
  7. na sajmovima, tržnicama, izložbama, dogonima i drugim otkupnim mjestima, te na javnim smotrama izlaže životinje koje nisu zdrave (članak 28. stavak 2.);
  8. nema predhodne suglasnosti i dozvole kantonalnog ministarstva za održavanje izložbi, sportskih natjecanja i drugih priredbi sa životinjama, te za prodaju životinja i proizvoda životinjskog podrijetla izvan poslovnih prostorija (članak 29.);
  9. sirove kože kopitara i papkara zaklanih bez veterinarsko-zdravstvenog pregleda ili sirove kože uginulih kopitara i papkara za koje nije utvrđen uzrok uginuća ne skladišti u posebnim prostorijama (članak 30. stavak 1. );
  10. ne označi kože i krzna i ne vodi evidenciju o podrijetlu otkupljenih sirovih koža (članak 30. stavak 3.);
  11. za otkup, smještaj ili uskladištenje sirovih koža koristi objekat ili prostorije koji ne ispunjavaju propisane uvjete (članak 30. stavak 5.);
  12. lešine, klaoničke otpatke, konfiskate i valioničke otpatke ne učini neškodljivima u objektima za utilizaciju (članak 32. stavak 1.);

13. objekti i mjesta za sakupljanje i neškodljivo uništavanje ili utilizaciju, te prijevozna sredstva ne udovoljavaju propisanim uvjetima (članak 32. stavak 7.);
14. ne osigura preuzimanje i prijevoz lešina, klaoničkih otpadaka, konfiskata i valioničkih otpadaka radi neškodljivog uklanjanja (članak 34. stavak 2.);
15. se ne odazovu pozivu za sudjelovanje u radu ekipa u slučajevima iz članka 42. ovoga zakona (članak 44. stavak 2.);
16. izda putovnicu suprotno članku 51. stavku 5. ili nema putovnicu (članak 51. st. 1. i 2.);
17. ne vodi propisanu evidenciju (članak 52. stavak 2.);
18. ne vodi propisanu evidenciju (članak 53. stavak 4.);
19. prijevozno sredstvo kojim su otpremljene pošiljke iz članka 54. ovoga zakona nije nakon istovara, a u slučajevima što ih odredi nadležni veterinarski inspektor i prije utovara, očišćeno i dezinficirano pod veterinarsko-zdravstvenim nadzorom (članak 58. stavak 1.);
20. kopitari i papkari nisu pojedinačno i trajno označeni službenim oznakama, a kontejneri, palete, paketi i stokinete s proizvodima ili spremnici sa živom ribom i ambalaža s utovarenim žabama, rakovima, pijavicama i mekušcima službeno numeriranom naljepnicom i kontrolnim brojem objekta (članak 63. stavak 1.);
21. pošiljke uvozi i provози suprotno članku 67. st. 1. i 6. ovoga zakona;
22. uvezene životinje ne drži u karantenu radi dijagnostičkih ispitivanja (članak 68. stavak 1.);
23. se životinje uvezene radi klanja ne zakolju u roku tri dana nakon prijelaza državne granice i ako se ne kolju u klaonicama koje udovoljavaju propisanim uvjetima (članak 68. stavak 4.);
24. ne snosi troškove iz članka 69. stavka 3. ovoga zakona;
25. ne prijavi klanje životinja nadležnoj veterinarskoj inspekciji najkasnije 24 sata prije klanja (članak 72. stavak 2.);
26. mliječne proizvode, jaja i med namijenjene javnoj potrošnji na tržnicama ne podvrgne veterinarsko-zdravstvenom pregledu i kontroli (članak 73. stavak 4.);
27. životinju kolje suprotno članku 74. stavku 1. ovoga zakona;
28. posjednik klaonice ne primi na klanje oboljelu životinju ili na obradu iz nužde zaklanu životinju uz predočenje uputnice (članak 74. stavak 3.);
29. se držatelj životinja, veterinarski uposlenici i proizvođači proizvoda životinjskog podrijetla ne pridržavaju preventivnih mjera kod upotrebe materija koje ostavljaju rezidue (članak 77. stavak 1.);
30. čini bilo koju radnju suprotno članku 78. ovoga zakona;
31. ne vodi propisanu evidenciju i dokumentaciju (članak 91. stavak 1. točka 8.);
32. ne plati naknadu za izdanu putovnicu (članak 118. stavak 1. točka 2.);
33. ne postupi po rješenju veterinarskog inspektora
34. onemogućava veterinarskog inspektora u obavljanju inspekcijškog nadzora ili mu ne pruži potrebna izvješća i podatke (članak 127. stavak 2.);
35. odbije snositi troškove analize ili superanalize iz članka 131. stavka 5. ovoga zakona;
36. u propisanom roku ne uskladi svoje poslovanje s odredbama ovoga zakona i propisa donesenih na temelju njega; (članak 148).

Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 1.000 KM do 4.000 KM i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

#### Članak 145.

Novčanom kaznom u iznosu od 300 KM do 1.500 KM kaznit će se za prekršaj fizička osoba ako:

1. ne prijavi nabavu, otuđenje ili nestanak psa, odnosno ne osigura zaštitna sredstva (brnjice i dr.), (članak 17. st. 5. i 7.);
2. psa ne podvrgne propisanim ili naredenim mjerama ili ako pas ne nosi propisani znak (članak 17. stavak 2.);
3. učini bilo koju radnju suprotno članku 78. ovoga zakona;

4. ne plati naknadu za izdatu putovnicu (članak 118. stavak 1. točka 2.);
5. ne snosi troškove iz čl. 120. i 121. ovoga zakona.

#### Članak 146.

Za privredne prijestupe iz članka 142. odnosno prekršaje iz čl. 143. i 144. ovoga zakona, pravnoj osobi pored novčane kazne izreći će se i zaštitna mjera oduzimanja predmeta koji su upotrijebljeni u izvršenju privrednih prijestupa, odnosno prekršaja ili su pribavljeni odnosno nastali izvršenjem privrednih prijestupa i prekršaja.

Za privredne prijestupe iz članka 142. ovog zakona počinjene drugi put, uz novčanu kaznu, izreći će se i zaštitna mjera oduzimanja dozvole za obavljanje djelatnosti u trajanju do tri godine, a za privredne prijestupe počinjene treći put, uz novčanu kaznu, izreći će se i mjera oduzimanja dozvole za obavljanje djelatnosti u trajanju od šest godina.

#### Članak 147.

Za učinjeni prekršaj pravnoj osobi i imatelju radnje može se na licu mjesta naplatiti novčana kazna u iznosu od 500 KM i to :

1. ako organizira izložbe, sportska natjecanja i druge priredbe sa životinjama (putujući zoološki vrtovi, cirkusi i sl.), te trgovinu životinja i proizvoda životinjskog podrijetla izvan objekata, prostorija i mjesta utvrđenih ovim zakonom bez predhodne veterinarsko-zdravstvene suglasnosti kantonalnog ministarstva (članak 29.);
2. ako prijevozno sredstvo kojim su otpremljene pošiljke iz članka 54. ovoga zakona nije nakon istovara, a u slučajevima što ih odredi nadležni veterinarski inspektor i prije utovara, očišćeno i dezinficirano pod veterinarsko-zdravstvenim nadzorom (članak 58. stavak 1.);
3. ako onemogućava veterinarskog inspektora u obavljanju inspekcijškog nadzora ili mu ne pruži potrebna izvješća i podatke (članak 127 stavak 2.).

Za učinjeni prekršaj pojedincu može se na licu mjesta naplatiti novčana kazna u iznosu od 100 KM i to :

1. ako ne posjeduje prilikom držanja pasa, divljih životinja i zvijeri zaštitna sredstva (brnjica i sl.), (član 17. stav 7.);
2. ako organizira izložbe, sportska natjecanja i druge priredbe sa životinjama (putujući zoološki vrtovi, cirkusi i sl.), te trgovinu životinja i proizvoda životinjskog podrijetla izvan objekata, prostorija i mjesta utvrđenih ovim zakonom bez predhodne veterinarsko-zdravstvene suglasnosti kantonalnog ministarstva (članak 29.);
3. ako prijevozno sredstvo kojim su otpremljene pošiljke iz članka 54. ovoga zakona nije nakon istovara, a u slučajevima što ih odredi nadležni veterinarski inspektor i prije utovara, očišćeno i dezinficirano pod veterinarsko-zdravstvenim nadzorom (članak 58. stavak 1.);
4. ako onemogućava veterinarskog inspektora u obavljanju inspekcijškog nadzora ili mu ne pruži potrebna izvješća i podatke (članak 127 stavak 2.).

## IX - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

#### Članak 148.

Postojeće veterinarske stanice, veterinarske službe i veterinarske specijalističke organizacije dužne su uskladiti svoj rad i poslovanje s odredbama ovoga zakona u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovoga zakona.

#### Članak 149.

Namjena postojećih veterinarskih objekata ne može se mijenjati u roku od deset godina od dana stupanja na snagu ovoga zakona.

#### Članak 150.

Veterinarski institut Federacije i Centar za reprodukciju u stočarstvu Federacije organizirat će svoj rad sukladno odredbama ovoga zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga zakona.

Poslove Veterinarskog instituta Federacije i Centra za reprodukciju u stočarstvu Federacije, predviđene ovim zakonom, do njihovog utemeljenja, obavljat će Veterinarski fakultet u Sarajevu.



## Članak 151.

Veterinarska komora iz članka 115. ovoga zakona utemeljit će se u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga zakona.

## Članak 152.

Podzakonski propisi sukladno odredbama ovoga zakona donijet će se u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga zakona, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

## Članak 153.

Danom stupanja na snagu ovoga zakona prestaje primjena svih propisa iz oblasti veterinarstva, koji su se do dana stupanja na snagu ovog zakona primjenjivali na teritoriju Federacije.

Izuzetno od odredbe stavka 1. ovoga članka do donošenja podzakonskih propisa iz članka 152. ovoga zakona, na teritoriju Federacije primjenjivat će se podzakonski propisi koji su se primjenjivali do dana stupanja na snagu ovoga zakona.

## Članak 154.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

Predsjedatelj Doma naroda Parlamentarne Federacije BiH <b>Niko Lozančić, v. r.</b>	Predsjedatelj Zastupničkog doma Parlamentarne Federacije BiH <b>Enver Kreso, v. r.</b>
---	---

Na osnovu člana IV. B 7a (IV) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, donosim

**UKAZ****O PROGLAŠENJU ZAKONA O VETERINARSTVU**

Proglašava se Zakon o veterinarstvu koji je donio Parlament Federacije Bosne i Hercegovine na sjednici Predstavničkog doma od 3. oktobra 2000. godine i na sjednici Doma naroda od 12. septembra 2000. godine.

Broj 01-566/2000 19. oktobra 2000. godine Sarajevo	Predsjednik Federacije BiH prof. dr. <b>Ejup Ganić, s. r.</b>
--	---

**ZAKON****O VETERINARSTVU****I - OSNOVNE ODREDBE**

## Član 1.

Ovim zakonom uređuje se zaštita zdravlja životinja, veterinarsko-zdravstvena preventiva u prometu i proizvodnji, veterinarska zaštita za dobrobit životinja, organizacija i provođenje veterinarske djelatnosti, naknade i troškovi, nadzor nad provođenjem zakona, kazne i druga pitanja od značaja za organizaciju i funkcionisanje veterinarstva na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Federacija).

## Član 2.

U ovom zakonu u upotrebi su pojmovi sa sljedećim značenjem:

1. Životinje - kopitari (konji, magarci, mazge i mule), papkari (goveda, bivoli, ovce, koze i svinje), perad (kokoši, čurke, guske, patke i druga domaća perad i pernata divljač), ukrasne i egzotične ptice i životinje, psi, mačke, kunići, pčele, dudov svilac, ribe, rakovi, žabe, puževi, drugi mekušci, školjke, ježevi, kornjače, pijavice, kalifornijske i druge gliste, divljač, zvijeri i laboratorijske životinje;
2. Životinje za klanje - kopitari, papkari, perad, kunići, te divljač iz uzgajališta čije meso je namijenjeno za ishranu ljudi;
3. Proizvodi životinjskog porijekla - mesni i riblji proizvodi i proizvodi životinjskog porijekla namijenjeni za ishranu ljudi, životinja, za farmaceutsku upotrebu, za industrijsku ili upotrebu u poljoprivredi;
- a) proizvodi životinjskog porijekla namijenjeni za ishranu ljudi su sastavni dijelovi životinjskog tijela u sirovom i prerađenom stanju namijenjeni za ishranu ljudi, mlijeko, jaja i proizvodi od mlijeka i jaja, med, proizvodi od meda;
- b) meso ili bilo koji jestivi dio trupa životinje za klanje i jestivi nusproizvodi klanja;
- c) proizvodi životinjskog porijekla namijenjeni za ishranu životinja: mesno brašno, riblje brašno, koštano brašno, jetreno brašno, krvno brašno, brašno od perja i drugi proizvodi životinjskog porijekla, kao i hrana za životinje koja u svom sastavu sadrži proizvode životinjskog porijekla;
- d) proizvodi životinjskog porijekla namijenjeni za industrijsku upotrebu: sirova koža, krzno, vuna, dlaka, čekinje, perje, papci, kosti, rogovi, krv, crijeva i drugi proizvodi životinjskog porijekla;
- e) proizvodi životinjskog porijekla namijenjeni za farmaceutsku upotrebu: organi, žlijezde, životinjsko tkivo i tjelesne tekućine koji se koriste u pripremi farmaceutskih i dijagnostičkih proizvoda;
4. Konfiskat - proizvod životinjskog porijekla koji je veterinarsko-zdravstvenim pregledom ocijenjen zdravstveno neispravnim;
5. Proizvod životinjskog porijekla namijenjen utilizaciji - konfiskat, određeni nejestivi nusproizvodi klanja, te valionički otpaci;
6. Otpadna životinjska materija - tekući i kruti izmet i stajnjak;
7. Uslovno grlo - životinja ili skupina istovrsnih životinja težine do 500 kilograma;
8. Klaonica - objekat koji se upotrebljava za klanje životinja u skladu s odredbama ovog zakona;
9. Rezidua - ostatak materija s farmakološkim djelovanjem, ostatak njihovih metabolita i drugih materija koje se prenose na životinjske proizvode i mogu biti škodljive po ljudsko zdravlje;
10. Službeni uzorak - uzorak koji je uzet prema propisanom postupku tokom inspekcije životinja i proizvoda životinjskog porijekla, te provođenja mjera radi zaštite zdravlja ljudi i životinja, mjera za otkrivanje, sprječavanje i iskorjenjivanje zaraznih bolesti;
11. Epizootiološko područje-epizootiološka jedinica; Epizootiološko područje je teritorija kantona, a epizootiološka jedinica je područje jedne općine, odnosno grada;
12. Držalac životinje - svako pravno ili fizičko lice koje je kao vlasnik, korisnik ili čuvar neposredno odgovorno za zdravlje i dobrobit životinje;
13. Zaštita zdravlja životinja - zaštita od zaraznih, parazitarnih i drugih bolesti utvrđenih ovim zakonom, suzbijanje bolesti zajedničkih ljudima i životinjama (u daljem tekstu: zoonoze) i zaštita od drugih zaraznih, parazitskih i organskih bolesti;
14. Utilizacija - dozvoljeni postupak neškodljivog iskorištenja lešina, konfiskata, određenih nejestivih nusproizvoda klanja, rasjecanja, obrade i prerade mesa, ribe, divljači, mlijeka, jaja, meda, preradom u proizvode namijenjene za ishranu životinja ili industrijsku upotrebu koja se obavlja u određenim objektima za utilizaciju;
15. Neškodljivo uklanjanje - propisani postupak neškodljivog uklanjanja lešina, konfiskata, određenih nejestivih nusproizvoda klanja, rasjecanja, obrade i prerade mesa, ribe, divljači, mlijeka, jaja, meda; prerada u proizvode namijenjene za ishranu životinja ili industrijsku upotrebu kada se iz veterinarsko-zdravstvenih razloga i radi zaštite zdravlja ljudi ne smiju ili se ne mogu iskoristiti daljom preradom, a što se obavlja u odobrenim objektima za neškodljivo uklanjanje, zakopavanje u groblju za životinje, jamama, grobnicama ili spaljivanjem;
16. Monitoring - sistematsko praćenje zaraznih bolesti životinja, zagađivača u hrani za životinje, izlučevinama i tjelesnim tekućinama životinja, njihovim tkivima i organima, te u proizvodima životinjskog porijekla

namijenjenih ishrani ljudi, korišćenjem utvrđenih načina odabira uzoraka i dijagnostičkih i analitičkih postupaka;

17. Veterinarsko javno zdravstvo - obuhvaća poslove iz djelokruga inspekcije životinja i životinjskih proizvoda, te veterinarske zaštite okoline koji su direktno ili indirektno u ulozi zaštite zdravlja ljudi od zoonoza, bolesti i škodljivih rezidua koje se namirnicama mogu prenijeti na ljude (alimentarne infekcije i intoksikacije), te druge bolesti koje mogu ugroziti zdravlje ljudi;
18. Veterinarska zaštita okoline - postupci, uvjeti i mjere koje je potrebno preduzimati tokom uzgoja, držanja, postupanja i zaštite zdravlja životinja; tokom obrade, prerade, skladištenja i prometa proizvoda životinjskog porijekla i utilizacije lešina, konfiskata, nejestivih nusproizvoda klanja, te otpadnih životinjskih materija čija je svrha sprječavanje zagađivanja okoline;
19. Veterinarsko-zdravstveni pregled - redovan, svakodnevni pregled životinja i proizvoda životinjskog porijekla radi utvrđivanja zdravstvenog stanja i higijenske ispravnosti u toku proizvodnje, klanja, prerade i prometa;
20. Higijeničarska služba - služba koja stalno i sigurno obavlja uklanjanje životinja, pasa lualica, lešina životinja, određenih nejestivih nusproizvoda klanja, konfiskata i valioničkih otpadaka;
21. Eutanazija - bezbolno usmrćivanje;
22. OIE - Međunarodni ured za epizootije u Parizu (Office International des epizooties).

#### Član 3.

Veterinarstvo u smislu ovog zakona, jeste zaštita zdravlja životinja, suzbijanje zoonoza, osiguravanje zdravstveno ispravnih i neškodljivih proizvoda životinjskog porijekla, te drugi poslovi veterinarskog javnog zdravstva, unapređivanje reprodukcije i proizvodnje životinja, kao i veterinarska zaštita okoline (u daljem tekstu: veterinarska djelatnost).

Poslove iz stava 1. ovog člana, mogu obavljati fizička i pravna lica pod uvjetima i na način propisan ovim Zakonom.

Upravne poslove u oblasti veterinarstva obavlja Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (u daljem tekstu: Federalno ministarstvo) i kantonalna ministarstva nadležna za poslove veterinarstva (u daljem tekstu: kantonalno ministarstvo) u vezi sa pitanjima koja su ovim zakonom u nadležnosti tog ministarstva.

#### Član 4.

Inspeksijski nadzor nad životinjama i proizvodima životinjskog porijekla, u smislu ovog zakona, obuhvata veterinarsko - zdravstveni pregled, kontrolu i nadzor, koji se provode nad životinjama, proizvodima životinjskog porijekla, životinjskim sjemenom, oplodjenim jajnim ćelijama, objektima, opremom i sredstvima radi zaštite zdravlja ljudi i životinja, veterinarske zaštite za dobrobiti životinja, odnosno radi utvrđivanja zdravstvenog stanja životinja i zdravstvene ispravnosti proizvoda životinjskog porijekla, koji mogu biti prijenosnici zaraznih bolesti ljudi i životinja, ili na drugi način mogu ugroziti njihovo zdravlje.

Inspeksijski nadzor iz stava 1. ovog člana odnosi se i na sredstva i uvjete prijevoza, utvrđivanje identiteta i mjesta porijekla životinja, uzimanje službenih uzoraka za laboratorijske pretrage.

Inspeksijski nadzor iz st. 1. i 2. ovog člana provodi se u skladu sa odredbama ovog zakona, Zakona o upravi u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 2/98), pravilima struke i nauke.

Pregled i kontrola u proizvodnji i unutrašnjem prometu su poslovi veterinarsko-zdravstvene preventive.

#### Član 5.

Fizička i pravna lica koja obavljaju djelatnost iz člana 3. stav 1. ovog zakona, dužna su na zahtjev držaoca životinje pružiti odgovarajuću veterinarsku uslugu i pomoć.

Držaoци životinja obavezni su provoditi ovim zakonom, sprječavanje, suzbijanje i iskorjenjivanje zaraznih bolesti na način i u rokovima utvrđenim ovim zakonom i brinuti o zdravlju i dobrobiti životinja.

## II - ZAŠTITA ZDRAVLJA ŽIVOTINJA

### 1. Mjere zaštite zdravlja životinja

#### Član 6.

Zaštita zdravlja životinja provodi se radi osiguranja uzgoja i proizvodnje zdravih životinja, higijenski i zdravstveno ispravnih proizvoda životinjskog porijekla, zaštite ljudi od zoonoza, te osiguranja dobrobiti životinja i veterinarske zaštite okoline.

#### Član 7.

Mjere zaštite zdravlja životinja, u smislu ovog zakona, su:

1. otkrivanje, sprječavanje pojave, suzbijanje i iskorjenjivanje zaraznih, parazitskih i drugih bolesti i suzbijanje zoonoza;
2. zaštita zdravlja životinja od drugih zaraznih i nezaraznih bolesti;
3. sprječavanje i otkrivanje zagađivanja životinja i proizvoda životinjskog porijekla zagađivačima biološkog, hemijskog i radiološkog porijekla;
4. liječenje oboljelih životinja, obavljanje hirurških zahvata na životinjama i drugih poslova vezanih za zdravstvenu zaštitu životinja;
5. osiguravanje pravilnog razmnožavanja životinja, sprječavanje poremećaja plodnosti, liječenje neplodnosti životinja, sprječavanje i liječenje uzgojnih bolesti, te bolesti podmlatka životinja;
6. provođenje mjera zdravstvene zaštite pri dobijanju i pripremi sjemena za umjetno osjemenjivanje, dobijanju i presađivanju oplodjenih jajnih ćelija, skladištenju i distribuciji sjemena za umjetno osjemenjivanje oplodjenih jajnih ćelija, te umjetno osjemenjivanje životinja, sprječavanje i otkrivanje nasljednih bolesti životinja;
7. osiguravanje zoohigijenskih i drugih veterinarsko - zdravstvenih uslova uzgoja i korišćenja životinja i očuvanje zdravlja i pravilne ishrane, njege i držanja životinja;
8. veterinarska zaštita za dobrobiti životinja;
9. snabdijevanje veterinarskim lijekovima i veterinarsko - medicinskim proizvodima pri neposrednom pružanju usluga zaštite zdravlja životinja;
10. obavljanje prometa veterinarskim lijekovima na malo;
11. dezinfekcija, dezinsekcija i deratizacija, te radiološka dekontaminacija životinja, proizvoda životinjskog porijekla, zemljišta, objekata, opreme i drugih predmeta;
12. veterinarska zaštita okoline u vezi sa: zaštitom zdravlja životinja u primjeni veterinarskih farmakoloških sredstava; uzgojem i držanjem životinja i mogućih negativnih uticaja na okolinu; obradom, preradom, skladištenjem i prometom proizvoda životinjskog porijekla, te utilizacijom lešina, konfiskata, nejestivih nusproizvoda klanja i otpadnih materija životinjskog porijekla;
13. veterinarsko - stočarsko podučavanje.

### 2. Zaštita životinja od zaraznih bolesti

#### a) Zarazne bolesti

#### Član 8.

Zarazne bolesti životinja, čije je sprječavanje, suzbijanje i iskorjenjivanje od interesa za Federaciju, su bolesti koje su određene listom OIE-a

Zarazne bolesti od posebnog interesa za Federaciju su:

1	bedrenica	Anthrax
2	bjesnilo	Rabies (Lyssa)
3	bruceloza	Brucellosis
4	enzootska leukoza goveda	Leucosis enzootica bovim
5	goveda spongioformna encefalopatija	Encephalopathia spongioformis bov.
6	klasična kuga svinja	Pestis suum
7	newkastelska bolest	Morbus Newcastle
8	slinavka i šap	Aphtae epizooticae

9	trihineleza	Trichinellosis
10	tuberkuloza	Tuberculosis

Vlada Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Vlada Federacije) može na prijedlog Federalnog ministarstva odrediti i druge zarazne bolesti kao bolesti od posebnog interesa za Federaciju.

#### Član 9.

U slučaju pojave neke druge zarazne bolesti, odnosno bolesti čiji uzrok još nije utvrđen, a koja se brzo širi i može ugroziti zdravlje životinja u Federaciji, federalni ministar poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (u daljem tekstu: federalni ministar) može odrediti da se za zaštitu od takve bolesti primjenjuju sve ili pojedine mjere propisane ovim zakonom.

#### Član 10.

Epizootija, u smislu ovog zakona, jeste pojava oboljenja ili uginuća većeg broja životinja od neke zarazne bolesti, koja je neuobičajena po broju slučajeva, vremenu i mjestu pojavljivanja ili zahvaćenoj vrsti životinja, kao i povećana učestalost oboljenja ili uginuća čiji je uzrok privremeno neutvrđen.

Zaraženo područje, u smislu ovog zakona, jeste područje na kojem postoji jedan ili više izvora zaraze.

Zaraženo područje određuje se u promjeru od najmanje 20 kilometara od žarišta zaraze, zavisno od konfiguracije terena, bioloških faktora i načina uzgoja životinja.

Ugroženo područje, u smislu ovog zakona, jeste područje na koje se može prenijeti zarazna bolest iz zaraženog područja i na kojem postoje uvjeti za širenje zarazne bolesti.

#### b) Mjere za otkrivanje i sprječavanje pojave zaraznih bolesti

#### Član 11.

Radi otkrivanja i sprječavanja pojave zarazne bolesti, ovisno o prirodi i nivou opasnosti, federalni ministar može narediti jednu ili više od sljedećih mjera:

1. zaštitna cijepljenja;
2. dijagnostičke i druge pretrage;
3. utvrđivanje uzroka oboljenja i uginuća;
4. ubijanje i eutanaziju u dijagnostičke svrhe;
5. laboratorijsku pretragu sirovih koža na bedrenicu;
6. laboratorijsku pretragu vode;
7. laboratorijsku pretragu hrane za životinje u proizvodnji i prometu;
8. dezinfekciju, dezinfekciju i deratizaciju;
9. provođenje zoohigijenskih, zootehničkih i izolacijskih mjera;
10. sakupljanje i neškodljivo uklanjanje lešina, konfiskata i nejestivih nusproizvoda klanja;
11. posebno označavanje životinja;
12. posebne uvjete, ograničenje ili zabranu uvoza i provoza životinja i proizvoda životinjskog porijekla;
13. ograničenje ili zabranu kretanja životinja i lica;
14. podučavanje držalaca životinja;
15. u slučaju potrebe mogu se odrediti i druge mjere.

Aktom iz stava 1. ovog člana određuju se mjere, uvjeti i način njihovog provođenja.

#### Član 12.

Mjere za otkrivanje i sprječavanje zaraznih bolesti životinja utvrđenih ovim zakonom, u skladu s epizootiološkim stanjem i stepenom ugroženosti, krajem svake tekuće godine za sljedeću godinu, propisuje federalni ministar.

Propisom iz stava 1. ovog člana određuju se i rokovi za preduzimanje propisanih mjera i način finansiranja propisanih mjera.

Držalac životinje učestvuje u podmirivanju troškova preventivnih cijepljenja i dijagnostičkih pretraživanja, te svim drugim troškovima u vezi s provođenjem propisanih mjera iz stava 1. ovog člana, ukoliko se ti troškovi ne podmiruju iz budžeta Federacije, kantona ili iz drugih izvora.

Za provođenje mjera protiv zaraznih bolesti od posebnog interesa za Federaciju, dio sredstva se obezbjeđuje iz budžeta Federacije.

#### Član 13.

Dezinfekcija, dezinfekcija i deratizacija obavlja se na svim objektima, prostorima, prijevoznim sredstvima, na opremi i predmetima koji podliježu nadzoru veterinarske inspekcije, te objektima, pašnjačkim i drugim površinama gdje životinje povremeno ili stalno borave ili se kreću.

Dezinfekcija, dezinfekcija i deratizacija obavlja se radi sprječavanja i suzbijanja zaraznih bolesti životinja i zoonoza, zaštite higijenske i zdravstvene ispravnosti proizvoda životinjskog porijekla i hrane za životinje, te veterinarske zaštite okoline od zagađivanja patogenim mikroorganizmima i parazitima.

Sredstva za dezinfekciju, dezinfekciju i deratizaciju moraju se koristiti tako da ne zagađuju okolinu.

Dezinfekciju, dezinfekciju i deratizaciju iz st. 1. i 2. ovog člana obavljaju veterinarske organizacije, pod uvjetom i na način koji propisuje federalni ministar.

#### Član 14.

Vrste i količine cjepiva koje je potrebno osigurati za sprječavanje pojedinih naročito opasnih zaraznih bolesti, kao i veterinarske organizacije koje su dužne nabaviti, uskladištiti i kontrolisati njihovu imunogenost, određuje federalni ministar.

Sredstva za nabavku, uskladištenje i kontrolu imunogenosti cjepiva iz stava 1. ovog člana osiguravaju se u budžetu Federacije.

#### Član 15.

Federalno ministarstvo prati stanje, pojave i kretanja zaraznih bolesti životinja na teritoriji Federacije i u drugim državama o čemu izdaje informativne biltenne.

Kantonalno ministarstvo prati stanje, pojave i kretanja zaraznih bolesti životinja na teritoriji kantona o čemu redovno izvještava Federalno ministarstvo.

Radi sprječavanja unošenja zaraznih bolesti iz susjednih i drugih država, federalni ministar može narediti da se određeno granično područje stavi pod pojačani veterinarsko-zdravstveni nadzor, te da se provedu sve ili pojedine mjere iz člana 11. ovog zakona.

Način praćenja i izvještavanja o stanju, kretanju i pojavi zaraznih bolesti propisuje federalni ministar.

#### Član 16.

Radi otkrivanja, sprječavanja i iskorjenjivanja zaraznih i parazitskih bolesti i kontrole prometa goveda, ovaca, koza, svinja i konja provodi se obavezno označavanje.

Označavanje životinja iz stava 1. ovog člana provode veterinarske organizacije i o tome vode evidenciju.

U troškovima označavanja životinja iz stava 1. ovog člana učestvuju i njihov držalac.

Osim životinja iz stava 1. ovog člana federalni ministar može narediti obavezno označavanje i drugih vrsta domaćih životinja.

Federalni ministar propisuje oblik i sadržaj obavezne oznake za označavanje životinja, način i postupak označavanja, način vođenja evidencije i oblik obrazaca i određuje veterinarsku organizaciju za vođenje podataka za teritoriju Federacije.

#### Član 17.

Upisivanje pasa u registar je obavezno za sve držaoce pasa.

Pas mora biti označen na propisani način, a držalac mora imati propisanu ispravu o upisu i vakcinaciji protiv bjesnila.

Vakcinacija pasa, vođenje registra pasa, te izdavanje službene isprave o tome obaveza je veterinarske organizacije.

Za troškove upisa pasa, obaveznog označavanja pasa i izdavanja službenih isprava plaća se naknada u skladu s ovim zakonom.

Držalac psa dužan je prijaviti nabavku, odnosno uginuće ili otuđenje psa u roku od 15 dana od dana nabavke, uginuća ili otuđenja veterinarskoj organizaciji koja vodi registar pasa.



Sadržaj i oblik registra pasa, te isprave o obaveznom upisu i provedenim mjerama, kao i oblik obavezne oznake za pse propisuje federalni ministar.

Uvjete i način držanja pasa, divljih životinja i zvijeri, zaštitna sredstva (brnjica i sl.), zaštita okoline, te način postupanja s neupisanim psima, psima i mačkama lualicama, kao i drugim opasnim i zločudnim životinjama propisuje kantonalni ministar nadležan za poslove veterinarstva (u daljem tekstu: kantonalni ministar).

#### Član 18.

Farme kopitara i papkara veće od 20 uslovnih grla; peradi i kunića veće od 10 uslovnih grla; valionice; farme za uzgoj divljači i krznaša; uzgajališta puževa; ribnjaci i drugi objekti akvakulture, te zooološki vrtovi moraju udovoljavati propisanim veterinarsko-zdravstvenim uvjetima i uvjetima zaštite okoline u pogledu lokacije za izgradnju, gradnju, tehničko uređenje, opremu, način rada stručnih zaposlenika i zoohigijene.

Rješenje da li izgrađeni ili rekonstruisani objekti iz stava 1. ovog člana udovoljavaju propisanim veterinarsko-zdravstvenim uvjetima, donosi kantonalni ministar na prijedlog stručne komisije koju on osniva i određuje veterinarski kontrolni broj odobrenog objekta.

Prethodnu veterinarsko-zdravstvenu saglasnost na lokaciju i projektnu dokumentaciju za izgradnju i rekonstrukciju objekata iz st. 1. i 2. ovog člana, u skladu s propisanim uvjetima, izdaje kantonalno ministarstvo.

Objekti iz stava 2. ovog člana upisuju se u registar odobrenih objekata što ga vodi kantonalno ministarstvo, a popis odobrenih objekata s pripadajućim veterinarskim kontrolnim brojem objavljuje se u službenom glasilu kantona.

Odredbe iz st. 2. i 4. ovog člana ne primjenjuju se na ostale objekte namijenjene proizvodnji, rasplodu i uzgoju životinja.

Veterinarsko-zdravstvene uvjete kojima moraju udovoljavati objekti iz st. 1. i 4. ovog člana, te sadržaj, oblik i način vođenja registra iz stava 4. ovog člana propisuje federalni ministar.

#### Član 19.

Objekti za: klanje životinja iz člana 2. tačka 2. ovog zakona; rasijecanje i obrada mesa, mesa divljači, ribe, rakova, školjki, puževa i žaba koji su namijenjeni javnoj potrošnji; prerada mesa, mesa divljači, ribe, mlijeka, jaja, meda i ostalih proizvoda životinjskog porijekla namijenjenih ishrani ljudi putem javne potrošnje; hlađenje, zamrzavanje i/ili uskladištenje navedenih proizvoda, te prodaja, odnosno promet tih proizvoda, moraju u pogledu lokacije za građenje, gradnju, tehničko uređenje, opremu, način rada stručnih zaposlenika i higijene udovoljavati propisanim veterinarsko-zdravstvenim uvjetima i uvjetima zaštite okoline.

Uvjete iz stava 1. ovog člana propisuje federalni ministar.

Klaonice i ostali izvozni objekti odobreni za izvoz proizvoda životinjskog porijekla, uz uvjete iz stava 1. ovog člana, moraju udovoljavati i veterinarsko-zdravstvenim uvjetima države uvoznice, a klaonice za klanje životinja iz uvoza i posebne veterinarsko-zdravstvene uvjete koje propisuje federalni ministar.

#### Član 20.

Kantonalni organ uprave nadležan za izdavanje upotrebne dozvole za lokaciju za izgradnju objekta iz člana 19. stav 1. ovog zakona dužan je pribaviti rješenje o usklađenosti s propisanim veterinarsko-zdravstvenim uvjetima u pogledu lokacije objekta od kantonalnog ministarstva, a za objekte iz člana 19. stav 3. ovog zakona od Federalnog ministarstva.

Gradnja, odnosno rekonstrukcija objekata iz člana 19. stav 1. ovog zakona dopuštena je samo na osnovu glavnog projekta za koji je izdano rješenje o usklađenosti sa propisanim veterinarsko-zdravstvenim uslovima.

Rješenje o usklađenosti glavnog projekta za izvozne objekte donosi Federalno ministarstvo, a za ostale objekte kantonalno ministarstvo.

#### Član 21.

Kantonalni organ uprave nadležan za izdavanje upotrebne dozvole ne može izdati upotrebnu dozvolu za upotrebu objekata iz člana 19. stav 1. ovog zakona, bez prethodno pribavljenog rješenja kantonalnog ministarstva o ispunjavanju propisanih veterinarsko-zdravstvenih uvjeta, a za objekte iz člana 19. stav 3. ovog zakona od Federalnog ministarstva.

Rješenjem iz stava 1. ovog člana određuje se i veterinarski kontrolni broj objekta, određuju se države u koje je izvoz odobren u slučaju objekata iz člana 19. stav 3. ovog zakona i upisivanje u registar odobrenih objekata.

Rješenje iz stava 1. ovog člana za izvozne objekte donosi federalni ministar, a za ostale objekte kantonalni ministar.

Rješenje o ispunjavanju propisanih uvjeta iz stava 1. ovog člana vrijedi dvije godine, računajući od dana kada je rješenje postalo konačno.

Prije isteka roka iz stava 4. ovog člana federalni ministar donosi, prema službenoj dužnosti, rješenje o daljem ispunjavanju ili neispunjavanju propisanih veterinarsko-zdravstvenih uvjeta izvoznih objekata, a rješenje za ostale objekte donosi kantonalni ministar.

Za objekte iz člana 19. stav 1. ovog zakona, za koje se tokom inspeksijskog nadzora utvrdi da ne ispunjavaju propisane veterinarsko-zdravstvene uvjete, kantonalni ministar na prijedlog nadležnog veterinarskog inspektora može i prije roka iz stava 4. ovog člana donijeti rješenje o zabrani rada, upotrebi veterinarskog kontrolnog broja i brisanju objekta iz registra odobrenih objekata, a za objekte iz člana 19. stav 3. ovog zakona federalni ministar.

Registar odobrenih izvoznih objekata iz člana 19. stav 3. ovog zakona vodi Federalno ministarstvo, a popis odobrenih objekata objavljuje se u "Službenim novinama Federacije BiH".

Registar ostalih odobrenih objekata vodi kantonalno ministarstvo, a popis tih objekata objavljuje se u službenom glasilu kantona.

Sadržaj, oblik i način vođenja registra iz stava 7. ovog člana propisuje federalni ministar.

#### Član 22.

Veterinarsko-zdravstvene uvjete u pogledu lokacije za građenje, odnosno rekonstrukciju, projektnu dokumentaciju, tehničko uređenje, opremu, način rada stručnih zaposlenika, higijena i veterinarska zaštita okoline za objekte iz člana 19. ovog zakona propisuje federalni ministar.

#### Član 23.

Voda za napajanje životinja i proizvodnju proizvoda životinjskog porijekla mora u pogledu higijenske i zdravstvene ispravnosti udovoljavati uvjetima iz propisa o zdravstvenoj ispravnosti vode za piće.

#### Član 24.

Zdravstveni pregled ispravnosti hrane za životinje obuhvata hranu za životinje, proizvode životinjskog porijekla namijenjene ishrani životinja, sirovine i aditive koji služe za proizvodnju hrane za životinje, promet i upotrebu hrane za životinje, te objekte u kojima se proizvodi i skladišti hrana za životinje.

Zabranjena je proizvodnja, promet i upotreba hrane za životinje, proizvoda životinjskog porijekla namijenjenih ishrani životinja i sirovina koje služe za njihovu proizvodnju ako u količinama većim od dopuštenih sadrže patogene bakterije, gljivice i njihove proizvode metabolite (egzotoksine i endotoksine), hormone, antibiotike, pesticide, soli teških metala, radioaktivne materije i druge materije štetne po zdravlje životinja i posredno po zdravlje ljudi i hrane za životinje neodgovarajućeg sastava, što utiče na njenu biološku vrijednost i upotrebljivost.

Za ishranu životinja može se staviti u promet samo so koja je jodirana.

Dopuštene količine štetnih materija i sastojaka iz stava 2. ovog člana, u skladu sa propisom o kvalitetu hrane za životinje, te način uzimanja uzoraka, uključujući i monitoring i obavljanje pregleda, kontrole i nadzora, propisuje federalni ministar.

## Član 25.

Objekti za proizvodnju hrane za životinje i sirovine, mješaonice i objekti za uskladištenje moraju ispunjavati propisane veterinarsko-zdravstvene uvjete i uvjete veterinarske zaštite okoline.

Prethodnu veterinarsko-zdravstvenu saglasnost za izdavanje dozvole za lokaciju, izgradnju i rekonstrukciju objekata iz stava 1. ovog člana u skladu sa propisanim uvjetima izdaje kantonalno ministarstvo.

Rješenje da li izgrađeni ili rekonstruisani objekti iz stava 1. ovog člana ispunjavaju propisane veterinarsko-zdravstvene uvjete donosi kantonalno ministarstvo, a za izvozne objekte Federalno ministarstvo.

Kantonalno ministarstvo određuje veterinarski kontrolni broj odobrenog objekta, a za izvozne objekte Federalno ministarstvo.

Veterinarsko-zdravstvene uvjete iz stava 1. ovog člana propisuje federalni ministar uz prethodno pribavljeno mišljenje federalnog ministra prostornog uređenja i okoliša.

Objekti iz stava 1. ovog člana sa pripadajućim veterinarskim kontrolnim brojem vode se u registru odobrenih objekata u kantonalnom ministarstvu, a za izvozne objekte u Federalnom ministarstvu.

Popis odobrenih objekata sa pripadajućim veterinarskim kontrolnim brojem objavljuje se u službenom glasilu kantona, a za izvozne objekte u "Službenim novinama Federacije BiH".

## Član 26.

Uzgojno vrijedne rasplodne životinje, sjeme za umjetno osjemenjivanje, oplodene jajne ćelije za oplodivanje životinja, muška rasplodna grla i uzgoji kvalitetnih rasplodnih životinja moraju biti zaštićeni od zaraznih i drugih bolesti.

Muška rasplodna grla za proizvodnju sjemena za umjetno osjemenjivanje i životinje za prirodni pripust, te plotkinje za proizvodnju oplodjenih jajnih ćelija mogu se koristiti samo ako su na osnovu izvršenih mjera iz čl. 11. i 12. ovog zakona zaštićeni od zaraznih i drugih bolesti.

Sjeme za umjetno osjemenjivanje i oplodene jajne ćelije moraju udovoljavati propisanim uvjetima u pogledu dobivanja, pripreme i razrjeđivanja zdravstvene ispravnosti i biološke kvalitete, te biti označeni na propisani način.

Uvjete i način označavanja iz stava 3. ovog člana propisuje federalni ministar.

## Član 27.

Objekti za dobijanje, razrjeđivanje i pripremu sjemena za umjetno osjemenjivanje i oplodjenih ćelija moraju udovoljavati propisanim veterinarsko-zdravstvenim uvjetima.

Prethodnu veterinarsko-zdravstvenu saglasnost za lokaciju i projektnu dokumentaciju za izgradnju i rekonstrukciju objekata iz stava 1. ovog člana u skladu sa propisanim uvjetima, izdaje kantonalno ministarstvo.

Rješenje da li izgrađeni ili rekonstruisani objekti iz stava 1. ovog člana ispunjavaju propisane veterinarsko-zdravstvene uvjete donosi Federalno ministarstvo, te određuje veterinarski kontrolni broj odobrenog objekta.

Objekti iz stava 1. ovog člana vode se u registru odobrenih objekata u Federalnom ministarstvu, a popis odobrenih objekata sa pripadajućim veterinarskim kontrolnim brojem objavljuje se u "Službenim novinama Federacije BiH".

Veterinarsko-zdravstvene uslove koje moraju ispunjavati objekti iz stava 1. ovog člana, te sadržaj, oblik i način vođenja registra iz stava 4. ovog člana propisuje federalni ministar.

## Član 28.

Objekti i mjesta za sajmove, tržnice, mjesta za održavanje aukcija i druga mjesta za trgovinu životinjama, izložbe i sportska natjecanja i javne smotre moraju biti pod veterinarsko-zdravstvenom kontrolom i nadzorom veterinarske inspekcije i udovoljavati propisanim veterinarsko-zdravstvenim uvjetima.

U objekte i na mjesta iz stava 1. ovog člana smiju se dopremiti samo zdrave životinje.

Uvjete kojima moraju udovoljavati objekti i mjesta iz stava 1. ovog člana propisuje federalni ministar.

## Član 29.

Izložbe, sportska natjecanja i druge priredbe sa životinjama (putujući zoološki vrtovi, cirkusi i sl.), te trgovina životinjama i proizvodima životinjskog porijekla izvan objekata, prostorija i mjesta utvrđenih ovim zakonom može se održavati samo na osnovu prethodne veterinarsko-zdravstvene saglasnosti kantonalnog ministarstva.

## Član 30.

Pravna i fizička lica koja obavljaju djelatnost trgovine, konzerviranja, obrade, prerade i skladištenja kože i krzna dužna su sirovu kožu kopitara i papkara, zaklanih bez veterinarsko-zdravstvenog pregleda ili sirove kože uginulih kopitara i papkara za koje nije utvrđen uzrok uginuća, uskladištiti u posebne prostorije.

Goveđe, ovčije i kozije kože i kože kopitara, osim telećih, janjećih, jarećih i ždrebećih koža, pravna i fizička lica iz stava 1. ovog člana ne mogu staviti u preradu i promet prije obavljene pretrage na bedrenicu.

Pravna i fizička lica iz stava 1. ovog člana dužna su označiti kožu i krzna u voditi evidenciju o porijeklu otkupljenih koža.

Način vođenja evidencije i označavanje iz stava 3. ovog člana propisuje federalni ministar.

Veterinarsko-zdravstvene uslove koje moraju ispunjavati objekti za sakupljanje, konzerviranje, skladištenje ili preradu sirove kože i krzna propisuje federalni ministar, uz prethodno pribavljeno mišljenje federalnog ministra prostornog uređenja i okoliša.

## Član 31.

Prethodnu veterinarsko-zdravstvenu saglasnost za lokaciju, izgradnju i rekonstrukciju objekata iz člana 30. stav 1. ovog zakona, u skladu sa propisanim uvjetima, izdaje kantonalno ministarstvo.

Rješenje da li izgrađeni ili rekonstruisani objekti iz stava 1. ovog člana udovoljavaju propisanim veterinarsko-zdravstvenim uvjetima donosi kantonalno ministarstvo, a za izvozne objekte Federalno ministarstvo, te određuje veterinarski kontrolni broj iz člana 25. stav 4. ovog zakona.

Objekti iz stava 1. ovog člana sa pripadajućim kontrolnim brojem vode se u registru odobrenih objekata u kantonalnom ministarstvu, a izvozni objekti u Federalnom ministarstvu. Popis odobrenih objekata sa pripadajućim veterinarskim kontrolnim brojem objavljuje se u službenom glasilu kantona, a za izvozne objekte u "Službenim novinama Federacije BiH".

## Član 32.

Lešine, konfiskati i proizvodi životinjskog porijekla namijenjeni utilizaciji moraju se učiniti neškodljivim u objektima za utilizaciju.

Lešine i proizvodi životinjskog porijekla porijeklom od životinja oboljelih od zarazne bolesti i valionički otpaci moraju se učiniti neškodljivim u objektima za utilizaciju, a u određenim slučajevima neškodljivo ukloniti uništenjem, zakopavanjem ili spaljivanjem u objektima za neškodljivo uklanjanje.

Objekti za utilizaciju iz stava 1. ovog člana su objekti za preradu lešina, konfiskata, nejestivih nusproizvoda klanja i zdravstveno neispravnih proizvoda životinjskog porijekla, u proizvode životinjskog porijekla namijenjene ishrani životinja ili industrijskoj upotrebi.

Objekti za neškodljivo uništavanje iz stava 2. ovog člana su kafilerije (spalionice), jame grobnice i groblja za životinje.

Za utilizaciju i neškodljivo uništavanje određenih nejestivih nusproizvoda klanja, konfiskata i valioničkih otpadaka, plaća se naknada čiju visinu određuje kantonalno ministarstvo.

Mjesta i način uništavanja lešina, konfiskata, određenih nejestivih nusproizvoda i valioničkih otpadaka određuje kantonalno ministarstvo.

Objekti i mjesta za sakupljanje i neškodljivo uništavanje i utilizaciju, te prijevozna sredstva moraju ispunjavati uvjete koje propisuje federalni ministar.

## Član 33.

Obavljanje poslova utilizacije i neškodljivog uništavanja lešina i proizvoda životinjskog porijekla, konfiskata, nejestivih nusproizvoda klanja i valioničkih otpadaka dužni su osigurati kantoni.

Za obavljanje poslova utilizacije i neškodljivog uništavanja lešina i neispravnih proizvoda životinjskog porijekla, konfiskata, nejestivih nusproizvoda klanja i valioničkih otpadaka, kanton može zadužiti pravno lice, a može obavljanje tih poslova povjeriti drugom pravnom licu na svom području.

Dva ili više kantona za obavljanje poslova utilizacije mogu zadužiti jedno pravno lice.

## Član 34.

Na područjima gdje postoji objekat za utilizaciju, lešine, konfiskati, valionički otpaci i određeni nejestivi nusproizvodi klanja moraju se uklanjati u tim objektima.

Pravna lica koja obavljaju poslove utilizacije dužna su osigurati redovno preuzimanje i prijevoz iz objekata i mjesta za sakupljanje lešina, konfiskata, valioničkih otpadaka i određenih nejestivih nusproizvoda klanja.

Vlasnici farmi kopitara, papkara, peradi, kunića, te vlasnici valionica iz člana 18. stav 1. ovog zakona, kao i vlasnici objekata iz člana 19. ovog zakona dužni su osigurati sabirališta, a pravnom licu iz stava 2. ovog člana prijaviti i predati lešine, konfiskate, valioničke otpatke i određene nejestive nusproizvode klanja radi utilizacije.

Za poslove iz stava 2. ovog člana plaća se naknada čiju visinu propisuje kantonalno ministarstvo.

## Član 35.

Ako nije osigurano obavljanje poslova utilizacije prema odredbama člana 33. ovog zakona, higijeničarska služba općine preuzima i prevozi lešine, određene nejestive nusproizvode klanja, konfiskate i valioničke otpatke radi neškodljivog uništavanja u kafileriji (spalionići), jami grobnici ili groblju za životinje.

Higijeničarska služba mora biti organizovana i opremljena tako da je osigurano stalno i sigurno uklanjanje životinja, lešina, određenih nejestivih nusproizvoda klanja, konfiskata i valioničkih otpadaka, te da je dostupna držaocima životinja i drugim korisnicima.

Odgovornost za organizovanje i rad službe iz stava 1. ovog člana snosi i kanton.

c) *Mjere za suzbijanje i iskorjenjivanje zaraznih bolesti*

## Član 36.

Ako se pojavi zarazna bolest ili znaci na osnovu kojih se može posumnjati da je životinja oboljela ili uginula od zarazne bolesti, držalac životinje dužan je to odmah prijaviti najbližoj veterinarskoj stanici ili samostalnoj veterinarskoj praksi, koje su dužne o tome obavijestiti kantonalnog veterinarskog inspektora.

Smatra se da postoji sumnja u zaraznu bolest kada se u stadu, jatu, dvorištu, drugom mjestu i prostoru gdje životinje privremeno ili stalno borave pojave dva ili više oboljenja ili uginuća s jednakim ili sličnim znacima, odnosno kada životinja naglo uginu bez vidljivog uzroka.

Držalac životinje dužan je odmah ograničiti kretanje životinji za koju sumnja da je oboljela od zarazne bolesti, spriječiti kontakt ljudi i životinja s lešinom do veterinarskog pregleda i nakon pregleda izvršiti naredene ili propisane mjere.

## Član 37.

Kada se utvrdi zarazna bolest ili se posumnja u zaraznu bolest, prema članu 8. ovog zakona, kantonalno ministarstvo dužno je odmah sumnju, odnosno utvrđenu zaraznu bolest prijaviti na propisani način Federalnom ministarstvu.

Prijava iz stava 1. ovog člana u slučaju pojave zaraznih bolesti sa liste "A" - OIE-a, mora se izvršiti hitno uz naknadno pisanu prijavu.

O pojavi u zaraznu bolest ili sumnji iz stava 1. ovog člana, kantonalno ministarstvo dužno je na svom području obavijestiti pravna i fizička lica koja obavljaju veterinarsku djelatnost i

nadležnu veterinarsku službu Vojske Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Vojska Federacije).

U slučaju pojave zoonoza kantonalno ministarstvo je dužno izvijestiti i kantonalni organ uprave nadležan za poslove zdravstva.

## Član 38.

Kantonalno ministarstvo je dužno obavijestiti Federalno ministarstvo o prestanku zarazne bolesti na propisani način, te o istom obavijestiti veterinarske organizacije, veterinarske stanice, samostalne veterinarske prakse, veterinarske službe i nadležnu veterinarsku službu u Vojsci Federacije.

Smatra se da je zarazna bolest prestala kad nakon liječenja i ozdravljenja, ubijanja, eutanazije, klanja ili uginuća posljednje oboljele životinje i kad od izvršne dezinfekcije, odnosno dezinsekcije i deratizacije protekne predviđeno vrijeme inkubacije za neku zaraznu bolest.

Način, postupak, te oblik i sadržaj obrasca za prijavu i odjavu zarazne bolesti, kao i znakova na osnovu kojih se može smatrati da se zarazna bolest iz čl. 8. i 9. ovog zakona pojavila propisuje federalni ministar.

## Član 39.

Laboratorijsku pretragu dijagnostičkog materijala radi utvrđivanja uzročnika zarazne bolesti sa liste "A" OIE-a, prema propisanim metodama, obavlja Veterinarski institut Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Veterinarski institut Federacije).

Laboratorijsku pretragu dijagnostičkog materijala, radi utvrđivanja ostalih zaraznih bolesti iz čl. 8. i 9. ovog zakona, prema propisanim metodama, obavlja Veterinarski institut Federacije i druge laboratorije koje ispunjavaju propisane uvjete.

Laboratorijske testove, način uzimanja i slanja dijagnostičkog materijala na pretrage iz st. 1. i 2. ovog člana propisuje federalni ministar.

## Član 40.

Kada se utvrdi zarazna bolest i dok traje opasnost od zarazne bolesti iz čl. 8. i 9. ovog zakona, ovisno o stepenu opasnosti i prirodi zarazne bolesti, nadležni veterinarski inspektor će narediti jednu ili više od sljedećih mjera:

1. izdvajanje i odvojeno držanje oboljele od zdravih životinja;
2. zabranu ili ograničenje kretanja životinja;
3. zabranu održavanja stočnih sajмова, izložbi, sportskih natjecanja i drugih javnih smotri, zabranu rada tržnica i pogona;
4. zabranu obavljanja trgovine životinjama;
5. zabranu ili ograničenje trgovine proizvodima životinjskog porijekla, hrane za životinje i drugih predmeta kojima se može prenijeti zarazna bolest;
6. zabranu klanja kopitara, papkara, peradi, kunića i divljači iz uzgoja;
7. zabranu, ograničenje ili pojačani odstrel divljači;
8. ubijanje i eutanaziju ili u određenim slučajevima klanje oboljele i na zarazu sumnjive životinje;
9. popis životinja, a prema potrebi i njihovo posebno označavanje;
10. zabranu ili ograničenje proizvodnje životinja na određeno vrijeme;
11. liječenje, zaštitno cijepljenje i dijagnostičku pretragu;
12. ograničenje kretanja lica koja dolaze u doticaj sa zaraženom ili na zarazu sumnjivom životinjom, te proizvodima životinjskog porijekla koji potiču od takve životinje;
13. blokiranje ulaska i izlaska ljudi i životinja sa područja žarišta, zaraženoj ili na zarazu sumnjivog područja;
14. kastraciju oboljele životinje;
15. obavezno umjetno osjemenjivanje i zabranu prirodnog pripusta;
16. kontumaciju i neškodljivo uklanjanje pasa i mačaka litalica;
17. zabranu selidbe i trgovine pčelinjih društava;



18. dezinfekciju, dezinsekciju i deratizaciju predmeta, opreme, objekata, prevoznih sredstava, te drugih mjesta, područja i površina na kojima je boravila zaražena ili na zarazu sumnjiva životinja, odnosno mjesta gdje su bili uskladišteni proizvodi životinjskog porijekla, porijeklom od takvih životinja;
19. zabranu izdavanja pasosa i potvrda o zdravstvenoj ispravnosti proizvoda životinjskog porijekla, te drugih isprava propisanih ovim zakonom;
20. sistematsko suzbijanje prenosnika zarazne bolesti;
21. osiguranje i održavanje higijenskih uvjeta u objektima za uzgoj i proizvodnju životinja, objektima za proizvodnju, preradu, skladištenje i promet proizvoda životinjskog porijekla, te prevoznih sredstava;
22. privremenu zabranu rada u objektima u kojima se proizvode, prerađuju, skladište i stavljaju u promet proizvodi životinjskog porijekla;
23. obavezno čuvanje životinja na ispaši ili žirenju, odnosno zabrana ispaše ili žirenja na zaraženom, ugroženom ili na zarazu sumnjivom području.

Mjere iz stava 1. ovog člana mogu se narediti i u slučaju neposredne opasnosti od zarazne bolesti.

Kod pojave zaraznih bolesti iz čl. 8. i 9. ovog zakona, pojedine mjere iz stava 1. ovog člana primjenjuju se na području od najmanje 20 kilometara od žarišta zarazne bolesti, ovisno od konfiguracije terena, biološkog faktora i načina uzgoja životinja.

U slučajevima posebnih okolnosti elementarnih nepogoda ili epizootija, federalni ministar može odrediti i druge mjere i radnje koje nisu utvrđene ovim zakonom radi suzbijanja i iskorjenjivanja zaraznih bolesti.

#### Član 41.

Zaraženu ili od zarazne bolesti ugroženu teritoriju kantona (u daljem tekstu: ugroženo područje) određuje kantonalni ministar.

Ako kantonalni ministar ne odredi ugroženo područje, to područje određuje federalni ministar.

Federalni ministar određuje ugroženo područje i u slučaju kada se ono nalazi na teritoriji dva ili više kantona.

#### Član 42.

Kad se pojavi zarazna bolest koja se brzo širi i koja može nanijeti veliku ekonomsku štetu, kao i u slučajevima ugroženosti od pojave zarazne bolesti iz liste "A" OIE-a, kantonalno ministarstvo dužno je aktivirati krizni štab za zarazne bolesti, odrediti ekipe doktora veterinarske medicine i drugih zaposlenika s epizootiološkog područja radi provođenja mjera za suzbijanje i iskorjenjivanje zarazne bolesti.

Sastav, ovlaštenja, način rada i provođenje mjera od kriznog štaba iz stava 1. ovog člana propisuje federalni ministar.

#### Član 43.

Radi onemogućavanja unošenja, širenja i preduzimanja mjera suzbijanja pojedinih zaraznih bolesti iz liste "A" OIE-a, federalni ministar može predložiti Vladi Federacije da odredi način sudjelovanja jedinica Vojske Federacije i federalne policije u provođenju mjera ograničenja ili zabrane kretanja lica i životinja za određeno područje Federacije, a vladama kantona angažovanje kantonalne policije.

#### Član 44.

Kada na ugroženom području nema dovoljan broj doktora veterinarske medicine za uspješno suzbijanje zarazne bolesti iz člana 42. ovog zakona, federalni ministar može s teritorija drugih kantona odrediti potreban broj doktora veterinarske medicine i drugih zaposlenika i uputiti ih na ugroženo područje.

Doktori veterinarske medicine i drugi zaposlenici dužni su sudjelovati u radu ekipa u slučajevima iz stava 1. ovog člana i člana 42. ovog zakona.

Ukoliko su lica iz stava 2. ovog člana u radnom odnosu, imaju pravo na naknadu plaće za vrijeme odsustva s posla.

Lica iz stava 2. ovog zakona koja nisu u radnom odnosu, imaju pravo na naknadu čiju visinu određuje federalni ministar.

Sredstva za isplatu naknada iz st. 3. i 4. ovog člana osiguravaju se iz budžeta Federacije.

#### Član 45.

Mjere ubijanja, eutanazije ili u određenim slučajevima klanja iz nužde zaraženih ili na zaraznu bolest sumnjivih životinja, kao i uništavanje kontaminiranih predmeta, naređuju se kad se zarazna bolest ne može uspješno i bez opasnosti od njenog širenja suzbiti primjenom drugih mjera određenih ovim zakonom ili kad primjena drugih mjera za njezino suzbijanje nema ekonomskog opravdanja.

Mjere iz stava 1. ovog člana naređuje glavni federalni veterinarski inspektor.

#### Član 46.

Za životinju koja je ubijena, eutanazirana, zaklana ili koja je uginula zbog provedene naredene mjere, kao i za oštećene ili uništene predmete zbog provođenja naredenih mjera iz člana 45. ovog zakona, držalac životinje, odnosno vlasnik predmeta, ima pravo na naknadu u visini tržišne cijene na dan izvršenja mjere.

Procjenu vrijednosti životinje i predmeta iz stava 1. ovog člana utvrđuje komisija koju imenuje kantonalno ministarstvo u čijem sastavu mora obavezno biti veterinarski inspektor.

Rješenje o pravu na naknadu štete i visini štete donosi kantonalno ministarstvo na prijedlog komisije iz stava 2. ovog člana u roku od 60 dana od dana izvršenja mjere iz člana 45. stav 1. ovog zakona.

#### Član 47.

Držalac životinje, odnosno vlasnik predmeta nema pravo na naknadu štete iz člana 46. stav 1. ovog zakona ako:

1. pojavu zarazne bolesti nije odmah prijavio i sa životinjom postupio na način propisan odredbom člana 36. ovog zakona;
2. nije poduzeo propisane ili naredene mjere za sprječavanje i suzbijanje zaraznih bolesti propisanih ovim zakonom;
3. je dopremao životinju iz neugroženog u ugroženo područje ili iz ugroženog u neugroženo područje;
4. promet životinja obavljao suprotno odredbama čl. 51., 52., 53. i 54. ovog zakona;
5. se zarazna bolest životinja pojavila kod uvoza ili za vrijeme trajanja karantina uvezene životinje;
6. se zarazna bolest životinja pojavila za vrijeme pašarenja i žirenja na zabranjenim površinama, odnosno ako se zarazna bolest pojavila zbog nepoštivanja naredene mjere obaveznog čuvanja životinja na ispaši ili žirenju;
7. je kod pčela oboljelih od pčelinje kuge tok bolesti duži od dva mjeseca.

#### Član 48.

Službena lica nadležne policijske uprave na ugroženom području, u granicama svojih ovlaštenja, pružaju kantonalnom ministarstvu, na njegov zahtjev, pomoć pri blokiranju zaraženih mjesta i područja, ograničenju prometa životinja, zabrani kretanja životinja i lica na ugroženom području, kao i pri provođenju drugih mjera za zaštitu zdravlja ljudi i životinja od zaraznih bolesti.

#### Član 49.

Veterinarska služba Vojske Federacije poduzima mjere za sprječavanje i suzbijanje zaraznih bolesti kod životinja koje služe za potrebe Vojske Federacije i o pojavi zarazne bolesti, poduzetim mjerama i prestanku zarazne bolesti izvještava svoju pretpostavljenu komandu i kantonalno ministarstvo.

### 3. Zaštita zdravlja životinja od drugih bolesti

#### Član 50.

Pod drugim bolestima životinja podrazumijevaju se sve ostale zarazne, nezarazne, parazitarne i ostale bolesti životinja, te organske bolesti koje ugrožavaju zdravlje životinja i posredno preko proizvoda životinjskog porijekla i zdravlje ljudi.

Zaštita zdravlja životinja od drugih bolesti provodi se:

1. poduzimanjem mjera propisanih ovim zakonom;
2. primjenom naučno utvrđenih saznanja i praktično provjerenih sposobnosti u ustanovljavanju, liječenju i suzbijanju bolesti.

### III - VETERINARSKO-ZDRAVSTVENA PREVENTIVA U PROMETU I PROIZVODNJI

#### 1. Pregled životinja i životinjskih proizvoda u prometu

##### a) Pasoš za životinje

###### Član 51.

U unutrašnjem prometu držalac životinja dužan je za kopitare, papkare, perad, kuniće, ribe iz uzgajališta i ribnjaka, pošiljke žaba, puževa, pčela, divljači, pasa i mačaka imati i na zahtjev ovlaštenog lica pokazati pasoš za životinje (u daljem tekstu: pasoš).

Držalac životinja iz stava 1. ovog člana mora imati pasoš u svim slučajevima kada se životinje otpremaju izvan epizootiološkog područja, kao i u slučajevima:

1. za kopitare i papkare:
  - ako nema prebivalište;
  - ako prodaje ili na drugi način otuđuje životinju;
  - ako životinju otprema na sezonsku ispašu, sajam, dogon, tržnicu i druga prodajna mjesta, izložbu, sportska natjecanja i druge javne smotre;
  - ako životinju otprema na klanje;
2. za perad, kuniće i divljač:
  - ako ih otprema radi klanja;
  - ako ih prodaje ili na drugi način otuđuje ili otprema na sajam, tržnicu;
3. za žive ribe iz ribnjaka i uzgajališta:
  - ako ih prodaje ili na drugi način otuđuje ili otprema na sajam ili tržnicu;
4. za pošiljke živih puževa ako ih prodaje;
5. za pčele:
  - ako ih prodaje ili na drugi način otuđuje;
  - ako ih otprema na sezonsku ispašu.

Pasoš je javna isprava koja sadrži podatke o držaocu životinje, te identitetu, (obaveznoj oznaci), porijeklu i zdravstvenom stanju životinje.

Pasošom se potvrđuje da u mjestu porijekla ili boravka životinja iz stava 1. ovog člana nije utvrđeno postojanje zaraznih bolesti koje se mogu prenijeti tim životinjama; da su životinje obuhvaćene provođenjem naređenih mjera na osnovu člana 12. ovog zakona za otkrivanje i sprječavanje zaraznih bolesti; da su životinje za klanje obuhvaćene programom sistematskih pretraga na rezidue, kao i da je kod životinja za klanje koje su bile liječene ili preventivno tretirane drugim farmakološkim sredstvima istekla propisana karencija.

Pasoš se ne smije izdati ako je u mjestu porijekla životinja iz stava 1. ovog člana utvrđeno postojanje zarazne bolesti koja se može prenijeti tom vrstom životinje.

Za izdavanje pasoša plaća se naknada prema propisu iz člana 52. stav 4. ovog zakona.

###### Član 52.

Pasoš izdaje veterinarska organizacija.

O izdatim pasošima vodi se registar.

Pasoš se izdaje samo na osnovu dokaza o izvršenim propisanim i naređenim mjerama, te dijagnostičkim i drugim pretragama.

Obrazac pasoša, način postupanja sa izdatim pasošima, te sadržaj, oblik i način vođenja registra i ostale dokumentacije o izdatim pasošima, kao i visinu naknada za izdate pasoše propisuje federalni ministar.

###### Član 53.

Za pse i mačke u pratnji držalaca u unutrašnjem ili međunarodnom prometu, ili kod privremene promjene mjesta boravka, držalac životinje mora imati Međunarodnu zdravstvenu knjižicu.

Međunarodnu zdravstvenu knjižicu za pse i mačke izdaju veterinarske organizacije i samostalna veterinarska praksa u skladu s odredbama ovog člana.

Ovjeru i unos podataka za obavezno cijepljenje i registraciju pasa i mačaka, obavljenu na osnovu odredbi člana 12. ovog zakona, te ovjeru tih podataka za pse i mačke u pratnji držalaca

životinja u unutrašnjem i međunarodnom prometu, obavlja veterinarska organizacija na osnovu dokaza o izvršenom obaveznom cijepljenju u propisanom roku.

O izdatim međunarodnim zdravstvenim knjižicama iz stava 2. ovog člana vodi se registar.

Obrazac Međunarodne zdravstvene knjižice za pse i mačke, te oblik i način vođenja registra propisuje federalni ministar.

##### b) Veterinarsko-zdravstveni pregledi i kontrola u unutrašnjem prometu

###### Član 54.

Utovar, istovar i pretovar pošiljki životinja, proizvoda životinjskog porijekla, lešina, proizvoda od životinja namijenjenih utilizaciji ili neškodljivom uklanjanju, otpadnih životinjskih materija, koje se otpremaju prevoznim sredstvom, te kopitari i papkari koji se kreću izvan epizootiološkog područja određenog ovim zakonom, podliježu obaveznom veterinarsko-zdravstvenom pregledu.

Pošiljalac pošiljki iz stava 1. ovog člana obavezan je prijaviti utovar, istovar ili pretovar pošiljki nadležnoj veterinarskoj organizaciji najkasnije 24 sata prije utovara, istovara, odnosno pretovara.

Primalac pošiljki iz stava 1. ovog člana obavezan je prijaviti istovar tih pošiljki nadležnoj veterinarskoj organizaciji neposredno nakon prispjeća pošiljke.

Nakon veterinarsko-zdravstvenog pregleda, pri utovaru, istovaru ili pretovaru pošiljki iz stava 1. ovog člana izdaje se veterinarsko-zdravstvena potvrda o porijeklu i zdravstvenom stanju pošiljke.

Za kopitare, papkare, perad, kuniće, ribe iz odobrenih ribnjaka i uzgajališta, pošiljke žaba i puževa, pčele, te za živu divljač, pse i mačke ne izdaje se veterinarsko-zdravstvena potvrda, već se na pasošu iz člana 51. stav 1. ovog zakona potvrđuje da je izvršen obavezni veterinarsko-zdravstveni pregled pri utovaru.

Oblik i sadržaj prijave iz st. 2. i 3. potvrde i pasoša iz stava 5. ovog člana propisuje Veterinarska komora Federacije (u daljem tekstu: Veterinarska komora).

###### Član 55.

Zabranit će se utovar, istovar ili pretovar pošiljke iz člana 54. stav 1. ovog zakona, ili otprema kopitara i papkara pješice, ako se pri obaveznom veterinarsko-zdravstvenom pregledu i kontroli utvrdi: da je pošiljka zaražena ili se sumnja da je zaražena (nekom zaraznom bolešću) ili da potječe iz ugroženog područja; da se za kopitare, papkare, perad, kuniće, ribe iz odobrenih ribnjaka i uzgajališta, pošiljku puževa, pčela, divljači, te pasa i mačaka u propisanim slučajevima ne posjeduju pasoš ili da prevozno sredstvo, odnosno pošiljka ne udovoljava propisanim higijensko-tehničkim i veterinarsko-zdravstvenim uvjetima.

Zabranit će se promet i utovar, istovar ili pretovar pošiljke iz stava 1. ovog člana ako se pri obaveznom veterinarsko-zdravstvenom pregledu i kontroli utvrdi: da se za pošiljku ne raspolaže sa pasošem ili drugom propisanim ispravom; da pasoš ili druga propisana isprava ima nedostatke, da je nepravilno popunjena i ovjerena, nečitka, da onemogućava identifikaciju životinja ili proizvoda životinjskog porijekla; da je izdata od neovlaštenog lica; da nije izvršena ili nije ispravno izvršena ovjera utovara za životinje, ili da je pošiljka dopremljena iz područja s nepovoljnom epizootiološkom situacijom.

###### Član 56.

Nadležni veterinarski inspektor kada utvrdi da je u promet stavljena pošiljka suprotno odredbama čl. 51., 52., 53. i 54. ovog zakona, a životinje ne pokazuju sumnju, odnosno znakove zarazne bolesti, kao i da životinje i proizvodi životinjskog porijekla ne potiču iz ugroženog područja, naredit će da se na trošak vlasnika pošiljke:

1. izvrši istovar životinja koje ne pokazuju sumnju ili znakove poremećenog zdravlja i njihovo stavljanje u karantin, uz određivanje mjesta i uslova karantina, odnosno mjesta i uvjeta za privremeno uskladištenje, ako

se radi o proizvodima životinjskog porijekla, te vrstu pregleda i dijagnostičkih pretraga;

2. da se životinje, ako se ne raspolaže s prikladnim karantinskim objektom ili je takvo rješenje racionalnije, a ne postoje razlozi za zabranu klanja, upute u najbližu klaonicu na klanje.

Kada nadležni veterinarski inspektor utvrdi da je u promet stavljena pošiljka suprotno odredbama člana 55. ovog zakona, za koju se pri obaveznom veterinarsko-zdravstvenom pregledu i kontroli utvrdi da potječe iz ugroženog područja, da postoji sumnja na zaraznu bolest ili je zaražena zaraznom bolešću kod koje klanje nije dozvoljeno, naredit će eutanaziju životinja, utilizaciju ili neškodljivo uklanjanje lešina, odnosno utilizaciju ili neškodljivo uklanjanje proizvoda životinjskog porijekla, konfiskata ili otpadne životinjske materije na trošak vlasnika pošiljke.

#### Član 57.

Pri prijevozu željeznicom, brodom, avionom ili sredstvima cestovnog prevoza, dopušten je utovar, istovar ili pretovar pošiljke životinja samo na željezničkim stanicama, riječnim i zrakoplovnim lukama, ili drugim mjestima za utovar i istovar životinja u cestovnom prijevozu koji udovoljavaju propisanim uvjetima.

Način utovara, istovara i pretovara, uvjete koje mora udovoljavati prijevozno sredstvo, te higijensko-tehničke uvjete koje mora udovoljavati pošiljka iz stava 1. ovog člana propisuje federalni ministar.

Uvjete kojima moraju udovoljavati željezničke stanice, riječne, pomorske i zrakoplovne luke, te mjesta za utovar, istovar ili pretovar životinja u cestovnom prevozu iz stava 1. ovog člana propisuje federalni ministar, uz prethodno pribavljeno mišljenje federalnog ministra prometa i komunikacija.

#### Član 58.

Fizička, odnosno pravna lica koja obavljaju prijevoz pošiljki iz člana 54. ovog zakona dužna su prijevozna sredstva, kojima se otpremaju te pošiljke, prije utovara, pretovara i nakon istovara očistiti i dezinficirati kod veterinarske organizacije koja je registrovana za obavljanje tih poslova o čemu ta organizacija izdaje potvrdu.

Nadzor nad izvršenom dezinfekcijom prijevoznih sredstava iz stava 1. ovog člana vrši nadležni veterinarski inspektor.

Način dezinfekcije prijevoznih sredstava iz stava 1. ovog člana propisuje federalni ministar.

#### Član 59.

Držaoци životinja i proizvoda životinjskog porijekla, te fizička ili pravna lica koja obavljaju prijevoz moraju imati i na zahtjev nadležnog veterinarskog inspektora predložiti pasoš, potvrdu ili drugu propisanu ispravu.

Fizička, odnosno pravna lica koja obavljaju prijevoz i službena lica nadležne policijske uprave dužna su prijaviti saobraćajnu nezgodu u toku prijevoza životinja i proizvoda životinjskog porijekla kantonalnom ministarstvu, najbližoj veterinarskoj stanici, odnosno samostalnoj veterinarskoj praksi.

Veterinarska stanica i samostalna veterinarska praksa dužne su osigurati veterinarsku pomoć povrijeđenim životinjama, te o postupku i poduzetim mjerama hitno izvjestiti kantonalno ministarstvo koje će narediti mjere za osiguranje proizvoda životinjskog porijekla i organizovati prijevoz povrijeđenih i uginulih životinja.

Troškove pružanja veterinarskih usluga i provođenja mjera iz stava 3. ovog člana snosi držalac životinja ili držalac proizvoda životinjskog porijekla.

#### Član 60.

Veterinarsko-zdravstvene preglede i kontrolu utovara, istovara ili pretovara pošiljaka životinja i proizvoda životinjskog porijekla namijenjenih Vojsci Federacije, obavlja vojni veterinarski inspektor Vojske Federacije (u daljem tekstu: vojni veterinarski inspektor).

Iznimno od odredbe stava 1. ovog člana veterinarsko-zdravstvene preglede može, prema ovlaštenju veterinarske službe Vojske Federacije, obavljati i nadležna veterinarska organizacija.

#### Član 61.

Službena lica policijskih uprava, u granicama svojih nadležnosti, kontrolišu da li držaoци životinja i proizvoda životinjskog porijekla imaju pasoš, potvrdu ili drugu propisanu ispravu za pošiljke koje otpremaju prevoznim sredstvom ili za životinje koje se kreću.

Ako se pri kontroli utvrdi da držaoци životinja i proizvoda životinjskog porijekla iz stava 1. ovog člana nemaju pasoš, odnosno potvrdu ili drugu propisanu ispravu ili da životinje i proizvodi životinjskog porijekla potiču iz ugroženog područja, službena lica policijskih uprava takve će pošiljke zadržati i o tome odmah obavijestiti najbliže kantonalno ministarstvo ili nadležnu veterinarsku organizaciju.

#### c) Veterinarsko-zdravstveni preglede i kontrola u prometu preko teritorije Federacije

#### Član 62.

Uvoz, izvoz i provoz pošiljki životinja, proizvoda životinjskog porijekla i drugih pošiljki (roba) koje sadrže sastojke životinjskog porijekla; sjemena za umjetno osjemenjivanje, oplodjenih jajnih ćelija, jaja za nasad, hrane za životinje, uključujući i poljoprivredno-prehrambene proizvode i prostirku, sirovine i aditive koji služe za proizvodnju hrane za životinje, pošiljki veterinarskih lijekova i veterinarsko-medicinskih sredstava, te drugih predmeta kojima se može prenositi zarazna bolest ili ugroziti zdravlje ljudi i životinja, dopušteni su samo na određenim graničnim prijelazima (u daljem tekstu: granični veterinarski prijelazi).

Veterinarsko-zdravstvene preglede i kontrolu na graničnim veterinarskim prijelazima obavlja federalni granični veterinarski inspektor u za to predviđenoj graničnoj veterinarskoj stanici.

Veterinarsko-zdravstveni pregled i kontrola iz stava 2. ovog člana primjenjuje se na životinje i proizvode životinjskog porijekla radi zaštite zdravlja ljudi i životinja, te kontrola objekata, robe ili prijevoznih sredstava koji mogu biti prenosioci zaraznih bolesti životinja.

U veterinarsko-zdravstvenu kontrolu iz stava 3. ovog člana može se uključiti i kontrola koja se odnosi na kvalitet i kontrolu radi očuvanja ugroženih vrsta životinja.

Uvjete za uvoz sjemena za umjetno osjemenjivanje životinja i oplodjenih jajnih ćelija i njihovom korišćenju u stočarstvu propisuje federalni ministar.

Granične prijelaze iz stava 1. ovog člana, na prijedlog Vlade Federacije, određuje nadležna institucija Bosne i Hercegovine.

#### Član 63.

Kopitari i papkari moraju biti pojedinačno i trajno označeni oznakama propisanim ovim zakonom, a kontejneri, palete, paketi i stokinete sa proizvodima životinjskog porijekla, ili spremnici sa živom ribom i ambalaža sa utovarenim žabama, puževima, rakovima, pijavicama i mekušcima, moraju biti označeni, na osnovu ovog zakona, propisanom etiketom sa otisnutim pečatom nadležne veterinarske inspekcije i veterinarskim kontrolnim brojem odobrenog objekta u kojem su proizvedeni, pakirani ili iz kojeg su otpremljeni.

Pošiljke iz stava 1. ovog člana podliježu obaveznom veterinarsko-zdravstvenom pregledu i kontroli federalnog graničnog veterinarskog inspektora na graničnom prijelazu.

Kada se radi o pojavi opasne zarazne bolesti u nekoj zemlji, veterinarsko-zdravstvenoj kontroli podliježe i prtljaga putnika i prtljaga lica prevoznog sredstva, koja se unosi iz te zemlje.

U slučaju iz stava 3. ovog člana putnici i lica prijevoznog sredstva dužni su svoju robu prijaviti federalnom graničnom veterinarskom inspektoratu da bi se proveo postupak veterinarsko-zdravstvene kontrole.

#### Član 64.

Pravna lica pomorskog i riječnog prometa, plovidbeni agenti, granične željezničke stanice, prijevoznici ili korisnici robe iz



člana 62. stav 1. ovog zakona, moraju federalnom graničnom veterinarskom inspektoratu podnijeti zahtjev na propisanom obrascu za veterinarsko-zdravstvenu kontrolu pošiljke odmah nakon njenog prispjeća na granični prijelaz.

Pri uvozu, izvozu i provožu pošiljki iz člana 62. stav 1. ovog zakona, pošiljku mora pratiti propisana međunarodna svjedodžba o zdravlju, odnosno zdravstvenoj ispravnosti pošiljke (u daljem tekstu: veterinarski certifikat), koja sadrži podatke o porijeklu, identitetu, odredištu, prijevoznom sredstvu i zdravlju životinja, odnosno o zdravstvenoj ispravnosti proizvoda životinjskog porijekla, ako međunarodnim ugovorom nije drugačije određeno.

Veterinarski certifikat iz stava 2. ovog člana mora biti izvoran i sačinjen na dan otpreme pošiljke za jednu vrstu životinja i proizvoda životinjskog porijekla, za jednog primaoca i ovjeren na propisan način, označen serijskim brojem, obavezno napisan na jednom od službenih jezika u Federaciji, i na jeziku zemlje porijekla, odnosno na jeziku zemlje krajnjeg odredišta pošiljke, a za pošiljke u provožu može biti napisan i na engleskom i drugim jezicima službeno prihvaćenim u međunarodnom prometu.

Iznimno od odredbe stava 3. ovog člana može se koristiti ovjerena i označena kopija izvornog veterinarskog certifikata kada se pošiljka, u cijelosti ili u dijelovima, upućuje iz carinskog ili drugog skladišta gdje je bila privremeno uskladištena, pod nadzorom federalnog graničnog veterinarskog inspektora i carinskim nadzorom.

Obrazac zahtjeva iz stava 1. ovog člana propisuje federalni ministar.

#### Član 65.

Uvezene pošiljke životinja, proizvoda životinjskog porijekla i druge pošiljke roba koje sadrže sastojke životinjskog porijekla, pošiljke sjemena za umjetno osjemenjivanje, oplodjenih jajnih ćelija, jaja za nasad, hrane za životinje, uključujući i poljoprivredno-prehrambene proizvode i prostirku, sirovina i aditiva koji služe za proizvodnju hrane za životinje, podliježu pri utovaru, istovaru ili pretovaru obaveznom veterinarsko-zdravstvenom pregledu i kontroli.

Obaveznom veterinarsko-zdravstvenom pregledu i kontroli pri utovaru, istovaru ili pretovaru podliježu i pošiljke iz stava 1. ovog člana koje se izvoze ili provože.

Za utovarenu pošiljku iz stava 2. ovog člana veterinarski certifikat izdaje nadležni veterinarski inspektor koji je obavio pregled.

Odredbe čl. 54. i 55. ovog zakona, primjenjuju se pri izvozu i uvozu pošiljki iz st. 1. i 2. ovog člana.

Način utovara, istovara i pretovara pošiljaka iz st. 1. i 2. ovog člana i obrazac veterinarskog certifikata iz stava 3. ovog člana propisuje federalni ministar.

#### Član 66.

Pošiljke iz člana 62. stav 1. ovog zakona, namijenjene izvozu, uvozu i provožu, na graničnim prijelazima u slučaju potrebe, pretovaraju se i skladište pod veterinarsko-zdravstvenom kontrolom federalnog graničnog veterinarskog inspektora.

Za pošiljke iz stava 1. ovog člana federalni granični veterinarski inspektor ovjerava veterinarski certifikat izdat pri utovaru pošiljke, navodeći razloge pretovara i uskladištenja, vrijeme i uvjete uskladištenja, te oznake prijevoznog sredstva.

Objekti za smještaj životinja i proizvoda životinjskog porijekla na graničnim prijelazima, moraju zadovoljiti uvjete koje propisuje federalni ministar.

#### Član 67.

Pošiljke životinja, životinjskih proizvoda i druge pošiljke roba koje sadrže sastojke životinjskog porijekla, pošiljke sjemena za umjetno osjemenjivanje životinja, oplodjenih jajnih ćelija, jaja za nasad, hranu za životinje, sirovine i aditive koji služe za proizvodnju hrane za životinje, te predmete kojima se može prenositi zarazna bolest ili ugroziti zdravlje, mogu se uvoziti i provoziti na osnovu rješenja Federalnog ministarstva kojim se utvrđuje da ne postoje veterinarsko-zdravstvene smetnje za uvoz i provoz tih pošiljki, u skladu s odredbama ovog zakona.

Neće se dopustiti uvoz i provoz pošiljki iz stava 1. ovog člana ako u zemlji izvoznici ili zemljama kroz koje se pošiljka provodi postoji zarazna bolest, odnosno ako postoji opasnost da se zarazna bolest unese u Federaciju.

Neće se dopustiti uvoz proizvoda životinjskog porijekla namijenjenih ljudskoj ishrani iz stava 1. ovog člana, ukoliko nisu proizvedeni u izvoznim objektima ili objektima koje, uz saglasnost nadležnih organa države porijekla, u posebnom postupku odobrava federalni ministar.

Rješenjem iz stava 1. ovog člana može se obavezati uvoznik da se naknadno podvrgne određenim laboratorijskim i dijagnostičkim ispitivanjima i da drži u karantinu pošiljke životinja, odnosno privremeno uskladišti i podvrgne laboratorijskim ispitivanjima pošiljke proizvoda životinjskog porijekla, druge pošiljke robe sa sastojcima životinjskog porijekla, hranu za životinje, sirovine i aditive koji služe za proizvodnju hrane za životinje i predmete kojima se može prenijeti zarazna bolest ili ugroziti zdravlje, te narediti i druge mjere.

Za uvezene pošiljke i pošiljke u provožu iz stava 1. ovog člana, federalni granični veterinarski inspektor izdaje potvrdu na propisanom obrascu i zahtijeva izvještaj o prispjeću pošiljke na odredište ili na izlazni granični prijelaz.

Mjesto privremenog uskladištenja za provođenje karantinskih mjera, te vrstu i način ispitivanja za proizvode iz stava 3. ovog člana određuje Federalno ministarstvo.

#### Član 68.

Uvezene životinje, osim životinja za klanje, uvoznik mora poslije uvoza držati u karantinu određenom u rješenju iz člana 68. stav 1. ovog zakona zbog obavljanja dijagnostičkih i laboratorijskih ispitivanja i utvrđivanja zdravstvenog stanja.

Mjesto i objekat karantina, na osnovu potvrde kantonalnog veterinarskog inspektora u kantonalnom ministarstvu o ispunjavanju propisanih uvjeta, te vrstu i način dijagnostičkih i laboratorijskih ispitivanja, kao i druge uvjete za držanje u karantinu, određuje Federalno ministarstvo.

Za životinje koje se uvoze radi sudjelovanja na sportskim takmičenjima, vježbama, izložbama i sajmovima, te pse i mačke koji se privremeno uvoze u pratnji držaoca životinje najduže do 30 dana, kao i za kopitare, papkare, perad i kuniće koji se uvoze radi neposrednog privođenja klanju, može se odrediti da ne moraju biti u karantinu, ako je epizootološka situacija u zemlji izvoznici takva da ne prijeti opasnost od unošenja zaraznih bolesti životinja.

Životinje iz stava 3. ovog člana, uvezene radi klanja, moraju se zaklati najkasnije tri dana nakon prijelaza državne granice, a mogu se klati samo u klaonicama koje udovoljavaju posebnim uvjetima iz člana 19. stav 2. ovog zakona.

Uvjete kojima moraju udovoljavati karantinski objekti i vrijeme trajanja karantina propisuje federalni ministar.

#### Član 69.

Carinarnica, odnosno carinska ispostava ne može obaviti carinski postupak, niti carinjenje pošiljke koja podliježe veterinarsko-zdravstvenom pregledu i kontroli, dok federalni granični veterinarski inspektor ne utvrdi zdravstveno stanje, odnosno zdravstvenu ispravnost pošiljke i odobri njen uvoz, izvoz ili provoz.

Prijevoznici koji obavljaju prijevoz željeznicom, brodom, avionom ili sredstvima cestovnog prijevoza i granična carinarnica, dužni su o svakoj prispjeloj pošiljci iz člana 67. stav 1. ovog zakona odmah izvijestiti federalnog graničnog veterinarskog inspektora.

Troškove nastale zbog primjene mjera pri uvozu, izvozu i provožu pošiljki iz člana 67. stav 1. ovog zakona, troškove karantina i produženog karantina, kao i troškove nastale primjenom mjera u karantinu, te troškove nastale zadržavanjem, vraćanjem, prenamjenom i uništavanjem pošiljke plaća uvoznik, izvoznik ili korisnik pošiljke, a iznos troškova utvrđuje se ugovorom između korisnika i davaoca usluga.

#### Član 70.

Za pošiljke proizvoda životinjskog porijekla i drugih roba koje u svom sastavu sadrže životinjske sastojke minimum od 2%

za pošiljke hrane za životinje, sirovine i aditive što služe za proizvodnju hrane za životinje, veterinarske lijekove i predmete kojima se mogu prenositi zarazne bolesti ili ugroziti zdravlje ljudi i životinja, koje se uvoze u slobodne zone ili se privremeno skladište u carinska, konsignacijska i druga skladišta za neocarinjenu robu u Federaciji, primjenjuju se odredbe ovog zakona.

Rođe iz stava 1. ovog člana nalaze se pod nadzorom federalnog graničnog veterinarskog inspektora.

Proizvodi iz stava 1. ovog člana u slobodnim zonama pakuju se, prerađuju i doraduju pod veterinarsko-zdravstvenom kontrolom i nadzorom federalnog graničnog veterinarskog inspektora.

Troškovi izlaska federalnog graničnog veterinarskog inspektora radi pregleda pošiljki kod utovara i istovara u skladištu i drugom mjestu uskladištenja iz stava 1. ovog člana, izvan mjesta u kojem je sjedište granične veterinarske inspekcije, naplaćuju se od podnosioca zahtjeva u iznosu koji određuje federalni ministar.

Objekti u slobodnim zonama i konsignacijska skladišta iz stava 1. ovog člana moraju udovoljavati uvjetima propisanim u čl. 19. i 25. ovog zakona.

#### Član 71.

Službena lica policijskih uprava i carinarnica, u granicama svojih nadležnosti, spriječavati će nedopušteni prijelaz pošiljki iz člana 67. stav 1. ovog zakona izvan određenih graničnih prijelaza.

Pošiljke iz člana 67. stav 1. ovog zakona, te kopitare i papkare koji izvan određenog graničnog prijelaza pređu na teritoriju Federacije, službena lica iz stava 1. ovog člana odmah će predati kantonalnom ministarstvu na čijem su području pošiljke otkrivene ili uhvaćene.

S pošiljkama i životinjama iz st. 1. i 2. ovog člana postupati će se u skladu s odredbama ovog zakona, ako međunarodnim ugovorom nije drugačije određeno.

#### *d) Pregled životinja za klanje i proizvoda životinjskog porijekla namijenjenih ishrani ljudi*

#### Član 72.

Životinje za klanje podliježu obaveznom veterinarsko-zdravstvenom pregledu prije klanja, osim u slučaju klanja iz nužde.

Korisnik klaonice obavezan je prijaviti klanje životinja veterinarskoj organizaciji najkasnije 24 sata prije početka klanja, osim u slučaju klanja iz nužde koje se obavlja izvan klaonice.

Veterinarsko-zdravstvenom pregledu poslije klanja životinja iz člana 2. tačka 2. ovog zakona, a divljači nakon odstrjelja, podliježu njihovi trupovi, meso i organi.

Ovlaštenik prava lova obavezan je odstrjeljenu divljač prijaviti veterinarskoj organizaciji u roku od 12 sati nakon odstrjelja radi obavljanja pregleda i kontrole iz stava 3. ovog člana.

Pregled i kontrola iz stava 3. ovog člana uključuje i proizvode od mesa, mlijeko, jaja, med, ribe, rakove, školjke, puževa i žaba, te proizvode od mlijeka, jaja, meda, riba, rakova, školjki, puževa i žaba u proizvodnji, uskladištenju i prometu.

Veterinarsko-zdravstvenim pregledom iz st. 1., 3. i 5. ovog člana utvrđuje se higijenska i zdravstvena ispravnost proizvoda životinjskog porijekla namijenjenih ishrani ljudi koji se potom obilježavaju na propisani način.

Pregledu iz stava 3. ovog člana podliježu i objekti iz člana 19. stav 1. ovog zakona, te sirovine, aditivi, dodatni sastojci, materijali za pakovanje i ostali pomoćni materijali koji se koriste u proizvodnji ili preradi proizvoda životinjskog porijekla, namijenjenih ishrani ljudi putem javne potrošnje.

Pregled iz st. 1., 3. i 5. ovog člana uključuje i laboratorijske pretrage na reziduu, te ostale zagađivače biološkog, hemijskog i radiološkog porijekla, štetne za ljudsko zdravlje.

Pregled iz st. 1., 3., 5. i 8. ovog člana uključuje i kontrolu koja se odnosi na kvalitet, kao i tehničke normative i druge propise, ukoliko je to posebnim zakonom propisano.

O pregledu iz ovog člana veterinarska organizacija vodi službenu evidenciju.

#### Član 73.

Veterinarsko-zdravstvenom pregledu iz člana 72. ovog zakona ne podliježe klanje ovaca, koza, peradi, kunića i uzgojene divljači kada te životinje ne pokazuju znakove poremećenog zdravlja i kada je meso porijeklom od navedenih vrsta životinja, kao i proizvodi od mesa dobiveni njegovom obradom i preradom, namijenjeno potrošnji u vlastitom domaćinstvu.

Klanje kopitara, goveda, bivola i svinja bez obzira pokazuju li ili ne pokazuju znakove poremećenog zdravlja, kada je meso porijeklom od navedenih vrsta životinja namijenjeno potrošnji u vlastitom domaćinstvu, podliježe veterinarsko-zdravstvenom pregledu iz člana 73. ovog zakona.

Veterinarsko-zdravstvenom pregledu iz člana 72. ovog zakona ne podliježe obrada mlijeka i proizvodnja proizvoda od mlijeka, jaja i meda kada su ti proizvodi namijenjeni ishrani ljudi putem potrošnje u vlastitom domaćinstvu.

Iznimno od odredbe stava 3. ovog člana proizvodi od mlijeka, jaja i meda, namijenjeni javnoj potrošnji i prodaji na tržnicama, podliježu veterinarsko-zdravstvenom pregledu i kontroli iz člana 72. stav 5. ovog zakona.

#### Član 74.

Klanje životinja koje pokazuju ili se sumnja da pokazuju znakove poremećaja zdravstvenog stanja, podliježu veterinarsko-zdravstvenom pregledu iz člana 72. ovog zakona u slučaju kada je njihovo meso namijenjeno potrošnji u vlastitom domaćinstvu.

U slučaju klanja iz stava 1. ovog člana, te u slučaju klanja iz nužde držalac životinje mora imati propisanu veterinarsku uputnicu za njihovu otpremu u klaonicu.

Vlasnik i korisnik klaonice obavezan je primiti na klanje bolesnu životinju ili na obradu iz nužde zaklanu životinju samo uz predočenje uputnice iz stava 2. ovog člana.

Način obavljanja veterinarsko-zdravstvenog pregleda životinja i proizvoda životinjskog porijekla namijenjenih ishrani ljudi iz čl. 72., 73. i 74. ovog zakona, te način vođenja službene evidencije iz člana 72. stav 1. i obrasce uputnica iz stava 2. ovog člana propisuje federalni ministar.

#### Član 75.

Klanje životinja iz člana 2. stav 1. tačka 2. ovog zakona, rasijecanje i obrada mesa, ribe, rakova, školjki, puževa i žaba, prerada mesa, ribe, mlijeka, jaja, meda i ostalih proizvoda životinjskog porijekla namijenjenih ishrani ljudi putem javne potrošnje, hlađenje, zamrzavanje, uskladištenje i promet navedenih proizvoda, dopušteno je samo u objektima iz člana 19. stav 1. ovog zakona.

Iznimno od odredbe stava 1. ovog člana, klanje životinja dopušteno je i izvan klaonice samo u slučaju klanja iz nužde koje nije moguće obaviti u klaonici.

Klanje kopitara i papkara oboljelih od bolesti zbog kojih klanje nije zabranjeno, dopušteno je samo u klaonici, bez obzira da li je njihovo meso namijenjeno javnoj potrošnji ili potrošnji u vlastitom domaćinstvu.

#### Član 76.

Životinje, proizvodi životinjskog porijekla, meso, te druge sirovine, aditivi i dodatni sastojci koji služe u proizvodnji proizvoda životinjskog porijekla namijenjeni ishrani ljudi, koji su nakon propisanog veterinarsko-zdravstvenog pregleda i kontrole, utvrđeni zdravstveno ili higijenski neispravnim, moraju se na propisani način obilježiti, zaplijeniti i neškodljivo ukloniti, odnosno podvrći postupku utilizacije.

#### Član 77.

Držaoци životinja, veterinarski zaposlenici, te proizvođači proizvoda životinjskog porijekla moraju se pridržavati propisanih preventivnih mjera i određenih rokova karence prilikom upotrebe lijekova i drugih materija koje se mogu prenijeti na proizvode životinjskog porijekla kako bi se spriječila pojava nedopuštenih rezidua.

Proizvodi životinjskog porijekla namijenjeni ishrani ljudi, koji sadrže ili sadrže u količinama većim od dopuštenih, rezidue i druge zagađivače škodljive po ljudsko zdravlje, ne smiju se stavljati u promet za javnu potrošnju.

Maksimalno dopuštene količine rezidua i drugih zagađivača u izlučevinama i tjelesnim tekućinama živih životinja, organima i tkivima zaklanih životinja i mesu, te sistem uzimanja uzoraka, laboratorijske metode i ciljna tkiva za njihovo određivanje propisuje federalni ministar.

Radi zaštite javnog zdravlja monitoring program sistematskog praćenja rezidua i drugih po ljudsko zdravlje škodljivih zagađivača, u proizvodima životinjskog porijekla koji su namijenjeni ishrani ljudi, propisuje federalni ministar.

#### IV - VETERINARSKA ZAŠTITA DOBROBITI ŽIVOTINJA

##### Član 78.

Zabranjeno je zlostavljati i mučiti životinje tokom uzgoja, držanja, korištenja, radne upotrebe, ili posebnih oblika školovanja (dresure).

Životinje se tokom prijevoza i prilikom klanja ne smiju izlagati mučenju i patnji.

Svaki držalac životinja mora sa životinjom humano postupati i životinju zaštititi od patnji i bolova, te pravovremeno zatražiti veterinarsku pomoć.

Bolesnoj ili ozlijeđenoj životinji mora se, čim je moguće prije, pružiti odgovarajuća veterinarska pomoć i potrebna njega, osim ako bolest ili ozljeda nije takva da životinju treba odmah usmrtiti.

Nastambe i objekti u kojima su smještene životinje moraju biti primjerene pripadnoj vrsti i kategoriji životinja, te opremljene tako da mogu zadovoljiti biološke potrebe pripadne vrste i kategorije životinja.

Životinjama se mora osigurati potrebna i zdravstveno ispravna hrana i voda.

Naučno-istraživački pokusi na životinjama mogu se obavljati samo u zdravstveno-medicinskim, veterinarskim, farmakološkim i drugim naučnim ustanovama, a životinje se tokom pokusa ne smiju izlagati mučenju i patnji.

Standarde za zaštitu životinja i postupak sa životinjama pri klanju ili ubijanju propisuje federalni ministar.

#### V- ORGANIZACIJA I PROVOĐENJE VETERINARSKE DJELATNOSTI

##### 1. Osnivanje i organizovanje veterinarskih organizacija, veterinarskih ustanova, veterinarske službe i samostalne veterinarske prakse

##### Član 79.

Veterinarsku djelatnost obavljaju veterinarske stanice, veterinarske klinike i veterinarske apoteke (u daljem tekstu: veterinarske organizacije), pod uvjetima i na način utvrđen ovim zakonom.

Osnivanje, organizacija, način rada i upravljanje veterinarskim organizacijama iz stava 1. ovog člana vrši se u skladu sa Zakonom o privrednim društvima ("Službene novine Federacije BiH", broj 23/99) ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Pojedine poslove veterinarske djelatnosti obavljaju i Veterinarski institut Federacije (u daljem tekstu: Veterinarski institut Federacije) i Centar za reprodukciju u stočarstvu Federacije, veterinarski zavodi kantona i centri za reprodukciju i vještačko osjemenjivanje kantona (u daljem tekstu: veterinarske ustanove), kao i Veterinarski fakultet.

Određene poslove veterinarske djelatnosti može obavljati i veterinarska služba organizovana kod pravnog lica koje obavlja djelatnost uzgoja i proizvodnje životinja (u daljem tekstu: veterinarska služba), kao i doktori veterinarske medicine u vidu samostalne veterinarske prakse, pod uvjetima i na način propisan ovim zakonom.

Na svakom epizootičkom području mora se osigurati zaštita zdravlja životinja, te provođenje mjera veterinarskog javnog zdravlja.

Ako na epizootičkom području ili dijelu epizootičkog područja nije osigurana zaštita zdravlja životinja ili provođenje mjera veterinarskog javnog zdravlja, pravno lice za obavljanje veterinarske djelatnosti dužan je osnovati kanton, odnosno, prema njegovom ovlaštenju, općina.

##### Član 80.

Veterinarske organizacije može osnovati kanton, općina, te domaća i strana fizička i pravna lica.

Federacija je osnivač Veterinarskog instituta Federacije i Centra za reprodukciju u stočarstvu Federacije

Kanton može osnovati: veterinarski zavod i centar za reprodukciju i vještačko osjemenjivanje.

Dva ili više kantona mogu osnovati zajednički veterinarski zavod, odnosno centar za reprodukciju i vještačko osjemenjivanje.

Veterinarsku službu, kao unutrašnju organizacionu jedinicu, u skladu sa odredbama ovog zakona, može osnovati pravno lice koje obavlja djelatnost uzgoja i proizvodnje životinja.

##### Član 81.

Osnivač veterinarskih ustanova u vlasništvu Federacije je Parlament Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Parlament Federacije).

Osnivač veterinarskih ustanova i veterinarskih organizacija u vlasništvu kantona je zakonodavno tijelo kantona.

Osnivač veterinarskih organizacija u vlasništvu općine je općinsko vijeće.

##### Član 82.

Veterinarska organizacija, samostalna veterinarska praksa i veterinarska služba osniva se uz prethodno mišljenje Veterinarske komore Federacije Bosne i Hercegovine.

Veterinarska ustanova, odnosno veterinarska organizacija ne može početi sa radom dok organ nadležan za poslove veterinarstva, utvrđen ovim zakonom, ne donese rješenje o ispunjavanju propisanih uvjeta u pogledu prostora, kadra i veterinarsko-tehničke opreme.

Rješenje iz stava 2. ovog člana za veterinarske ustanove u smislu člana 80. st. 2. i 4. ovog zakona donosi federalni ministar, a za veterinarske ustanove i veterinarske organizacije iz st. 3., 5., 6. i 7. istog člana kantonalni ministar.

Uvjete u pogledu prostora, kadra i veterinarsko-tehničke opreme za osnivanje veterinarskih organizacija i veterinarskih ustanova propisuje federalni ministar.

##### 2. Upravljanje veterinarskim ustanovama

##### Član 83.

Veterinarskom ustanovom upravlja upravni odbor. Upravni odbor veterinarskih ustanova u vlasništvu Federacije ima pet članova i čine ga predstavnici:

1. osnivača - dva člana;
2. veterinarske ustanove - jedan član;
3. veterinarske organizacije - jedan član;
4. Federalnog ministarstva - jedan član.

Upravni odbor veterinarske ustanove u vlasništvu kantona ima tri člana i čine ga predstavnici:

1. osnivača - jedan član;
2. veterinarskih zaposlenika iz veterinarske organizacije - jedan član;
3. veterinarskih zaposlenika iz veterinarske ustanove - jedan član.

Članove upravnog odbora veterinarske ustanove iz stava 2. ovog člana imenuje i razrješava Vlada Federacije na prijedlog federalnog ministra.

Članove upravnog odbora veterinarske ustanove iz stava 3. ovog člana imenuje i razrješava vlada nadležnog kantona na prijedlog kantonalnog ministra.

Način izbora, opoziva i mandata članova upravnog odbora veterinarske ustanove uređuje se pravilima veterinarskih ustanova.



## Član 84.

Direktora veterinarske ustanove, čiji je osnivač Federacija, imenuje i razrješava upravni odbor uz saglasnost Vlade Federacije.

Direktora veterinarske ustanove, čiji je osnivač kanton, imenuje i razrješava upravni odbor uz saglasnost vlade kantona.

Za direktora veterinarske ustanove iz st. 1. i 2. ovog člana može se postaviti doktor veterinarske medicine koji ima položen stručni ispit i najmanje pet godina radnog staža u struci.

## Član 85.

Ako direktor veterinarske ustanove nije imenovan u skladu sa zakonom u roku od 60 dana od dana isteka konkursa, odluku o postavljenju vršioca dužnosti direktora donosi upravni odbor.

Vršilac dužnosti direktora postavlja se najduže na period od šest mjeseci.

Vršilac dužnosti direktora ima sva prava i obaveze direktora.

## Član 86.

Upravni odbor može razriješiti direktora i prije isteka mandata za koji je imenovan ako:

1. direktor to lično zahtijeva;
2. nastane neki od razloga koji prema posebnim propisima ili propisima kojima se uređuje radni odnos dovede do prestanka radnog odnosa;
3. u svom radu krši propise i opće akte veterinarske ustanove, ili ne izvršava odluke upravnog odbora, ili postupava suprotno njima;
4. u drugim slučajevima propisanim zakonom i statutom veterinarske ustanove.

Isto lice može biti ponovo imenovano za direktora veterinarske ustanove.

## Član 87.

Veterinarskoj organizaciji privremeno se zabranjuje rad ako nadležni veterinarski inspektor utvrdi:

1. povrede zakonitosti u radu koje utiču da uvjeti pružanja veterinarske zaštite nisu u skladu sa odredbama ovog zakona i aktima donesenim na osnovu zakona;
2. bitne povrede pravila kodeksa veterinarske etike;
3. bitne propuste u liječenju i drugim mjerama veterinarske zaštite.

Ukoliko veterinarska organizacija u propisanom roku ne otkloni utvrđene nedostatke izriče joj se mjera zabrane rada.

Veterinarskoj organizaciji zabranjuje se rad i kada su povrede iz stava 1. ovog člana dovele do ozbiljnijih posljedica po zdravlje i život građana, odnosno životinja u kom slučaju se ne može veterinarskoj organizaciji ostaviti rok za otklanjanje tih nedostataka.

## Član 88.

Veterinarska organizacija prestaje sa radom:

1. odlukom osnivača;
2. ako ne ispunjava zakonom propisane uvjete za obavljanje djelatnosti;
3. odlukom nadležnog organa;
4. u drugim slučajevima predviđenim zakonom.

## 3. Akti veterinarskih ustanova

## Član 89.

Akti veterinarskih ustanova su pravila i drugi opći akti.

Pravila su osnovni opći akti veterinarske ustanove kojim se uređuje:

1. organizacija i djelatnost veterinarske ustanove;
2. način na koji direktor donosi odluke u vezi sa poslovanjem u veterinarskoj ustanovi;
3. druga pitanja vezana za organizaciju i način funkcionisanja veterinarske ustanove.

Pravila veterinarske ustanove podliježu obaveznoj saglasnosti osnivača.

## Član 90.

Na ostala pitanja u vezi sa organizacijom, načinom rada i funkcionisanjem veterinarskih ustanova primjenjuju se propisi koji se odnose na javne ustanove.

## 4. Djelatnost veterinarskih ustanova i veterinarskih organizacija

## a) Veterinarska stanica

## Član 91.

Veterinarske stanice obavljaju, u okviru svoje djelatnosti ambulantno, u kućnim posjetama i u privrednim objektima, ove poslove:

1. utvrđuju da li postoji sumnja u zaraznu bolest;
2. provode odgovarajuće veterinarsko-zdravstvene mjere radi sprječavanja širenja zarazne bolesti koje je držalac životinje dužan odmah izvršiti;
3. u slučaju sumnje u zaraznu bolest uzimaju se odgovarajući dijagnostički materijali i dostavljaju se na pretragu u Veterinarski institut Federacije ili u veterinarski zavod kantona ili u druge laboratorije iz člana 39. ovog zakona;
4. provode propisana preventivna cijepljenja, propisane dijagnostičke i druge pretrage radi zaštite zdravlja životinja i ljudi, te mjere za otkrivanje, sprječavanje, suzbijanje i iskorjenjivanje zaraznih bolesti i zoonoza;
5. provode preventivna cijepljenja, dijagnostička ispitivanja i laboratorijske pretrage radi zaštite zdravlja životinja;
6. obavljaju preglede oboljelih životinja i sekciju lešina, ispitivanja uzroka oboljenja ili uginuća životinja, osnovna laboratorijska ispitivanja, te promatranje životinja;
7. otkrivaju i prijavljuju pojavu zarazne bolesti ili sumnju u pojavu zarazne bolesti;
8. liječe oboljele životinje, obavljaju hirurške, porodiljske i druge veterinarske zahvate na životinjama;
9. liječe neplodnost i provode umjetno osjemenjivanje životinja i prenos oplodnih jajnih stanica (embriotransfer);
10. provode mjere veterinarske zaštite okoline radi sprječavanja širenja i suzbijanja zaraznih bolesti životinja (dezinfekcija, dezinfekcija i deratizacija i radiološka dekontaminacija) i zoonoza;
11. vode propisanu evidenciju i dokumentaciju;
12. izdaju pasoše za životinje i druge potvrde kada je to ovim zakonom određeno;
13. provode veterinarsko-stočarsko podučavanje u pogledu očuvanja i unapređenja zdravlja i reprodukcije životinja;
14. organizuju i provode označavanje životinja u skladu sa ovim zakonom i vode propisanu evidenciju i registar označenih životinja;
15. vrše uvoz i izvoz, promet na veliko i malo veterinarskih lijekova, vakcina, seruma i dijagnostičkog materijala, veterinarske, medicinske opreme i instrumenata u skladu sa Zakonom o lijekovima koji se upotrebljavaju u veterinarstvu ("Službene novine Federacije BiH", broj 15/98) (u daljem tekstu: Zakon o lijekovima), sredstava za dezinfekciju, dezinfekciju i deratizaciju i radiološku dekontaminaciju opreme i sredstava za unapređenje stočarstva, stočne hrane i dodataka stočnoj hrani, aditiva, živih životinja i jajnih ćelija, sredstava i opreme za kućne ljubimce, egzotiku i akvaristiku;
16. organizuju uzgoj i proizvodnju životinja, mesa, mlijeka, jaja i drugih proizvoda životinjskog porijekla;
17. obavljaju propisane veterinarsko-zdravstvene preglede živih životinja, životinja namijenjenih za klanje, pregled mesa i organa zaklanih životinja, namirnica životinjskog porijekla u unutrašnjem prometu, proizvodnji i skladištenju;
18. obavljaju i sve druge poslove iz veterinarske djelatnosti određene statutom u skladu s ovim zakonom.

U samostalnoj veterinarskoj praksi mogu se obavljati poslovi iz stava 1. ovog člana, osim poslova utvrđenih u stavu 1. tač. 4, 10., 12., 14., 15., 16. i 17. ovog člana.

Veterinarska stanica iz stava 2. ovog člana mora osigurati obavljanje poslova iz svoje djelatnosti tokom cijelog dana i noći i ispuniti posebne uvjete za rad koje propisuje federalni ministar.

## Član 92.

Uvjete obavljanja poslova iz člana 91. ovog zakona propisuje federalni ministar, uz prethodno pribavljeno mišljenje Veterinarske komore.

Osnivač veterinarske organizacije dužan je prije registracije kod nadležnog suda pribaviti rješenje kantonalnog ministarstva o ispunjavanju uvjeta iz stava 1. ovog člana.

Na rješenje iz stava 2. ovog člana može se uputiti žalba Federalnom ministarstvu u roku od 15 dana od dana prijema rješenja.

U rješenju iz stava 2. ovog člana navode se poslovi iz člana 91. stav 1. ovog zakona za koje osnivač ispunjava uvjete.

b) Veterinarska klinika

## Član 93.

Veterinarska klinika, u okviru svoje djelatnosti, obavlja stacionarno liječenje i njegu bolesnih i ozlijeđenih životinja.

Veterinarska klinika pored poslova iz člana 91. ovog zakona obavlja sljedeće poslove:

1. pregled oboljelih životinja i ispituje uzrok oboljenja;
2. liječenje oboljelih životinja, te hirurške, porodijske i druge veterinarske zahvate;
3. liječenje neplodnosti;
4. umjetno osjemenjivanje životinja i embriotransfer;
5. savjetovanje držalaca životinja zbog očuvanja zdravlja životinja;
6. vođenje propisanih evidencija i dokumentacija;
7. iz djelokruga svoga rada izdaje pasoše za životinje;
8. druge poslove određene statutom u skladu sa odredbama ovog zakona.

c) Veterinarska apoteka

## Član 94.

Veterinarska apoteka vrši snabdijevanje veterinarskih organizacija i držalaca životinja veterinarskim lijekovima, veterinarsko-medicinskim sredstvima, sredstvima za njegu i zaštitu životinja, veterinarskim i medicinskim instrumentima, opremom, hranom za životinje i sredstvima za dezinfekciju, dezinfekciju i deratizaciju.

Veterinarska apoteka osniva se u skladu sa Zakonom o lijekovima.

**5. Veterinarske ustanove**a) Veterinarski institut Federacije

## Član 95.

Veterinarski institut Federacije obavlja sljedeće poslove:

1. superanalize i vrši poslove referens laboratorije;
2. obavlja terensku i laboratorijsku dijagnostiku zaraznih, parazitskih i drugih bolesti životinja;
3. prati, analizira i proučava stanje u pogledu pojava, kretanja, suzbijanja i iskorjenjivanja zaraznih, parazitskih i drugih bolesti životinja;
4. planira i predlaže preventivna cijepljenja, te dijagnostičke pretrage životinja;
5. planira i predlaže mjere dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije radi sprječavanja širenja i suzbijanja zaraznih bolesti životinja;
6. istražuje načine zaštite od zoonoza;
7. istražuje, unapređuje i primjenjuje metode otkrivanja, suzbijanja i preveniranja zaraznih, parazitskih i drugih bolesti kod životinja;
8. istražuje, unapređuje, priprema i primjenjuje biološka i farmaceutska sredstva za dijagnostiku, profilaksu i terapiju;
9. obavlja laboratorijske pretrage proizvoda životinjskog porijekla radi utvrđivanja njihove zdravstvene ili higijenske ispravnosti;
10. istražuje, unapređuje i primjenjuje metode otkrivanja, suzbijanja i prevencije zaraznih, parazitskih i drugih bolesti životinja;

11. istražuje, unapređuje, priprema i primjenjuje nova imunobiološka sredstva za zaštitu zdravlja životinja;
12. prati, analizira i ocjenjuje uticaj okoline na zdravstveno stanje životinja;
13. istražuje zoohigijenske uslove u objektima za uzgoj i stočarsku proizvodnju;
14. obavlja laboratorijske pretrage proizvoda životinjskog porijekla i vode;
15. obavlja laboratorijske pretrage na rezidue i druge biološki aktivne materije u životinjama, mesu i ostalim namirnicama životinjskog porijekla;
16. obavlja kontrolu radioaktivnih materija na i u životinjama, mesu i proizvodima životinjskog porijekla, hrani i vodi za životinje;
17. obavlja toksikološke pretrage životinja, proizvoda životinjskog porijekla, hrane i vode za životinje;
18. obavlja ispitivanja i kontrolu kvaliteta lijekova za upotrebu u veterinarstvu, u proizvodnji i prometu;
19. istražuje, unapređuje i primjenjuje razvojne metode tehnologije i kontrole u vezi sa pregledom životinja i proizvoda životinjskog porijekla, hrane za životinje i lijekova za upotrebu u veterinarstvu;
20. istražuje, unapređuje i pruža stručnu pomoć u vezi sa inspekcijom životinja, inspekcijom proizvoda životinjskog porijekla i hrane za životinje; 21. pruža stručnu pomoć veterinarskim organizacijama i držaocima životinja, te proizvođačima namirnica životinjskog porijekla, hrane za životinje i lijekova za upotrebu u veterinarstvu;
22. obavlja i druge poslove u skladu s ovim zakonom.

b) Centar za reprodukciju u stočarstvu Federacije

## Član 96.

Centar za reprodukciju Federacije vrši sljedeće poslove:

1. proizvodi uzgojno valjane životinje;
  2. proizvodi, priprema, skladišti i stavlja u promet sjeme za umjetno osjemenjivanje životinja i oplodene jajne ćelije;
  3. obavlja prijenos oplodjenih jajnih ćelija (embriotransfer);
  4. obavlja poslove uvoza i izvoza sjemena za umjetno osjemenjivanje životinja i oplodjenih jajnih ćelija;
  5. obavlja reprodukcijско testiranje rasplodnjaka;
  6. obavlja umjetno osjemenjivanje životinja;
  7. organizuje provođenje umjetnog osjemenjivanja životinja na određenom području ili provodi umjetno osjemenjivanje životinja prema nalogu i posebnom ovlaštenju Federalnog ministarstva;
  8. provodi umjetno osjemenjivanje životinja na određenom području putem posebno organizovane službe za reprodukciju;
  9. pruža stručnu pomoć u provođenju umjetnog osjemenjivanja i suzbijanja neplodnosti životinja;
  10. obavlja poslove kontrole i zaštite zdravlja vlastitih životinja i njihove reprodukcijске sposobnosti;
  11. obavlja poslove kontrole, laboratorijske dijagnostike i analize sjemena za umjetno osjemenjivanje i oplodjenih jajnih ćelija;
  12. provodi stručno obrazovanje doktora veterinarske medicine i veterinarskih zaposlenika, te uzgajivača životinja za umjetno osjemenjivanje i reprodukciju životinja;
  13. provodi informatičku obradu i analizu podataka iz područja reprodukcije životinja;
  14. prati, proučava i naučno istražuje pitanja u vezi sa razmnožavanjem i genetikom kod životinja;
  15. obavlja i druge poslove utvrđene statutom u vezi sa unapređenjem veterinarstva i stočarstva.
- Uvjete i način vršenja poslova iz stava 1. ovog člana propisuje federalni ministar.

c) Veterinarski zavodi kantona

## Član 97.

Veterinarski zavodi kantona obavljaju sljedeće poslove:

1. prate, analiziraju i proučavaju stanje u pogledu pojave, kretanja, suzbijanja i iskorjenjivanja zaraznih, parazitskih i drugih bolesti kod životinja i zoonoza;

2. obavljaju terensku i laboratorijsku dijagnostiku zaraznih, parazitskih i drugih bolesti kod životinja i zoonoza;
3. prate i analiziraju preventivna i zaštitna cijepljenja i dijagnostička ispitivanja životinja;
4. planiraju i organizuju mjere dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije radi sprječavanja širenja, suzbijanja i iskorjenjivanja zaraznih bolesti kod životinja;
5. obavljaju laboratorijske pretrage proizvoda životinjskog porijekla i vode radi utvrđivanja zdravstvene ili higijenske ispravnosti i kvaliteta;
6. prate, analiziraju i ocjenjuju uticaj okoline na zdravstveno stanje životinja;
7. obavljaju laboratorijske pretrage rezidua i drugih biološki aktivnih materija u životinjama, proizvodima životinjskog porijekla, hrani za životinje i vodi;
8. obavljaju ispitivanja radioaktivnih materija na i u životinjama, u proizvodima životinjskog porijekla i u hrani za životinje i vodi;
9. obavljaju toksikološka ispitivanja životinja, proizvoda životinjskog porijekla i hrane za životinje;
10. pružaju stručnu pomoć veterinarskim organizacijama i proizvođačima proizvoda životinjskog porijekla i hrane za životinje;
11. obavljaju i druge poslove u skladu sa ovim zakonom.

*d) Centri za reprodukciju i umjetno osjemenjavanje kantona*

Član 98.

Centri za reprodukciju i umjetno osjemenjavanje kantona obavljaju sljedeće poslove:

1. proizvode uzgojno valjane životinje;
2. proizvode, pripremaju, uskladištavaju i stavljaju u promet sjeme za umjetno osjemenjivanje životinja i oplodene jajne ćelije;
3. obavljaju prenos oplodjenih jajnih ćelija (embriotransfer);
4. obavljaju poslove uvoza i izvoza sjemena za umjetno osjemenjivanje životinja i oplodjenih jajnih ćelija;
5. obavljaju reproduksijsko testiranje rasplodnjaka;
6. obavljaju umjetno osjemenjivanje životinja;
7. organizuju provođenje umjetnog osjemenjivanja životinja na određenom području ili provode umjetno osjemenjivanje životinja prema nalogu i posebnom ovlaštenju Federalnog ministarstva;
8. provode umjetno osjemenjivanje životinja na određenom području putem posebno organizovane službe za reprodukciju;
9. pružaju stručnu pomoć u provođenju umjetnog osjemenjivanja i suzbijanja neplodnosti životinja;
10. obavljaju poslove kontrole i zaštite zdravlja vlastitih životinja i njihove reproduksijske sposobnosti;
11. obavljaju poslove kontrole, laboratorijske dijagnostike i analize sjemena za umjetno osjemenjivanje i oplodjenih jajnih ćelija;
12. provode stručno obrazovanje doktora veterinarske medicine i veterinarskih zaposlenika, te uzgajivača životinja za umjetno osjemenjivanje i reprodukciju životinja;
13. provode informatičku obradu i analizu podataka iz područja reprodukcije životinja;
14. prate, proučavaju i naučno istražuje pitanja u vezi sa razmnožavanjem i genetikom kod životinja;
15. obavljaju i druge poslove utvrđene statutom u vezi sa unapređenjem veterinarstva i stočarstva.

Uslove i način vršenja poslova iz stava 1. ovog člana propisuje federalni ministar.

*e) Veterinarski fakultet*

Član 99.

Veterinarski fakultet u skladu sa pravilima fakulteta, a u cilju naučno-obrazovnog rada, obavlja sljedeće poslove :

1. kliničku i laboratorijsku dijagnostiku bolesti kod životinja;
2. kliničko liječenje životinja;
3. patoanatomske i patohistološke sekcije i pretrage lešina i životinjskih organa;

4. hemijske, histološke, biološke, histochemijske, citološke, mikrobiološke, neurološke, parazitološke, radijacijske, radio-hemijske i druge analize organa životinja, krvi, krvnog seruma, izlučevina životinja, hrane za životinje, proizvoda životinjskog porijekla, drugih bioloških supstrata, tla, vode i zraka, te daje o tome stručna mišljenja;
5. istraživanja i proizvodnju farmaceutskih i bioloških sredstava za liječenje životinja i suzbijanje bolesti kod životinja;
6. ocjenjivanje zdravstvene ispravnosti i kvaliteta proizvoda životinjskog porijekla i o tome daje stručne ocjene i mišljenja;
7. vještačenja i izradu ekspertiza iz područja veterinarstva i stočarske proizvodnje za potrebe zainteresiranih pravnih i fizičkih lica;
8. poslove iz člana 95. stav 1. tač. 1., 8., 11., 18., 19. i 21. ovog zakona.

**6. Samostalna veterinarska praksa**

Član 100.

Samostalnu veterinarsku praksu mogu obavljati fizička lica, pod uvjetima i na način propisan ovim zakonom.

Podaci o samostalnoj veterinarskoj praksi upisuju se u registar koji vodi kantonalno ministarstvo.

Obrazac i način vođenja registra iz stava 2. ovog člana propisuje federalni ministar.

Član 101.

Samostalnu veterinarsku praksu može samostalno obavljati doktor veterinarske medicine pod sljedećim uslovima:

1. da je državljanin Bosne i Hercegovine;
2. da ima najmanje tri godine radnog iskustva u struci;
3. da ima položen stručni ispit za doktora veterinarske medicine u skladu sa odredbama ovog zakona;
4. da ima potpunu poslovnu sposobnost;
5. da mu pravosnažnom sudskom presudom ili odlukom drugog nadležnog organa nije izrečena mjera sigurnosti ili zaštitna mjera zabrane obavljanja poslova veterinarske djelatnosti dok ta mjera traje ;
6. da nije u radnom odnosu, odnosno da ne obavlja drugu samostalnu djelatnost ;
7. da ima odobrenje za samostalan rad (licencu) Veterinarske komore;
8. da raspolaže odgovarajućim prostorom i veterinarsko-tehničkom opremom.

Doktor veterinarske medicine može imati samo jednu samostalnu veterinarsku praksu.

Član 102.

Zahtjev za obavljanje samostalne veterinarske prakse podnosi se kantonalnom ministarstvu, koje donosi rješenje za rad, nakon što utvrdi da su ispunjeni uvjeti za rad propisani ovim zakonom i Pravilima Veterinarske komore.

Doktori veterinarske medicine koji vrše samostalnu veterinarsku praksu, u njenom nazivu ističu ime i prezime, adresu, oznake djelatnosti i radno vrijeme.

U rješenju iz stava 1. ovog člana upisuju se poslovi iz člana 91. stav 2. ovog zakona koje može obavljati podnosilac zahtjeva.

Član 103.

Doktori veterinarske medicine poslove samostalne veterinarske prakse obavljaju lično.

Doktori veterinarske medicine samostalnu veterinarsku praksu mogu obavljati u timu, sa jednim ili više veterinarskih zaposlenika srednje stručne spreme.

Uslove za obavljanje samostalne veterinarske prakse u pogledu prostora, kadra i veterinarsko-tehničke opreme propisuje federalni ministar.

Član 104.

Doktor veterinarske medicine u obavljanju samostalne veterinarske prakse dužan je:

1. na zahtjev držaoca životinje pružiti zdravstvenu pomoć ili drugu veterinarsku uslugu u okviru registrovane djelatnosti;



2. sudjelovati, na poziv nadležnog organa uprave, u radu na sprječavanju, suzbijanju i iskorjenjivanju zaraznih bolesti;
3. voditi propisanu dokumentaciju i evidenciju;
4. davati podatke o svom radu na zahtjev nadležnog organa uprave.

#### Član 105.

Doktori veterinarske medicine koji obavljaju samostalnu veterinarsku praksu mogu privremeno obustaviti rad zbog bolesti, vojne obaveze ili drugog opravdanog razloga. O toj činjenici dužni su obavijestiti nadležno kantonalno ministarstvo, ako su odsutni više od sedam radnih dana.

Kantonalno ministarstvo utvrdit će postoje li razlozi za privremenu obustavu rada i o tome donijeti rješenje.

#### Član 106.

Obavljanje samostalne veterinarske prakse prestaje:

1. odjavom;
2. po sili zakona;
3. rješenjem kantonalnog ministarstva.

Rješenje o prestanku obavljanja samostalne veterinarske prakse donosi kantonalno ministarstvo u skladu sa zakonom.

Protiv rješenja iz stava 2. ovog člana može se uložiti žalba Federalnom ministarstvu u roku od 15 dana od dana prijema rješenja.

#### Član 107.

Obavljanje samostalne veterinarske prakse po sili zakona prestaje ako lice koje ima odobrenje za rad:

1. umre;
2. ako nadležni organ utvrdi gubitak radne sposobnosti nastale usljed invalidnosti;
3. izgubi poslovnu sposobnost potpuno ili djelimično;
4. izgubi državljanstvo Bosne i Hercegovine;
5. zasnjuje radni odnos, odnosno počne obavljati drugu samostalnu djelatnost;
6. bude pravosnažnom sudskom presudom osuđen na kaznu zatvora duže od tri mjeseca ili mu je izrečena zaštitna mjera zabrane obavljanja samostalne veterinarske prakse.

Rješenje o prestanku obavljanja samostalne veterinarske prakse po sili zakona donosi kantonalno ministarstvo.

Protiv rješenja iz stava 2. ovog zakona može se uložiti žalba Federalnom ministarstvu u roku od 15 dana od dana prijema rješenja.

#### Član 108.

Kantonalno ministarstvo donosi rješenje o prestanku odobrenja za obavljanje samostalne veterinarske prakse, ako se utvrđeni nedostaci u obavljanju poslova, ne otklone u roku utvrđenom rješenjem kantonalnog veterinarskog inspektora..

Kantonalno ministarstvo može donijeti rješenje o prestanku odobrenja za obavljanje samostalne veterinarske prakse ako:

1. ne ispunjava uvjete u smislu člana 101. stav 1. tačka 7. ovog zakona;
2. ne postupi u skladu sa čl. 104. i 105. ovog zakona;
3. ima više od jedne samostalne veterinarske prakse;
4. reklamira svoj rad protivno pravilima ponašanja koje propiše Veterinarska komora;
5. po prijedlogu Veterinarske komore.

### 7. Veterinarska služba

#### Član 109.

Veterinarska služba obavlja veterinarsku djelatnost u objektima i na životinjama kod pravnog lica koje obavlja djelatnost uzgoja životinja i stočarske proizvodnje.

Veterinarska služba obavlja poslove iz člana 12. i člana 91. stav 1. tač. 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8. i 11. ovog zakona samo u vlastitoj proizvodnji.

Rješenje o ispunjavanju uslova za obavljanje poslova iz stava 2. ovog člana donosi kantonalno ministarstvo.

### 8. Izvještavanje o obavljanju poslova veterinarske djelatnosti

#### Član 110.

Veterinarske organizacije, samostalna veterinarska praksa i veterinarska služba dužne su nadležnom kantonalnom ministarstvu podnositi izvještaje o obavljanju veterinarske djelatnosti.

Veterinarski fakultet, Veterinarski institut Federacije, Centar za reprodukciju u stočarstvu Federacije i kantonalna ministarstva dužni su Federalnom ministarstvu podnositi izvještaje o obavljanju poslova za potrebe veterinarstva utvrđenih ovim zakonom.

Sadržaj, oblik i način podnošenja izvještaja iz st. 1. i 2. ovog člana, te rokove njihovog dostavljanja propisuje federalni ministar.

### 9. Veterinarski zaposlenici

#### Član 111.

Neposredne poslove veterinarstva iz člana 3. stav 1. ovog zakona obavljaju veterinarski zaposlenici: doktori veterinarske medicine, veterinarski tehničari i veterinarski bolničari, a određene specijalizovane poslove u veterinarskoj dijagnostici i analitici i stručnjaci iz ostalih struka.

Postavljanje dijagnoze, propisivanje lijeka, liječenje, hirurške, porodiljske i druge zahvate na životinjama, veterinarsko-zdravstveni pregled i kontrolu, te druge poslove veterinarskog javnog zdravstva mogu obavljati samo doktori veterinarske medicine.

Poslove tehničke prirode, umjetno osjemenjivanje, dezinfekciju, dezinfekciju i deratizaciju, te higijeničarske i druge poslove veterinarstva koji nisu sadržani u odredbi stava 2. ovog člana, obavljaju veterinarski tehničari, prema nalogu doktora veterinarske medicine i prema pravilima struke.

Veterinarski bolničari obavljaju pomoćne poslove u veterinarstvu, prema uputstvima i pod nadzorom doktora veterinarske medicine.

#### Član 112.

Doktori veterinarske medicine i veterinarski tehničari obavezni su nakon završenog školovanja obaviti pripravnički staž.

Pripravnički staž je organizovani oblik stručnog osposobljavanja veterinarskih zaposlenika za samostalan rad koji se obavlja pod nadzorom.

Pripravnički staž za doktora veterinarske medicine traje jednu godinu, a za veterinarske zaposlenike srednje stručne spreme šest mjeseci.

Pripravnički staž obavlja se u veterinarskim organizacijama i veterinarskim ustanovama.

#### Član 113.

Nakon obavljenog pripravničkog staža doktori veterinarske medicine i veterinarski tehničari polažu stručni ispit pred ispitnom komisijom Federalnog ministarstva.

Stručni ispit se polaže prema programu koji se sastoji od općeg i posebnog dijela ispita.

Veterinarski zaposlenici, nakon položenog stručnog ispita, stiču odobrenje za samostalan rad i obavezno se upisuju kod Veterinarske komore u registar veterinarskih zaposlenika.

Sastav ispitne komisije, program i način polaganja stručnog ispita, te visinu troškova, kao i obrazac uvjerenja o položenom stručnom ispitu propisuje federalni ministar.

### 10. Veterinarska komora

#### Član 114.

Radi očuvanja i zaštite interesa svoje profesije, zadovoljavanja svojih stručnih i ličnih potreba, osiguravanja uvjeta za organizovan nastup veterinarskih zaposlenika prema organima vlasti, udruženjima, veterinarskim ustanovama, proizvođačima i dobavljačima veterinarske opreme, kao i zaštite zdravlja životinja i ljudi, veterinarski zaposlenici obavezno su udružuju u Veterinarsku komoru kao strukovno udruženje.

Veterinarska komora ima status pravnog lica i upisuje se u registar nadležnog suda.

Veterinarska komora ima statut kojim se uređuje organizacija, djelokrug rada, upravljanje i finansiranje Veterinarske komore, članstvo u Veterinarskoj komori, prava, obaveze i odgovornosti članova Veterinarske komore i uređuju druga pitanja bitna za rad Veterinarske komore.

Na statut Veterinarske komore saglasnost daje federalni ministar.

#### Član 115.

Veterinarska komora obavlja sljedeće poslove:

1. utvrđuje kodeks veterinarske etike i poduzima odgovarajuće mjere u slučaju njihovog kršenja;
2. vodi registar svojih članova;
3. daje mišljenje kantonalnom ministarstvu o opravdanosti izdavanja; produženja ili oduzimanja odobrenja za obavljanje poslova samostalne veterinarske prakse, te početka i prestanka rada veterinarskih organizacija;
4. daje mišljenje za rad veterinarskih zaposlenika izvan punog radnog vremena u veterinarskim organizacijama kod veterinarskih zaposlenika koji obavljaju samostalnu veterinarsku praksu u vlastitom prostoru i na vlastitoj veterinarsko-tehničkoj opremi;
5. utvrđuje minimalne i maksimalne cijene veterinarskih usluga uz pribavljeno mišljenje federalnog ministra;
6. zastupa interese svojih članova kod organa vlasti i drugih pravnih lica;
7. pruža zaštitu držaocima životinja u ostvarivanju prava, s obzirom na kvalitet, sadržaj i vrstu veterinarske usluge;
8. prema službenoj dužnosti izdaje, produžava i oduzima odobrenje za samostalan rad svojih članova (licenca);
9. sudjeluje pri utvrđivanju standarda i normativa veterinarskih usluga;
10. daje stručna mišljenja kod pripreme propisa od uticaja na razvoj veterinarske djelatnosti;
11. organizuje u saradnji sa Veterinarskim fakultetom dodatno usavršavanje veterinarskih zaposlenika;
12. brine o stručnom osposobljavanju i usavršavanju veterinarskih zaposlenika i zastupa njihove interese;
13. organizuje naučne i stručne skupove;
14. propisuje način oglašavanja i način isticanja naziva veterinarskih organizacija i samostalne veterinarske prakse;
15. daje mišljenje i prijedloge u postupku donošenja akata kojima se uređuju pitanja, uslovi i način obavljanja veterinarske djelatnosti,
16. obavlja i druge poslove u skladu sa odredbama svog statuta.

Poslovi iz stava 1. tač. 8. i 14. ovog člana obavljaju se kao javna ovlašćenja, a akti koje o tim pitanjima izdaje Veterinarska komora su javne isprave.

Odobrenje iz stava 1. tačka 8. ovog člana izdaje se na period od pet godina.

Odobrenjem za samostalan rad veterinarski zaposlenik stiče pravo da samostalno obavlja poslove u svojoj struci.

Odobrenje za samostalan rad (licenca) iz stava 3. ovog člana može se produžavati i oduzimati.

Postupak, uslove i način davanja, produžavanja i oduzimanja licence propisuje Veterinarska komora.

#### Član 116.

Veterinarska komora donosi statut.

Statutom Veterinarske komore obavezno se utvrđuje:

1. osnivanje, djelokrug i organizacija rada;
2. organi Veterinarske komore, njihova nadležnost, način izbora i rada;
3. sadržaj, rokovi i način stručnog usavršavanja članova Veterinarske komore;
4. postupak izdavanja, obnavljanja i oduzimanja odobrenja za rad;
5. način ostvarivanja javnih ovlašćenja iz nadležnosti Veterinarske komore;

6. način obavljanja ostalih poslova iz nadležnosti Veterinarske komore.

#### Član 117.

Protiv upravnih akata Veterinarske komore, koji se odnose na javna ovlašćenja iz člana 115. stav 1. tač. 8. i 14. ovog zakona, može se izjaviti žalba federalnom ministru u roku od 15 dana od dana prijema rješenja.

### VI - NAKNADE I TROŠKOVI

#### a) *Naknade*

#### Član 118.

Za obavljene obavezne veterinarsko-zdravstveni pregled i izdavanje pasoša plaćaju se naknade koje utvrđuju sljedeći organi:

1. visinu naknade za obavljene veterinarsko-zdravstveni pregled pošiljke u prometu preko teritorije Federacije određuje Vlada Federacije na prijedlog federalnog ministra i prihod je budžeta Federacije;
2. visinu naknade za ostale veterinarsko-zdravstvene preglede utvrđuje federalni ministar, uz prethodno mišljenje Veterinarske komore.

Način prikupljanja i plaćanja naknada iz stava 1. ovog člana propisuje federalni ministar.

Prihodi ostvareni prema osnovu naknada iz stava 1. tačke 2. ovog člana pripadaju veterinarskim organizacijama koje su izvršile veterinarsko-zdravstveni pregled.

#### Član 119.

Kantonalno ministarstvo utvrđuje visinu naknade za:

1. upisivanje pasa u posebni registar;
2. neškodljivo uklanjanje lešina, nestjivih nusproizvoda životinjskog porijekla i konfiskata;
3. neškodljivo uklanjanje pasa i mačaka lutilica.

Sredstva ostvarena od naknade iz tačke 1. stav 1. ovog člana prihod su veterinarske organizacije, a sredstva ostvarena od naknada za poslove iz stav 1. tač. 2. i 3. ovog člana prihod su pravnog lica koje obavlja te poslove.

#### b) *Troškovi*

#### Član 120.

Držalac životinja učestvuje u podmirenju troškova preventivnih cijepljenja, dijagnostičkih i drugih ispitivanja, kao i svih drugih troškova u vezi sa provođenjem mjera koje su propisane ili naredene u skladu sa ovim zakonom, osim ako je naredbom iz člana 12. stav 2. ovog zakona drugačije određeno.

#### Član 121.

Držalac životinje snosi troškove utilizacije ili neškodljivog uklanjanja lešina, dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije dvorišta, obora i staja ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

#### Član 122.

Visinu učešća držaoca životinje iz čl. 120. i 121. ovog zakona određuje federalni ministar, uz prethodno pribavljeno mišljenje Veterinarske komore.

#### Član 123.

U budžetu Federacije osiguravaju se sredstva za suzbijanje i iskorjenjivanje zaraznih bolesti iz člana 8. st. 2. i 3. ovog zakona i to za:

1. isplatu naknada za ubijene ili zaklane životinje i uništene predmete tokom provođenja naredenih mjera ;
2. preventivna cijepljenja i dijagnostička ispitivanja ;
3. blokiranje ugroženog područja ;
4. dezinfekciju, dezinsekciju i deratizaciju, te nabavku opreme i drugog potrebnog materijala za njihovo provođenje ;
5. troškove ekipe doktora veterinarske medicine i drugih veterinarskih zaposlenika ;
6. utilizaciju i neškodljivo uklanjanje lešina ubijenih ili uginulih životinja ;

7. osiguranje zaliha rezervi cjepiva i isplata naknada iz člana 46. stav 1. ovog zakona.

#### Član 124.

U budžetu kantona osiguravaju se sredstva za:

1. isplatu naknada za ubijene ili zaklane životinje i uništene predmete tokom provođenja naredenih mjera;
2. podmirenje troškova za prevenciju, suzbijanje i iskorjenjivanje zaraznih bolesti kod životinja koje su od posebnog interesa za kanton;
3. podmirenje dijela troškova za vještačko osjemenjivanje krava, označavanje životinja i drugih zootehničkih i zooligijenskih mjera;
4. podmirenje dijela troškova provođenja mastitis-testa.

### VII - NADZOR NAD PROVOĐENJEM OVOG ZAKONA

#### 1. Zajedničke odredbe

#### Član 125.

Federalno ministarstvo vrši upravni nadzor nad primjenom ovog zakona i propisa donesenih na osnovu ovog zakona u veterinarskim organizacijama i veterinarskim ustanovama u pitanjima koja su ovim zakonom stavljena u nadležnost Federacije, kao i upravni nadzor u obavljanju poslova određenih ovim zakonom koji predstavljaju vršenje javnih ovlaštenja.

Federalno ministarstvo vrši i nadzor nad kantonalnim ministarstvima u dijelu izvršavanja federalne politike i provođenja mjera za otkrivanje, sprječavanje i iskorjenjivanje zaraznih bolesti kod životinja, utvrđenih ovim zakonom i od interesa za Federaciju.

Kantonalno ministarstvo vrši: upravni nadzor nad provođenjem ovog zakona i propisa donesenih na osnovu ovog zakona u veterinarskim organizacijama, veterinarskim ustanovama, samostalnoj veterinarskoj praksi i stručnim službama koje su ovim zakonom stavljene u nadležnost kantona, kao i upravni nadzor nad veterinarskim organizacijama u obavljanju poslova određenih ovim zakonom koji predstavljaju vršenje javnih ovlaštenja.

#### Član 126.

Inspeksijski nadzor, prema ovom zakonu i propisima donesenim na osnovu ovog zakona, obavljaju federalni veterinarski inspektori, federalni granični veterinarski inspektori i kantonalni veterinarski inspektori.

Kantoni mogu određene poslove inspeksijskog nadzora iz svoje nadležnosti povjeriti općini.

U aktu o povjeravanju inspeksijskog nadzora utvrđuju se poslovi veterinarske djelatnosti u kojima će općina vršiti inspeksijski nadzor.

#### Član 127.

Inspeksijski nadzor nad izvršavanjem ovog zakona i propisa donesenih na osnovu ovog zakona vrši se: nad radom veterinarskih organizacija, veterinarskih ustanova, samostalne veterinarske prakse i veterinarskih službi u pogledu obavljanja veterinarsko-zdravstvenih poslova nad objektima, opremom, sredstvima, te uslovima za držanje, uzgoj i proizvodnju životinja i proizvoda životinjskog porijekla; nad provođenjem naredenih mjera za sprječavanje, otkrivanje i suzbijanje zaraznih bolesti životinja; nad sredstvima za prijevoz i uvjetima prijevoza, te objektima, uvjetima i opremom za promet životinja i proizvoda životinjskog porijekla; nad objektima, opremom, uvjetima i načinom rada veterinarskih organizacija u obavljanju zdravstvene zaštite životinja; nad dobivanjem, proizvodnjom, skladištenjem sjemena za vještačko osjemenjivanje i oplodnih jajnih ćelija; nad uvjetima skladištenja i upotrebe veterinarskih lijekova i pomoćnih ljekovitih sredstava; nad zdravstvenom ispravnosću hrane i vode za životinje, kao i nad svim objektima, sredstvima, predmetima i opremom koji mogu biti prenosnici zaraznih bolesti kod životinja ili na drugi način mogu ugroziti njihovo zdravlje i zdravlje ljudi u prometu preko teritorije Federacije.

Veterinarske organizacije, veterinarske ustanove, samostalna veterinarska praksa i veterinarske službe dužne su veterinarskom inspektoratu omogućiti obavljanje inspeksijskog nadzora i dati mu

potrebne informacije i podatke od značaja za obavljanje tog nadzora.

#### Član 128.

Za federalnog veterinarskog inspektora i federalnog graničnog veterinarskog inspektora može se postaviti lice koje, pored općih uvjeta propisanih Zakonom, ispunjava i sljedeće uvjete:

1. ima visoku stručnu spremu veterinarske struke;
2. ima položen stručni ispit za doktore veterinarske medicine;
3. ima najmanje pet godina radnog staža u struci nakon položenog stručnog ispita.

Za kantonalnog, odnosno općinskog veterinarskog inspektora može se postaviti lice koje, pored općih uvjeta, ispunjava i posebne uvjete iz tač. 1. i 2. stav 1. ovog člana, te ima najmanje tri godine radnog iskustva u struci nakon položenog stručnog ispita.

#### Član 129.

Protiv rješenja federalnog veterinarskog inspektora i federalnog graničnog inspektora može se uložiti žalba federalnom ministru u roku od osam dana od dana prijema rješenja.

Rješenje o žalbi iz stava 1. ovog člana je konačno i protiv njega nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor kod Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine.

Žalba na rješenje iz stava 1. ovog člana ne odlaže izvršenje rješenja.

#### Član 130.

Protiv rješenja kantonalnog i općinskog veterinarskog inspektora može se uložiti žalba federalnom ministarstvu u roku od osam dana od dana prijema rješenja.

Žalba na rješenje iz stava 1. ovog člana ne odlaže izvršenje rješenja.

#### Član 131.

Kad je za izvršavanje poslova inspeksijskog nadzora potrebno uzeti uzorke i izvršiti analizu, veterinarski će inspektor, u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima, uzeti uzorke (u daljem tekstu: službeni uzorak) i davati ih na laboratorijske pretrage u laboratorije utvrđene ovim zakonom.

Veterinarski inspektor dužan je u slučaju iz stava 1. ovog člana obavijestiti stranku da za slučaj njenog zahtjeva za superanalizom, istodobno s uzimanjem uzoraka za analizu, mora uzeti i uzorak za superanalizu.

Prema rezultatu analize, veterinarski inspektor je dužan bez odgađanja obavijestiti stranku kod koje su uzorci uzeti.

Stranka nezadovoljna rezultatima analize može u roku od osam dana od dana prijema obavijestiti veterinarskog inspektora o rezultatu analize zahtijevati da se izvrši superanaliza.

Troškove analize i superanalize, nastale u postupku obavljanja veterinarsko - zdravstvenog nadzora, snosi stranka.

Troškove laboratorijske pretrage službenih uzoraka uzetih u okviru provođenja Monitoring programa, snosi pravno ili fizičko lice kod kojeg su uzorci uzeti, neovisno od rezultata pretrage.

#### Član 132.

Analize inspeksijskih službenih uzoraka vrši Veterinarski institut Federacije ili laboratorij koji ispunjava uvjete, a superanalize Veterinarski fakultet.

Laboratorijske pretrage uzoraka hrane za životinje, sirovina i aditiva radi utvrđivanja higijenske i zdravstvene ispravnosti, pored Veterinarskog instituta Federacije i laboratorija utvrđenih u stavu 1. ovog člana, mogu obavljati i drugi laboratoriji koji u pogledu prostorija, opreme i stručnih zaposlenika udovoljavaju propisanim uvjetima.

Uvjete kojima moraju udovoljavati laboratorije iz st. 1. i 2. ovog člana propisuje federalni ministar.

Rješenje o udovoljavanju propisanim uvjetima za laboratorije iz st. 1. i 2. ovog člana donosi federalni ministar na prijedlog stručne komisije koju on osniva.

#### Član 133.

Federalni veterinarski inspektor ima službenu legitimaciju kojom dokazuje službeno svojstvo, identitet i ovlaštenja, a



federalni granični veterinarski inspektor ima i znak federalnog graničnog veterinarskog inspektora.

Federalni granični veterinarski inspektor obavezan je tokom službe nositi službenu odjeću.

Oblik i sadržaj obrasca službene legitimacije, izgled, sadržaj oznaka, boju i kroj službene odjeće i obuće, te način izdavanja i vođenja evidencije, prema izdatim službenim legitimacijama i znakovima za federalne granične veterinarske inspektore, propisuje federalni ministar.

## 2. Federalni veterinarski inspektor

### Član 134.

Federalni veterinarski inspektor obavlja inspekcijski nadzor nad:

1. načinom i propisanim uvjetima rada veterinarskih organizacija i veterinarskih ustanova;
2. veterinarsko - zdravstvenim uvjetima pri izgradnji i rekonstrukciji stočnih i peradarskih farmi, valionica, stočnih sajmišta, tržnica i otkupnih mjesta;
3. provođenjem mjera za sprječavanje, suzbijanje, iskorje-njivanje zaraznih, parazitskih i drugih bolesti kod životinja;
4. provođenjem mjera za zaštitu od zoonoza;
5. provođenjem mjera za zaštitu zdravlja životinja;
6. uzgojem, držanjem i prometom životinja;
7. proizvodnjom, skladištenjem i prometom proizvoda životinjskog porijekla;
8. proizvodnjom, skladištenjem i prometom stočne hrane;
9. proizvodnjom, skladištenjem i prometom veterinarskih lijekova i otrova;
10. objektima za klanje životinja, obradu, preradu i uskladištenje proizvoda životinjskog porijekla, objekata za preradu i promet koža, stočnih farmi, objekata za utilizaciju i neškodljivo uklanjanje, stočnih sajmišta, tržnica, otkupnih stanica i valionica u pogledu udovoljavanja propisanim uvjetima;
11. objektima, uređajima i opremom objekata za obavljanje veterinarske djelatnosti, proizvodnjom sjemena za vještačko osjemenjivanje i oplodjenim jajnim ćelijama, proizvodnjom jaja za nasad, mrjestilištima, stočnim sajmištima i tržnicama u pogledu udovoljavanja veterinarsko-zdravstvenim uvjetima;
12. ostacima štetnih materija (reziduama) u životinjama i proizvodima životinjskog porijekla koji su namijenjeni za ishranu ljudi;
13. provođenje mjera zaštite okoline od negativnih utjecaja vezanih za zaštitu zdravlja životinja, uzgoj životinja i obradu, preradu, i promet proizvoda životinjskog porijekla;
14. neškodljivim uklanjanjem i iskorištavanjem životinjskih lešina, nejestivih nusproizvoda klanja i konfiskata;
15. radom dijagnostičkih i analitičkih laboratorija i veterinarskoj zaštiti okoline;
16. proizvodnjom i skladištenjem sjemena za vještačko osjemenjivanje životinja i oplodjenih jajnih ćelija i provođenjem vještačkog osjemenjivanja životinja.

### Član 135.

U provođenju inspekcijskog nadzora iz člana 134. ovog zakona federalni veterinarski inspektor ima pravo i obavezu:

1. privremeno zabraniti promet životinja, te promet i upotrebu proizvoda životinjskog porijekla i predmete kojima se mogu prenijeti uzročnici zaraznih bolesti u slučaju sumnje u zaraznu bolest;
2. privremeno zabraniti ili ograničiti promet i upotrebu proizvoda životinjskog porijekla ako se posumnja u njihovu higijensku ispravnost;
3. narediti otklanjanje nedostataka u objektima koji u pogledu izgradnje, tehničkih uređaja, tehnološke opreme, načina rada, higijene i veterinarske zaštite okoline ne udovoljavaju posebnim uvjetima;
4. zabraniti upotrebu objekata iz tačke 3. ovog člana ako se u određenom roku ne otklone utvrđeni nedostaci;

5. zabraniti promet veterinarskih lijekova i otrova ako se promet obavlja protivno odredbama posebnih zakona;
6. zabraniti promet i upotrebu hrane za životinje i dodatka hrani za životinje za koje se utvrdi da su škodljivi po zdravlje životinja ili zdravlje ljudi ;
7. narediti neškodljivu utilizaciju ili neškodljivo uklanjanje lešina, nejestivih proizvoda klanja i konfiskata;
8. zabraniti obavljanje rada veterinarskih organizacija ako ne udovoljavaju propisanim uvjetima u pogledu prostora, stručnih zaposlenika i opreme;
9. uzimati uzorke proizvoda životinjskog porijekla, sjemena za vještačko osjemenjivanje, lijekove i druge predmete radi ispitivanja njihove higijenske ispravnosti i kvaliteta;
10. poduzimati i druge radnje za koje je ovlašten posebnim propisima i prema ukazanim potrebama.

## 3. Federalni granični veterinarski inspektor

### Član 136.

Federalni granični veterinarski inspektor vrši: veterinarsko - zdravstveni pregled i kontrolu nad uvozom, izvozom i provozom pošiljki životinja, proizvoda životinjskog porijekla, hrane za životinje, te sirovina i aditiva što služe za proizvodnju hrane za životinje, lijekova i veterinarsko-medicinskih sredstava koji se upotrebljavaju u veterinarstvu, sjemena za vještačko osjemenjivanje oplodjenih jajnih ćelija i predmeta kojima se mogu prenositi uzročnici zaraznih bolesti životinja u prometu preko teritorije Federacije.

### Član 137.

Federalni granični veterinarski inspektor u provođenju inspekcijskog nadzora ima pravo i obavezu:

1. obaviti veterinarsku kontrolu pošiljki iz čl. 62., 65., 66., 67. i 70. ovog zakona i pratećih dokumenata;
2. pregledati prateće dokumente i utvrditi njihovu valjanost, provjeriti usklađenost podataka o porijeklu i identitetu s oznakama životinja, odnosno proizvoda, te jamstva koja zahtijevaju propisi Federacije;
3. obaviti pregled pošiljke koja se uvozi, izvozi, provози ili se privremeno skladišti u pogledu provjere uvjeta prijevoza, pakiranja proizvoda, te zdravstveno stanje životinja, odnosno zdravstvene ispravnosti proizvoda;
4. pregledati poslovne knjige i dokumentaciju pravnih i fizičkih lica u vezi sa provođenjem odredaba čl. od 62. do 70. ovog zakona;
5. voditi evidenciju izvoznih, uvoznih i provoznih pošiljki pri prijelazu teritorije Federacije;
6. nadzirati skladišta na graničnim prijelazima, te carinska i druga skladišta namijenjena privremenom skladištenju neocarinjene robe iz uvoza ili robe u provozu;
7. nadzirati provođenje dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije u objektima iz tačke 6. ovog člana;
8. obavještavati Federalno ministarstvo o saznanjima u pogledu pojave i kretanja zaraznih bolesti životinja u susjednim i drugim zemljama;
9. obavljati veterinarsku kontrolu izvoznih, uvoznih i provoznih pošiljki koje se pretovaraju ili privremeno skladište na graničnom prijelazu ;
10. obavljati i druge poslove prema ovom zakonu i propisima donesenim na osnovu njega i prema ukazanim potrebama.

Način obavljanja veterinarske kontrole na graničnom prijelazu, carinskom i u drugim skladištima namijenjenim privremenom skladištenju robe iz uvoza i provoza, evidenciju o uvozu, izvozu i provozu, načinu uzimanja dijagnostičkog materijala za laboratorijska ispitivanja i druga prava i obaveze federalnog graničnog veterinarskog inspektora propisuje federalni ministar.

### Član 138.

U obavljanju poslova inspekcijskog nadzora federalni granični veterinarski inspektor ima pravo i obavezu:

1. zabraniti uvoz, izvoz i provoz pošiljki iz čl. od 62. do 70. ovog zakona;
- ako uvoz i provoz nije odobren rješenjem iz člana 67. stav 1. ovog zakona,

- ako pošiljka ili prijevozno sredstvo ne udovoljava propisanim uvjetima,
  - ako pregledom utvrdi da je pošiljka zaražena, sumnjiva na zarazu ili da potječe iz ugroženog područja;
  - ako utvrdi da roba koja je predmet pošiljke iz uvoza nije proizvedena u izvoznom objektu ili objektu kojeg je odobrio federalni ministar;
  - ako utvrdi da pošiljka nema propisan pasoš ili veterinarski certifikat, te da isti nisu pravilno ispunjeni podacima;
  - ako utvrdi da pošiljka može ugroziti zdravlje ljudi i životinja, te da je neposredno ugrožena dobrobit životinja;
  - ako utvrdi da su proizvodi životinjskog porijekla i hrana za životinje higijenski neispravni;
  - ako životinje i proizvodi nisu obilježeni na propisan način, te se ne može utvrditi identitet i usklađenost između dokumentacije i životinja, odnosno proizvoda životinjskog porijekla ili druge robe u pošiljci ;
  - ako utvrdi da proizvodi životinjskog porijekla namijenjeni ljudskoj ishrani i ishrani životinja sadrže radioaktivne materije i rezidue u količinama iznad dopuštenih;
2. privremeno zabraniti uvoz, izvoz i provoz pošiljki iz čl. od 62. do 70. ovog zakona, ako treba otkloniti nedostatke na pošiljci ili dokumentu koji je prati ;
  3. narediti privremeno uskladištenje pošiljki iz čl. od 62. do 70. ovog zakona u registrovanom skladištu, ako je zbog utvrđene sumnje tokom pregleda potrebno laboratorijski provjeriti zdravstveno stanje, odnosno zdravstvenu ispravnost pošiljki;
  4. u dogovoru s uvoznikom, prevoznikom, odnosno korisnikom pošiljki:
    - vratiti pošiljku u određenom vremenskom razdoblju;
    - uputiti pošiljku u zemlju gdje to dopušta nadležna veterinarska služba i veterinarsko - zdravstveni uvjeti;
    - dopustiti da se proizvodi upotrijebe u druge svrhe, osim za ishranu ljudi;
    - uništiti pošiljku;
  5. oduzeti i neškodljivo uništiti pošiljke iz čl. 62., 65., 66., 67. i 70. ovog zakona od lica koja nedopušteno prelaze teritoriju Federacije;
  6. narediti dezinfekciju prijevoznih sredstava, te objekata i opreme na graničnom prijelazu;
  7. zabraniti korištenje objekata na graničnom prijelazu ako nisu u skladu sa propisanim uvjetima;
  8. zabraniti upotrebu prijevoznih sredstava za prijevoz pošiljki iz čl. 62., 65., 66., 67. i 70. ovog zakona ako ne udovoljavaju propisanim uvjetima;
  9. narediti da se otklone nepravilnosti u prometu pošiljki na graničnom prijelazu ;
  10. zabraniti korištenje hrane, vode i stelje namijenjene ishrani, napajanju i prostirci za životinje iz pošiljke ako ne udovoljavaju propisanim uvjetima;
  11. privremeno oduzeti pošiljku u vezi sa kažnjivom radnjom i prekršajem;
  12. narediti poduzimanje i drugih mjera u skladu sa ovim zakonom i obavezama prema međunarodnim ugovorima o zaštiti životinja.

Radnje iz tačke 5. stav 1. ovog člana provodi veterinarski inspektor u kantonu na čijem su području otkrivene pošiljke koje su na nedozvoljen način prešle na teritoriju Federacije.

Način obavljanja radnji iz tač. 4., 5. i 11. stav 1. ovog člana propisuje federalni ministar.

#### 4. Kantonalni veterinarski inspektor

##### Član 139.

Kantonalni inspektor obavlja inspeksijski nadzor u sljedećim pitanjima:

1. nadzire rad veterinarskih organizacija, samostalne veterinarske prakse i veterinarske službe u obavljanju veterinarske djelatnosti;
2. nadzire provođenje mjera iz čl. 11. i 12. ovog zakona;
3. nadzire uzgoj i proizvodnju životinja; nadzire životinje u prometu; klanje životinja i proizvode životinjskog

- porijekla; objekte za klanje životinja, proizvodnju, obradu, preradu, uskladištenje i promet proizvoda životinjskog porijekla, promet sirovih koža; proizvodnju i promet hrane za životinje, otpadne životinjske materije, vodu za napajanje životinja i proizvodnju proizvoda životinjskog porijekla; uzima uzorke dijagnostičkog materijala za laboratorijske pretrage i naređuje mjere za sprječavanje i suzbijanje zaraznih i drugih bolesti životinja, odnosno sprječavanje onečišćenja proizvoda životinjskog porijekla i hrane za životinje, te nadzire provođenje mjera za zaštitu ljudi od zoonoza i zdravstveno neispravnih proizvoda životinjskog porijekla namijenjenih za ishranu ljudi;
4. obavlja nadzor nad životinjama na sajmovima, tržnicama, berzama, dogonima, otkupnim mjestima, izložbama i javnim smotrama, te mjestima za utovar, pretovar i istovar životinja;
  5. obavlja nadzor nad apotekama, prometom lijekova, otrova i sredstava za dezinfekciju, dezinfekciju i deratizaciju;
  6. obavlja nadzor nad radom objekata za utilizaciju i neškodljivo uništavanje lešina i otpadne životinjske materije, provođenjem mjera veterinarske zaštite okoline, kao i nadzor nad čišćenjem i dezinfekcijom objekata i prijevoznih sredstava za životinje i proizvode životinjskog porijekla;
  7. obavlja nadzor nad pošiljkama u prometu na domaćem tržištu kod utovara, pretovara i istovara, odnosno nadzor kod istovara i pretovara pošiljki iz uvoza;
  8. obavlja veterinarsko-zdravstveni pregled, kontrolu i nadzor nad izvoznim klaonicama, mljekarama i drugim izvoznim objektima i objektima za obradu, preradu i skladištenje mesa, mlijeka i drugih proizvoda životinjskog porijekla namijenjenih za ishranu ljudi;
  9. obavlja nadzor nad izdavanjem pasoš, kao i nadzor nad izdavanjem druge pisane dokumentacije, te nadzor nad obavljanjem veterinarsko-zdravstvenih pregleda i kontrole i izdavanjem propisane dokumentacije i naplate naknada za te preglede;
  10. pregleda poslovne knjige koje se odnose na: provođenje propisa o obavljanju veterinarske djelatnosti, higijenskoj ispravnosti proizvoda životinjskog porijekla, propisa o stavljanju lijekova u promet na malo i propisa o mjerama za unapređivanje stočarstva i podsticajnih mjera;
  11. provodi veterinarsko zdravstvenu kontrolu dezinfekcije prijevoznih sredstava kojima su otpremene pošiljke životinja, proizvoda životinjskog porijekla ili otpadne životinjske materije;
  12. izdaje uvjerenja o udovoljavanju propisanim uvjetima objekata namijenjenih provođenju karantinskih mjera za pošiljke životinja i proizvoda životinjskog porijekla iz uvoza, obavlja nadzor nad provođenjem propisanih mjera u karantinu za uvezene životinje, te donosi rješenje o zatvaranju ili produženju karantina, odnosno daljem postupku sa životinjama ili proizvodima životinjskog porijekla;
  13. provodi i druge propisane mjere kada je ugroženo zdravlje životinja, zdravstvena ispravnost proizvoda životinjskog porijekla i hrane za životinje;
  14. obavlja nadzor nad vršenjem poslova veterinarsko-zdravstvenog pregleda koji se obavlja na životinjama i namirnicama na teritoriji kantona;
  15. obavlja i druge poslove za koje je ovlašten ovim zakonom i drugim propisima.

##### Član 140.

Kantonalni veterinarski inspektor u obavljanju inspeksijskog nadzora ima pravo i obavezu zabraniti upotrebu nastambi za životinje i drugih objekata, zgrada, prostorija, opreme i uređaja za koje nisu utvrđeni veterinarsko - zdravstveni uvjeti, odnosno zabraniti rad ako se započne s radom ili obavlja djelatnost prije nego što se, u skladu s odredbama ovog zakona, utvrdilo da udovoljavaju propisanim uvjetima.

##### Član 141.

Općinski veterinarski inspektor obavlja inspeksijski nadzor u pitanjima koja su aktom iz člana 126. stav 3. ovog zakona povjerene općini.

## VIII - KAZNENE ODREDBE

## Član 142.

Novčanom kaznom u iznosu od 10.000 do 70.000 KM kaznit će se za privredni prijestup pravno lice ako:

1. ne izvrši jednu ili više preventivnih mjera da bi se spriječila pojava ili utvrdilo postojanje zarazne bolesti (član 11.);
2. ne poduzme neku od propisanih mjera na osnovu člana 12. stav 1. ovog zakona;
3. ne provede mjere iz člana 40. stav 1. ovog zakona koje mu odredi nadležni veterinarski inspektor;
4. objekti u kojima se prerađuju i skladište proizvodi životinjskog porijekla rade suprotno odredbi člana 40. stav 4. ovog zakona;
5. stavi u promet proizvode životinjskog porijekla koji su namijenjeni ishrani ljudi, a sadrže, u količinama većim od dopuštenih, zagađivače biološkog ili hemijskog porijekla škodljive po ljudsko zdravlje (član 77. stav 2.).

Za privredni prijestup iz stava 1. ovog člana kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 1.000 do 5.000 KM i odgovorno lice u pravnom licu.

## Član 143.

Novčanom kaznom u iznosu od 8.000 do 40.000 KM kaznit će se za prekršaj pravno lice ako:

1. na zahtjev držaoca životinje ne pruži odgovarajuću veterinarsku uslugu i pomoć (član 5. stav 1.);
2. obavlja poslove dezinfekcije, dezinskcije i deratizacije bez prethodnog ovlaštenja (član 13. stav 4.);
3. ne nabavi, ne uskladišti i ne kontroliše imunogenost vakcina (član 14. stav 1.);
4. koristi objekat iz člana 18. stav 1. ovog zakona koji ne udovoljava propisanim veterinarsko-zdravstvenim i zoohigijenskim uvjetima;
5. koristi objekte iz člana 19. stav 1. koji ne udovoljavaju propisanim veterinarsko-zdravstvenim uvjetima;
6. koristi izvoznu klaonicu i objekte iz člana 19. stav 1. koji ne udovoljavaju veterinarsko-zdravstvenim uvjetima države uvoznice, a klaonice za klanje životinja iz uvoza i posebnim veterinarsko-zdravstvenim uvjetima (član 19. stav 2.);
7. gradi i rekonstruiše objekte iz člana 19. st. 1. i 2. ovog zakona bez prethodno pribavljene dozvole iz člana 21. stav 1. ovog zakona;
8. koristi ili upotrebljava objekte protivno članu 21. stav 1. ovog zakona;
9. proizvodi, stavlja u promet i upotrebljava hranu za životinje, životinjske proizvode namijenjene ishrani životinja i sirovine koje služe za njihovu proizvodnju, protivno članu 24. stav 2. ovog zakona;
10. koristi objekte za proizvodnju hrane za životinje i sirovina, mješaonice i objekte za skladištenje, a da ne udovoljava propisanim veterinarsko-zdravstvenim uvjetima i nema izdato rješenje o udovoljavanju propisanim veterinarsko-zdravstvenim uvjetima (član 25. st. 1. i 3.);
11. muška rasplodna grla za proizvodnju sjemena za umjetno osjemenjivanje i za prirodni pripust, ili rasplodnjaci i plotkinje za proizvodnju oplodjenih jajnih ćelija i embrija nisu slobodni od zaraznih i drugih bolesti (član 26. stav 2.);
12. koristi objekat za dobijanje, razrjeđivanje i pripremu životinjskog sjemena za umjetno osjemenjivanje, oplodjenih jajnih ćelija koji ne udovoljava propisanim veterinarsko-zdravstvenim uvjetima i nema izdato rješenje da udovoljava veterinarsko-zdravstvenim uvjetima (član 27. st. 1. i 3.);
13. stavi u promet govedu, ovčiju i koziju kožu i kožu kopitara prije pretrage na bedrenicu - askolizacija (član 30. stav 2.);
14. ne prijavi pojavu zarazne bolesti ili pojavu znakova po kojima se može posumnjati da je životinja oboljela ili uginula od zarazne bolesti, te ne izolira oboljelu životinju ili lešinu do veterinarskog pregleda ili dok se ne isključi sumnja u pojavu zarazne bolesti (član 36.);
15. ako ne prijavi sumnju u zaraznu bolest veterinarskoj inspekciji (član 36. stav 1.);

16. izda pasoš bez dokaza o izvršenim naređenim mjerama, te dijagnostičkim i drugim pretragama (član 52. stav 3.);
17. utovari, pretovari i istovari pošiljku životinja, proizvoda životinjskog porijekla i otpadnu animalnu materiju koja se otprema prijevoznim sredstvom, te ako kopitare i papkare otprema pješice izvan epizootiološkog područja bez obaveznog veterinarsko-zdravstvenog pregleda (član 54. stav 1.);
18. obavi utovar, istovar ili pretovar pošiljke iz člana 54. stav 1. ovog zakona, suprotno članu 55. stav 1. ovog zakona;
19. obavi promet i istovar pošiljke, suprotno članu 54. stav 2. i članu 55. stav 2. ovog zakona;
20. uvozi, izvozi i provози pošiljke životinja, proizvode životinjskog porijekla i druge robe koje u svom sastavu sadrže životinjske proizvode, sjeme za umjetno osjemenjivanje, oplodene jajne ćelije, hranu za životinje, sirovine i aditive što služe za proizvodnju hrane za životinje, pošiljke lijekova i drugih predmeta kojima se može prenositi zarazna bolest ili ugroziti zdravlje ljudi i životinja izvan određenih graničnih prijelaza (član 62. stav 1.);
21. pošiljke životinja, proizvoda životinjskog porijekla i druge robe koje u svom sastavu sadrže životinjske proizvode, sjeme za umjetno osjemenjivanje, oplodene jajne ćelije, te jaja za nasad, koje se uvoze ili izvoze, pri utovaru, istovaru i pretovaru, nisu podvrgnute obaveznom veterinarsko-zdravstvenom pregledu i kontroli (član 65. st. 1. i 2.);
22. životinje, meso, proizvode životinjskog porijekla i objekte, ne podvrgne veterinarsko-zdravstvenom pregledu i kontroli (član 72. st. 1., 3., 4., 5. i 7.);
23. kopitare, te goveda, bivole i svinje ne podvrgne veterinarsko-zdravstvenom pregledu i kontroli iz člana 72. ovog zakona (član 73. stav 2.);
24. kolje životinje, iz člana 2. stav 1. tačka 2. ovog zakona, čije je meso namijenjeno javnoj potrošnji ili za izvoz, ako obrađuje ili prerađuje meso, ribu, mlijeko ili jaja, ili druge proizvode životinjskog porijekla namijenjene javnoj potrošnji ili izvozu, ili ako skladišti proizvode životinjskog porijekla u objektu koji ne udovoljava propisanim uvjetima (član 75. stav 1.);
25. životinje, proizvode životinjskog porijekla, meso, te druge sirovine, aditive i dodatne sastojke koji služe u proizvodnji proizvoda životinjskog porijekla namijenjenih ishrani ljudi koji su ocijenjeni zdravstveno ili higijenski neispravnim, ne obilježi, ne zaplijeni i neškodljivo ne ukloni (član 76.);
26. otpočne s radom bez rješenja kojim je utvrđeno da udovoljava propisanim uslovima za početak rada (član 82. stav 2.);
27. za obavljani veterinarsko-zdravstveni pregled ne plaća naknadu (član 118. stav 1.);
28. obavlja laboratorijske pretrage uzoraka hrane za životinje, sirovina i aditiva, a da ne udovoljava propisanim uvjetima (član 132. stav 3.).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 2.000 do 5.000 KM i odgovorno lice u pravnom licu.

Novčanom kaznom od 6.000 do 20.000 KM kaznit će se za prekršaj iz stava 1. tač. 1., 15. i 26. ovog člana lice koja obavlja samostalnu veterinarsku praksu.

## Član 144.

Novčanom kaznom u iznosu od 3.000 do 15.000 KM kaznit će se za prekršaj pravno lice ako:

1. kao veterinarska organizacija ne obavi dezinfekciju, dezinskciju i deratizaciju (član 13. stav 4.);
2. ne označi životinju (član 16. st. 2. i 4.);
3. ne vodi evidenciju i ne dostavlja propisane izvještaje (član 16. stav 4.);
4. drži i postupa sa psima, divljim životinjama i zvijerima na način suprotan članu 17. stav 7. ovog zakona;
5. stavlja u promet so koja nije jodirana (član 24. stav 3.);
6. sajmovi, tržnice, aukcije i druga mjesta za trgovinu životinjama, te objekti i mjesta za izložbe i sportska natjecanja i javne smotre nisu pod nadzorom i kontrolom



- veterinarske inspekcije i ako ne udovoljavaju propisanim veterinarsko-zdravstvenim uvjetima (član 28. stav 1.);
7. na sajmovima, tržnicama, izložbama, dogonima i drugim otkupnim mjestima, te na javnim smotrama izlaže životinje koje nisu zdrave (član 28. stav 2.);
  8. nema prethodne saglasnosti i dozvole kantonalnog ministarstva za održavanje izložbi, sportskih natjecanja i drugih priredbi sa životinjama, te za prodaju životinja i proizvoda životinjskog porijekla izvan poslovnih prostorija (član 29.);
  9. sirovu kožu kopitara i papkara, zaklanih bez veterinarsko-zdravstvenog pregleda, ili sirovu kožu uginulih kopitara i papkara za koje nije utvrđen uzrok uginuća ne skladišti u posebnim prostorijama (član 30. stav 1.);
  10. ne označi kožu i krzna i ne vodi evidenciju o porijeklu otkupljenih sirovih koža (član 30. stav 3.);
  11. za otkup, smještaj ili uskladištenje sirovih koža koristi objekat ili prostorije koje ne ispunjavaju propisane uvjete (član 30. stav 5.);
  12. lešine, klaoničke otpatke, konfiskate i valioničke otpatke ne učini neškodljivima u objektima za utilizaciju (član 32. stav 1.);
  13. objekti i mjesta za sakupljanje i neškodljivo uništavanje ili utilizaciju, te prijevozna sredstva ne udovoljavaju propisanim uvjetima (član 32. stav 7.);
  14. ne osigura preuzimanje i prijevoz lešina, klaoničkih otpadaka, konfiskata i valioničkih otpadaka radi neškodljivog uklanjanja (član 34. stav 1.);
  15. se ne odazovu pozivu za sudjelovanje u radu ekipa u slučajevima iz člana 42. ovog zakona (član 44. stav 2.);
  16. izda pasoš suprotno članu 51. stav 5. ili nema pasoša (član 51. st. 1. i 2.);
  17. ne vodi propisanu evidenciju (član 52. stav 2.);
  18. ne vodi propisanu evidenciju (član 53. stav 4.);
  19. prijevozno sredstvo kojim su otpremljene pošiljke iz člana 54. ovog zakona nije nakon istovara, a u slučajevima što ih odredi nadležni veterinarski inspektor i prije utovara, očišćeno i dezinficirano pod veterinarsko-zdravstvenim nadzorom (član 58. stav 1.);
  20. kopitari i papkari nisu pojedinačno i trajno označeni službenim oznakama, a kontejneri, palete, paketi i stokinete s proizvodima, ili spremnici sa živom ribom i ambalaža s utovarenim žabama, rakovima, pijavicama i mekušcima, službeno numerisanom naljepnicom i kontrolnim brojem objekta (član 63. stav 1.);
  21. pošiljke uvozi i provози suprotno članu 67. st. 1. i 6. ovog zakona;
  22. uvezene životinje ne drži u karantinu radi dijagnostičkih ispitivanja (član 68. stav 1.);
  23. se životinje uvezene radi klanja ne zakolju u roku od tri dana nakon prijelaza državne granice i ako se ne kolju u klaonicama koje udovoljavaju propisanim uvjetima (član 68. stav 4.);
  24. ne snosi troškove iz člana 69. stav 3. ovog zakona;
  25. ne prijavi klanje životinja nadležnoj veterinarskoj inspekciji najkasnije 24 sata prije klanja (član 72. stav 2.);
  26. mliječne proizvode, jaja i med, namijenjene javnoj potrošnji na tržnicama, ne podvrgne veterinarsko-zdravstvenom pregledu i kontroli (član 73. stav 4.);
  27. životinju kolje suprotno članu 74. stav 1. ovog zakona;
  28. posjednik klaonice ne primi na klanje bolesnu životinju ili na obradu iz nužde zaklanu životinju uz predočenje uputnice (član 74. stav 3.);
  29. se držaoci životinja, veterinarski zaposlenici i proizvođači proizvoda životinjskog porijekla ne pridržavaju preventivnih mjera kod upotrebe materija koje ostavljaju rezidue (član 77. stav 1.);
  30. čini bilo koju radnju suprotno članu 78. ovog zakona;
  31. ne vodi propisanu evidenciju i dokumentaciju (član 91. stav 1. tačka 8.);
  32. ne plati naknadu za izdani pasoš (član 118. stav 1. tačka 2.);
  33. ne postupi po rješenju veterinarskog inspektora;

34. onemogućava veterinarskog inspektora u obavljanju inspeksijskog nadzora ili mu ne pruži potrebna obavještenja i podatke (član 127. stav 2.);

35. odbije snositi troškove analize ili superanalize iz člana 131. stav 5. ovog zakona;

36. u propisanom roku ne uskladi svoje poslovanje s odredbama ovog zakona i propisa donesenih na osnovu njega (član 148.).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 1.000 do 4.000 KM i odgovorno lice u pravnom licu.

#### Član 145.

Novčanom kaznom u iznosu od 300 do 1.500 KM kaznit će se za prekršaj fizičko lice ako:

1. ne prijavi nabavku, otuđenje ili nestanak psa, odnosno ne osigura zaštitna sredstva (član 17. st. 5. i 7.);
2. psa ne podvrgne propisanim ili naredenim mjerama ili ako pas ne nosi propisani znak (član 17. stav 2.);
3. učini bilo koju radnju suprotnu članu 78. ovog zakona;
4. ne plati naknadu za izdati pasoš (član 118. stav 1. tačka 2.);
5. ne snosi troškove iz čl. 120. i 121. ovog zakona.

#### Član 146.

Za privredne prijestupe iz člana 142., odnosno prekršaje iz čl. 143. i 144. ovog zakona pravnom licu pored novčane kazne izreći će se i zaštitna mjera oduzimanja predmeta koji su upotrijebljeni u izvršenju privrednog prijestupa, odnosno prekršaja ili su pribavljeni, odnosno nastali izvršenjem privrednog prijestupa i prekršaja.

Za privredne prijestupe iz člana 142. ovog zakona, počinjene drugi put, uz novčanu kaznu izreći će se i zaštitna mjera oduzimanja dozvole za obavljanje djelatnosti u trajanju do tri godine, a za privredni prijestup počinjen treći put uz novčanu kaznu izreći će se i mjera oduzimanja dozvole za obavljanje djelatnosti u trajanju od šest godina.

#### Član 147.

Za učinjeni prekršaj pravnoj osobi i imaoocu radnje može se na licu mjesta naplatiti novčana kazna u iznosu od 500 KM i to :

1. ako organizuje izložbe, sportska natjecanja i druge priredbe sa životinjama (putujući zoološki vrtovi, cirkusi i sl.), te obavlja trgovinu životinjama i proizvodima životinjskog porijekla izvan objekata, prostorija i mjesta utvrđenih ovim zakonom, bez prethodne veterinarsko-zdravstvene saglasnosti kantonalnog ministarstva (član 29.);
2. ako prijevozno sredstvo kojim su otpremljene pošiljke iz člana 54. ovog zakona nije nakon istovara, a u slučajevima što ih odredi nadležni veterinarski inspektor i prije utovara, nije očišćeno i dezinficirano pod veterinarsko-zdravstvenim nadzorom (član 58. stav 1.);
3. ako onemogućava veterinarskog inspektora u obavljanju inspeksijskog nadzora ili mu ne pruži potrebna obavještenja i podatke (član 127. stav 2.);

Za učinjeni prekršaj fizičkom licu može se na licu mjesta naplatiti novčana kazna u iznosu od 100 KM i to :

1. ako ne posjeduje prilikom držanja pasa, divljih životinja i zvijeri zaštitna sredstva (brnjica i sl.) (član 17. stav 7.);
2. ako organizuje izložbe, sportska natjecanja i druge priredbe sa životinjama (putujući zoološki vrtovi, cirkusi i sl.), te obavlja trgovinu životinjama i proizvodima životinjskog porijekla izvan objekata, prostorija i mjesta utvrđenih ovim zakonom, bez prethodne veterinarsko-zdravstvene saglasnosti kantonalnog ministarstva (član 29.);
3. ako prijevozno sredstvo kojim su otpremljene pošiljke iz člana 54. ovog zakona nije nakon istovara, a u slučajevima što ih odredi nadležni veterinarski inspektor i prije utovara, nije očišćeno i dezinficirano pod veterinarsko-zdravstvenim nadzorom (član 58. stav 1.);
4. ako onemogućava veterinarskog inspektora u obavljanju inspeksijskog nadzora ili mu ne pruži potrebna obavještenja i podatke (član 127. stav 2.).

## IX - PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

## Član 148.

Postojeće veterinarske stanice, veterinarske službe i veterinarske specijalističke organizacije dužne su uskladiti svoj rad i poslovanje s odredbama ovog zakona u roku od godinu od dana stupanja na snagu ovog zakona.

## Član 149.

Namjena postojećih veterinarskih objekata ne može se mijenjati u roku od deset godina od dana stupanja na snagu ovog zakona.

## Član 150.

Institut za veterinarstvo Federacije i Centar za reprodukciju u stočarstvu Federacije organizovat će svoj rad u skladu sa odredbama ovog zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Poslove Instituta za veterinarstvo Federacije i Centra za reprodukciju u stočarstvu Federacije, predviđene ovim zakonom, do njihovog osnivanja obavljat će Veterinarski fakultet u Sarajevu.

## Član 151.

Veterinarska komora iz člana 114. ovog zakona osnovat će se u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

## Član 152.

Podzakonski propisi u skladu sa odredbama ovog zakona donijet će se u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

## Član 153.

Danom stupanja na snagu ovog zakona na teritoriji Federacije prestaje primjena svih propisa iz oblasti veterinarstva koji su se do dana stupanja na snagu ovog zakona primjenjivali na teritoriji Federacije.

Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana do donošenja podzakonskih propisa iz člana 152. ovog zakona, na teritoriji Federacije primjenjivat će se podzakonski propisi koji su se primjenjivali na teritoriji Federacije do dana stupanja na snagu ovog zakona.

## Član 154.

Ovaj zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

Predsjedavajući	Predsjedavajući
Doma naroda	Predstavničkog doma
Parlamenta Federacije BiH	Parlamenta Federacije BiH
Niko Lozančić, s. r.	Enver Kreso, s. r.

Na temelju članka 134. Zakona o upravi u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 28/97), a po zahtjevu premijera Federacije Bosne i Hercegovine, federalni ministar financija - federalni ministar finansija, donosi

## NAPUTAK

## O POSTUPANJU SA TRAJNO ODUZETIM VISOKOTARIFNIM PROIZVODIMA

1. Ovim naputkom propisuje se način postupanja sa trajno oduzetim proizvodima: duhanskim prerađevinama, alkoholnim pićima, pivom, osvježavajućim bezalkoholnim pićima i kavom (u daljnjem tekstu: visokotarifni proizvodi).

2. Prekršajni postupak koji vode organi za prekršaje (komisije za prekršaje ili sudovi za prekršaje) po prijavama svih organa uključenih u "akciju suzbijanja crnog tržišta" ima prioritet u rješavanju, i iste će se odmah uzeti u postupak.

3. Duhanske prerađevine, alkoholna pića i pivo, koji su trajno oduzeti na osnovu konačnih i pravomoćnih rješenja u prekršajnom postupku donesenih u "akcijama suzbijanja crnog tržišta", sukladno članku 38. Zakona o prekršajima kojima se povređuju federalni propisi ("Službene novine Federacije BiH", br. 9/96 i 29/00) bit će uništeni.

4. Mjesto i vrijeme uništavanja trajno oduzetih visokotarifnih proizvoda bit će utvrđeno uz suglasnost s nadležnim tijelima, a o akciji uništavanja bit će obaviještena sredstva javnog informiranja.

5. Osvježavajuća bezalkoholna pića i kava predat će se ustanovama za socijalnu skrb sa teritorija kantona na kojem su proizvodi trajno oduzeti, a prema prijedlogu kantonalnog tijela za socijalnu skrb.

Broj 05-15-4434/00  
24. listopada 2000. godine  
Sarajevo

Ministar  
dr. **Dragan Čović**, v.r.

Na osnovu člana 134. Zakona o upravi u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 28/97), a po zahtjevu premijera Federacije Bosne i Hercegovine, federalni ministar financija - federalni ministar finansija, donosi

## UPUTSTVO

## O POSTUPANJU SA TRAJNO ODUZETIM VISOKOTARIFNIM PROIZVODIMA

1. Ovim uputstvom propisuje se način postupanja sa trajno oduzetim proizvodima: duhanskim prerađevinama, alkoholnim pićima, pivom, osvježavajućim bezalkoholnim pićima i kavom (u daljnjem tekstu: visokotarifni proizvodi).

2. Prekršajni postupak koji vode organi za prekršaje (komisije za prekršaje ili sudovi za prekršaje) po prijavama svih organa uključenih u "akciju suzbijanja crnog tržišta" ima prioritet u rješavanju, i iste će se odmah uzeti u postupak.

3. Duhanske prerađevine, alkoholna pića i pivo, koji su trajno oduzeti na osnovu konačnih i pravomoćnih rješenja u prekršajnom postupku donesenih u "akcijama suzbijanja crnog tržišta", u skladu sa članom 38. Zakona o prekršajima kojima se povređuju federalni propisi ("Službene novine Federacije BiH", br. 9/96 i 29/00) bit će uništeni.

4. Mjesto i vrijeme uništavanja trajno oduzetih visokotarifnih proizvoda bit će utvrđeno uz saglasnost sa nadležnim organima, a o akciji uništavanja bit će obaviještena sredstva javnog informiranja.

5. Osvježavajuća bezalkoholna pića i kahva predat će se ustanovama za socijalnu zaštitu sa teritorije kantona na kojem su proizvodi trajno oduzeti, a prema prijedlogu kantonalnog organa za socijalnu zaštitu.

Broj 05-15-4434/00  
24. oktobra 2000. godine  
Sarajevo

Ministar  
dr. **Dragan Čović**, s.r.

Temeljem članka 11. st. 2. i 3. Zakona o prijevozu u unutarnjem cestovnom prometu ("Službene novine Federacije BiH", broj 23/98), federalni ministar prometa i komunikacija, donosi

## PRAVILNIK

## O LICENCI ZA OBAVLJANJE JAVNOG PRIJEVOZA U UNUTARNJEM CESTOVNOM PROMETU

## I - OPĆE ODREDBE

## Članak 1.

Ovim pravilnikom propisuju se kategorije licenci, uvjeti, način i postupak dobivanja licence za obavljanje javnog prijevoza u unutarnjem cestovnom prometu (u daljnjem tekstu: licenca), nadležni organ za izdavanje licence i vođenje evidencije o izdatim i oduzetim licencama, obrazac licence, te rok važenja licence.

## Članak 2.

U unutarnjem cestovnom prometu postoje sljedeće kategorije licenci: